

Svenska Sjö Båtklubbsförsäkring SBU

Försäkringsvillkor för Tilläggsförsäkring

2016-01-01

Villkorsinstruktion

Trygg-Hansas villkor är sorterade i bas-, produkt-, och särskilda villkor. Varje villkor har sin egen beteckning, version och namn. Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet även om villkoren innefattar fler skadehändelser än som framgår av försäkringsbrevet, så är det försäkringsbrevet som styr omfattningen.

Basvillkoren

Basvillkoren innehåller ett flertal skadehändelser exempelvis brand, inbrott, vatten, ansvar, avbrott med mera och dessa är uppdelade och numrerade i olika avsnitt.

Produktvillkoren

Produktvillkoren omfattar skadehändelser som normalt inte omfattas av basvillkoren. Dock kan dessa innehålla ändringar och tillägg för de skadehändelser som ingår i basvillkoren.

Särskilda villkor

Dessa villkor utgör kompletteringar och/eller ändringar till ovanstående villkor.

Allmänna avtalsbestämmelser och definitioner

Utöver nämnda villkor gäller "Allmänna avtalsbestämmelser och definitioner" för försäkringsavtalet.

Ord som skrivs med *kursiv* stil i försäkringsvillkoren definieras i första hand i "Allmänna avtalsbestämmelser och definitioner". Det förekommer även definitioner i de övriga villkoren. Definitioner i övriga villkor skall gälla med företräde framför definitioner i "Allmänna avtalsbestämmelser och definitioner".

Gemensamt för samtliga villkor

Villkoren är numrerade efter ett system som lämnar utrymme för anpassningar. Detta medför att numreringen inte alltid är löpande.

Undantag

Villkorets undantag visas normalt med text i gråton

Säkerhetsföreskrifter

Försäkringsvillkoren innehåller ett flertal så kallade säkerhetsföreskrifter som du, dina anställda, anlitate entreprenörer eller andra uppdragstagare måste följa. Vad som avses med en säkerhetsföreskrift framgår under rubriken Säkerhetsföreskrifter. Syftet med dessa föreskrifter är att förhindra skador. Om dessa inte följs kan ersättningen vid skada minskas eller till och med helt utebli.

Självrisker

Självrisker är den del av skadan som du måste betala själv. Den självrisk du har valt framgår av försäkringsbrevet.

För vissa skadehändelser gäller dock Särskilda självrisker. Dessa framgår med särskild rubrik under respektive skadehändelse. Om särskild självrisk finns angiven gäller alltid lägst denna. Om vald grundsjälvrisk är högre än de särskilda självriskerna gäller den högre grundsjälvrisk.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Version 10

Beteckning B 1
2015-07-01

Innehållsförteckning

1	EGENDOMSFÖRSÄKRING	4		
1.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR	4		
1.1.1	Försäkringstagaren	4		
1.1.2	Annan än försäkringstagaren	4		
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4		
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	4		
1.3.1	På försäkringsstället	4		
1.3.2	På annan plats	4		
1.4	FÖRSÄKRAT INTRESSE	5		
1.5	FÖRSÄKRAD EGENDOM OCH FÖRSÄKRINGSBELOPP	5		
1.5.1	Försäkrad egendom	5		
1.5.2	Försäkringsbelopp	5		
1.5.3	Investering och prisändring	6		
1.5.5	Indexändring av försäkringsbelopp	6		
1.5.6	Uppgiftsskyldighet	7		
1.6	SJÄLVRISK	7		
1.7	FÖRSÄKRADE SKADEFÖREKÖMNINGAR	7		
	Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar	7		
1.7.1	Brandförsäkring	8		
1.7.2	Vattenskadeförsäkring	11		
1.7.3	Inbrottsförsäkring	12		
1.7.4	Rånförsäkring	15		
1.7.5	Glasförsäkring	16		
1.7.9	Försäkring för egna transporter	17		
1.8	RÄDDNING-, OCH RÖJNINGSKOSTNAD SAMT RESTVÄRDE	18		
1.8.1	Räddningskostnad	18		
1.8.2	Röjningskostnad	18		
1.8.3	Restvärdeskydd	19		
1.9	SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	19		
	Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts	20		
1.9.1	Brandförsäkring	20		
1.9.2	Inbrottsförsäkring	23		
1.9.3	Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation	24		
1.10	SKADEVÄRDERINGSREGLER	25		
1.10.1	Byggnad	26		
1.10.4	Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser	29		
1.10.5	Värdehandlingar och värdebevis	29		
1.10.7	Arbetstagares egendom	29		
1.10.8	Fastighetsinventarier	30		
1.10.9	Trädgård, tomt och markanläggningar	30		
1.11	ERSÄTTNINGSGREGLER	30		
1.11.1	Fullvärdeförsäkring	30		
1.11.2	Helvärdeförsäkring	30		
1.11.3	Förstariskförsäkring	31		
1.11.4	Anmälan om ny-, till- eller ombyggnad	31		
1.11.5	Panträtt i fast egendom	31		
1.11.6	Ersättningsregler i övrigt	31		
1.11.7	Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser	31		
1.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	32		
1.12.1	Anmälan om skada	32		
1.12.2	Preskription och Preklusion	32		
1.12.3	Skyldighet vid skadereglering	32		
1.12.4	Oriktiga uppgifter med mera	32		
2	HYRESFÖRLUSTFÖRSÄKRING	34		
2.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR	34		
2.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	34		
2.6	SJÄLVRISK	34		
2.7	FÖRSÄKRADE SKADEFÖREKÖMNINGAR	34		
2.7.1	Egendomsskada	34		
2.7.2	El-, gas-, vatten eller värmeavbrott	34		
2.8	RÄDDNING- OCH EXTRAKOSTNADER	34		
2.8.1	Räddningskostnad	34		
2.8.2	Extrakostnader	35		
2.9	SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	35		
2.10	SKADEVÄRDERINGSREGLER	35		
2.11	ERSÄTTNINGSGREGLER	35		
2.11.1	Högsta ersättning vid vissa skadehändelser	35		
2.11.2	Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser	35		
2.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	36		
2.12.1	Anmälan om skada	36		
2.12.2	Preskription och Preklusion	36		
2.12.3	Skyldigheter vid skadereglering	36		
2.12.4	Oriktiga uppgifter med mera	36		
3	ANSVARSFÖRSÄKRING	37		
3.1	FÖRSÄKRADE PERSONER OCH FÖRSÄKRAD VERKSAMHET	37		
3.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	37		
3.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	37		
3.5	FÖRSÄKRINGSBELOPP	37		
3.5.4	Egendom under lyft eller transport	37		
3.5.5	Ansvar enligt personuppgiftslagen	37		
3.5.6	Ansvar enligt miljöbalken	38		
3.5.7	Avfallshantering	38		
3.6	SJÄLVRISK	38		
3.7	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	38		
3.7.1	Försäkringens omfattning	38		
3.7.2	Trygg-Hansas åtagande	38		
3.7.10	Undantag	39		
3.11	SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	42		
3.11.1	Säkerhetsföreskrift vid utförande av VVS-installation och arbete i våtutrymme	43		
3.11.2	Säkerhetsföreskrift vid miljöskada	43		
3.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	43		
3.12.1	Anmälan om skada	43		
3.12.2	Skyldighet vid skadereglering	43		
3.12.4	Oriktiga uppgifter m.m.	44		
3.12.5	Rättegång	44		
3.12.6	Uppgörelse i godo	44		
3.12.7	Ansvarsbegränsning i avtal	44		
3.12.8	Dröjningsränta	45		
3.12.9	Mervärdesskatt	45		

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

4	OLJESKADEFÖRSÄKRING - FASTIGHET	46	6.1.3	Trädgård, tomt och markanläggningar	48
5	OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING FÖR BOENDE M FL	47	6.1.4	Värmekulvert.....	49
5.1	FÖRSÄKRINGSBELOPP	47	6.1.5	Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser	49
5.2	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	47	6.1.6	Pengar, värdehandlingar och värdebevis	49
5.3	SKADEVÄRDERINGS- OCH ERSÄTTNINGSGREGLER	47	6.1.7	Arbetsstagares egendom	49
6	DEFINITIONER - FÖRKLARINGAR ..	48	6.2	FULLVÄRDE-, HELVÄRDE- OCH FÖRSTARISKFÖRSÄKRING	49
6.1	OBJEKTTYPER	48	6.3	UNDERFÖRSÄKRING OCH PÅFÖLJD	50
6.1.1	Byggnad	48	6.4	ÅTERSTÄLLANDE.....	50
6.1.2	Fastighetsinventarier	48	6.5	VÄRDERING	50
			6.6	ÖVRIGT	51

1 Egendomsförsäkring

1.1 Vem försäkringen gäller för

1.1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller endast för försäkringstagaren såsom ägare till försäkrad egendom.

1.1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom för både försäkringstagaren och ägaren, om försäkrad egendom

- köpts enligt avbetalningskontrakt
- disponeras enligt leasingkontrakt, hyrts eller lånats
- tillhör arbetstagare
- tillhör hyresgäst (boendes privata lösegendom)

i den mån ägaren inte har rätt till skadeersättning genom egen försäkring och under förutsättning att försäkringstagaren

- enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada eller
- i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden.

För skada genom *terrorhandling* gäller försäkringen endast inom Sverige. Se punkt 1.7.

1.3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller för försäkrad egendom på angiven *förvaringsplats* inom *försäkringsställe*. Både förvaringsplats och försäkringsställe ska anges i försäkringsbrevet.

1.3.2 På annan plats

1.3.2.1 Brand-, vattenskade- och inbrottsförsäkring

Vid förvaring av försäkrad egendom på annan plats inom Norden än inom angivet *försäkringsställe* gäller försäkringen

- intill försäkringsbeloppet, dock högst 10 basbelopp, på tillfällig förvaringsplats (längst 12 månader).

Med tillfällig förvaringsplats avses inte

- plats som försäkringstagaren stadigvarande innehar eller nyttjar
- plats där försäkringstagaren stadigvarande förvarar egendom t ex i bostad, hos kund, leverantör, legotillverkare, lagerföretag och liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för egendom

under transport utanför försäkringsstället annat än enligt 1.7.9 om denna punkt ingår i försäkringen.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

1.3.2.1.1 Inbrottsförsäkring

För inbrottsförsäkrad egendom, på annan plats än försäkringsställe, gäller utöver ovanstående att säkerhetsföreskrift enligt Skyddsklass 1 ska vara uppfylld, (se 1.9.2.1.1). Vid förvaring av egendom i bostad gäller som särskild säkerhetsföreskrift att fönster ska vara stängda och reglade samt dörrar vara låsta.

Påföljd

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts - se 1.9 Säkerhetsföreskrifter.

Högsta ersättning

För *varor* eller *kunders egendom* bestående av *stöldbegärlig egendom* begränsas ersättningen till att gälla för högst 0,5 basbelopp. Detta gäller oavsett om försäkringsbeloppet för sådan egendom är högre på *försäkringsstället*.

1.3.2.2 Rånförsäkring

Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden vid arbetstagares tjänsteutövning.

1.3.2.3 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för transporter inom Norden enligt 1.7.9.

1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast sådan skada som består i att försäkrad egendoms värde minskas eller går förlorat.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp

1.5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som angetts med objekttyp eller på annat sätt i försäkringsbrevet. Beträffande egendoms indelning i objekttyper, se 6.1 (Definitioner - Förklaringar).

1.5.1.1 Undantag

Nedan angiven egendom omfattas endast om det särskilt anges i försäkringsbrevet

- trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa
  - motorfordon, traktorer, terrängfordon och truckar
  - motorredskap vikt över 2000 kg
  - motorredskap vikt under 2000 kg, men där den väsentliga funktionen består i persontransport eller godsförflyttning.
- produktiv skog och skogsmark

1.5.1.2 Undantag för Bostadsrättsförening

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som bostadsrättshavare är reparations- och underhållsskyldig för enligt Bostadsrättslagen och Bostadsrättsföreningens stadgar, om inte skadan orsakats av brand- eller vattenledningsskada.

1.5.2 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet för varje slag av egendom. Vid fullvärdesförsäkring avseende *byggnad* anges "Fullvärde".

Byggnad

Försäkringen för *byggnader* är antingen *fullvärde- helvärde-* eller *förstariskförsäkring*. Vad som gäller framgår av försäkringsbrevet.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Övriga objekt typer

Försäkringen för övriga objekttyper är *förstariskförsäkring* (högsta ersättning).

1.5.2.1 Fribelopp

Följande egendom ingår till nedan angivna belopp på samtliga försäkringsställen där byggnad är försäkrad vilket även framgår av försäkringsbrevet. Har högre belopp avtalats gäller detta utöver fribeloppen.

• <i>Byggnad</i> (uthus, förråd, garage och liknande)	högst 30 kvm beloppslöst
• Merkostnad myndighetskrav	5 basbelopp
• Byggnads/byggnadsdels kulturhistoriska värde eller konstnärliga utsmyckning	5 basbelopp
• <i>Trädgård, tomt och markanläggning</i>	5 basbelopp
• Fastighetsinventarier	5 basbelopp
• <i>Ritningar, arkivalier, datainformation samt programlicenser</i>	2 basbelopp
• <i>Pengar och värdehandlingar och värdebevis i godkänt värdeskåp – gäller ej vid rån</i>	1 basbelopp
• Pengar och värdehandlingar samt värdebevis i lokal – gäller ej vid rån	0,2 basbelopp
• Pengar och värdehandlingar samt värdebevis vid rån	2 basbelopp
• <i>Arbetstagares egendom, dock ej stöldbegärlig egendom</i>	0,2 basbelopp

Personlig lösegendom

Försäkringen omfattar även boendes (hyresgäst) personliga lösegendom enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring i Trygg-Hansa, som är

- i försäkringstagares vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten intill sammanlagt 5 basbelopp
- förvarad inom försäkrad *byggnad* där ifrågavarande lägenhet finns. Försäkringen gäller boende (hyresgäst) som har hemförsäkring intill dennes gällande grundsjälvrisk, dock högst 2 000 kr. Detta åtagande gäller boende som inte vållat skadan och avser endast brand- och vattenskadeförsäkring enligt 1.7.1 respektive 1.7.2 i samband med ersättningsbar skada på *byggnad*. Ersättning utbetalas i de fall total skadekostnad överstiger fastighetsförsäkringens självrisk.

1.5.3 Investering och prisändring

1.5.3.1 Byggnad

Det vid försäkringsårets början gällande fullvärdebeloppet (kalkylbelopp enligt tillämpad värderingsmetod) respektive i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp för *byggnad* anses därefter vid varje tidpunkt höjt med det belopp, varmed den försäkrade egendomens värde ökat genom dels investering (ny-, till- eller ombyggnad), dels prisändring från försäkringsårets början. Sådan värdestegring begränsas dock för varje fastighet och försäkringsår med 40 miljoner kronor och enligt följande:

Byggnader

För *byggnad* gäller att vid

- fullvärdeförsäkring är värdestegringen genom investering begränsad till 30 % av det för försäkringsstället vid försäkringsårets början gällande sammanlagda försäkringsbeloppet (kalkylbelopp enligt tillämplig värderingsmetod)
- halvvärdeförsäkring är sammanlagda värdestegringen genom investering och prisändring begränsad till 30 % av senast för försäkringsstället uppgivet försäkringsbelopp
- förstariskförsäkring begränsas värdestegringsskyddet att gälla endast för prisändring och gäller intill 20 % av senast uppgivet försäkringsbelopp.

1.5.5 Indexändring av försäkringsbelopp

Indexändring av fullvärdebeloppet (kalkylbelopp enligt tillämplig värderingsmetod) respektive i försäkringsbrevet angivet försäkringsbelopp för *byggnad* vid förnyat försäkringsår sker automatiskt i takt med tillämpligt prisindex.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Ändring av premien för förnyat avtal på grund av indexändring sker vid försäkringens förfallodag.

1.5.6 Uppgiftsskyldighet

Försäkringstagaren skall underrätta Trygg-Hansa om värdestegring genom investering (ny-, till- eller ombyggnad) har förekommit under försäkringsåret (se även bestämmelserna i 1.11.4). Dock gäller investeringsskyddet enligt 1.5.3.1 ovan under försäkringsåret.

1.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och 1.8 (Räddnings- och Röningskostnad) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Grundsjälvrisken är 0,2 basbelopp. Avtal kan träffas om annan grundsjälvrisk. Grundsjälvrisken anges i försäkringsbrevet. Anges särskild självrisk under 1.7 (Försäkrade skadehändelser) gäller alltid lägst denna. Om vald grundsjälvrisk är högre än de särskilda självriskerna i 1.7 gäller den högre grundsjälvrisken.

De självrisker som uttrycks i *basbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Avser försäkringens flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

1.7 Försäkrade skadehändelser

Egendomsförsäkringens omfattar nedan angivna skadehändelser.

Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar

Grov vårdslöshet och uppsåt

Trygg-Hansa är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Krig

Försäkringens omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring av getts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet

Terrorhandling

Egendomsskador och därav föranledda följdskador som omfattas av försäkringens och som orsakats av *terrorhandling* ersätts upp till i försäkringsavtalet angivna försäkringsbeloppsbegränsningarna. I inget fall utgår dock ersättning på grund av sådan skadehändelse med högre belopp än 300 MSEK.

Skulle flera försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa drabbas vid samma skadetillfälle är den sammanlagda ersättningen vid varje skadetillfälle dock begränsad till högst 600 MSEK för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa och ersättningen fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Terrorhandling genom biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen

Försäkringens omfattar inte skada och därav föranledda följdskador som orsakas av *terrorhandling* och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen.

Atomkärnprocess

Försäkringens omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Dammgenombrott

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade skadehändelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte i något fall för skada, förlust, anspråk eller krav vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med brott i damm. Med dammgenombrott menas att damm brister.

Med damm avses i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten.

Undantaget avser endast regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion.

Strömavbrott

Försäkringen omfattar inte egendomsskada till följd av störning eller avbrott i strömleverans till försäkringsstället utöver vad som framgår av 1.7.1.4 (Åskslag, elfenomen eller strömavbrott) och Produktvillkoret för Maskinförsäkring för byggnad P 92.

Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av datainformation och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada

- som entreprenör, leverantör eller annan enligt åtagande i avtal eller i köprättslig lagstiftning är skyldig att ersätta
- på försäkrad egendom som köpts utan sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade om skadan skulle ha omfattats av sådan gängse garanti
- då den försäkrade är tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen om skadan skulle ha omfattats av sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade.

Undantaget tillämpas inte i den mån den ansvarige inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

1.7.1 Brandförsäkring

Brandförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter.

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd se 1.9.

1.7.1.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand varmed här avses eld som kommit lös.

Försäkringen gäller även för skada genom torrkokning, i bostad eller kontor, oavsett om eld kommit lös.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- brandskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4, om branden uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal eller bostad om utströmningen varit plötslig och oförutsedd och uppstått i samband med eldning.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

1.7.1.3 Explosion

Försäkringen gäller för skada genom explosion, varmed här avses ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

För alla slag av behållare, t ex ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare, skall därvid genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas för att explosion skall anses föreligga.

Som explosion anses inte bristning som orsakats av centrifugalkraften hos roterande kropp eller som uppkommit genom inre materialspänningar, t ex gjutspänningar, och inte heller skada genom undertryck (implosion).

Som explosion anses inte heller skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion i röret, om rørets yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- explosionsskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4 nedan, om skadan uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.4 Åskslag, elfenomen eller strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- åskslag
- plötsligt och oförutsett elfenomen (t ex kortslutning, överslag eller överspänning)
- strömavbrott eller strömstörning

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- nedan angivna föremål även om brand eller explosion uppstått i föremålet. Undantaget gäller även om åskslaget, elfenomenet, strömavbrottet eller strömstörningen direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål.
De föremål som undantaget gäller för är - brytare, frångiljare, statisk eller roterande omformare eller omvandlare, elmotor, elgenerator, transformator och induktiv reaktor, induktionsregulator samt kondensator för krafttekniskt ändamål, dock endast i de fall då spänningen in eller ut överstiger 400 volt.
- egendom i kyl- eller frysenhet.

1.7.1.5 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildats vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

1.7.1.6 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål från sådant träffar egendom.

1.7.1.7 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada genom påkörning på försäkrad egendom med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt § 11 i trafikskadelagen (TSL) inte lämnas eller TSL inte gäller.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet
- egendom under hantering eller transport med fordonet

Särskild självrisk

Självrisk är 1,5 basbelopp.

1.7.1.8 Storm, hagel eller överlast av snö

Försäkringen gäller för skada på försäkrat *hus* – inklusive fast anbringad egendom som hör till byggnad enligt Jordabalken - samt på försäkrad egendom i försäkrat *hus* genom

- storm, varmed här avses vind med en hastighet av 21 meter per sekund
- hagel
- överlast av snö på tak

Med skada genom storm, hagel och överlast av snö avses att egendomen har skadats

- av vindkraften
- av föremål som vinden blåst omkull eller fört med sig och därvid gått sönder
- av hagel och gått sönder
- under tyngden av snö och gått sönder
- som en direkt följd av ersättningsbar skada enligt ovan.

För överlast av snö gäller särskild säkerhetsföreskrift om snöröjning enligt 1.9.1.9. Påföljden när denna säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9 och 1.9.1.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom smältande hagel eller smältande snö
- genom överlast av snö på skärmtak eller markis
- genom sådan överlast av snö på tak, som uppstår genom snöras från t.ex. överliggande tak
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning
- på revetering, puts eller skorstensbeklädnad, om inte skadan orsakats av föremål som vinden blåst omkull eller fört med sig
- på hus inom nöjesfält eller tillfälligt hus inom utställningsområde eller egendom i sådant hus
- på glasruta större än 5 kvm eller på skylt
- på staket, stängsel, skärmvägg eller liknande
- på växthus, plasthall eller tält samt egendom i dessa
- på båthus, sjöbod, badhytt, kallbadhus och brygga till sådan byggnad
- om skadans uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, konstruktionsfel, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter.

Särskild självrisk

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp vid skada på egendom som är fast anbringad utanpå *hus*.

1.7.1.9 Ras, jordskalv eller vulkanutbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock och stenar plötsligt och oförutsett kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin

jordskalv eller vulkanutbrott inom Norden. Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på *trädgård, tomt, park* och *markanläggning*
- som orsakats av
  - enbart sättning i mark eller grund
  - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord eller stenmassor eller gruvdrift
  - vatten och vågerosion

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrottsförsäkring och Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjnings- och saneringskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 350 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självriskens är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp.

1.7.1.10 Översvämning

Försäkringen gäller för skada på försäkrad *byggnad* och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten till följd av skyfall (regn med en intensitet av minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad genom fönster, dörr, ventil eller annan sådan öppning eller inomhus trängt upp ur avloppsledning.

Försäkringen gäller även för skada på försäkrad byggnad och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten strömmat ut i samband med brott i damm. Med damm avses i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten. Försäkringen gäller inte för skada genom dammgennombrott i regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion. Se vidare under punkten 1.7

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på *trädgård, tomt och markanläggningar* samt båthus, sjöbod, växthus, plasthall eller tält och inte för skada på egendom i dessa.

Högsta ersättning

Vid skada genom översvämning är den sammanlagda ersättningen för all egendomsskada, därav föranledd skada som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlusts- och/eller Extrakostnadsförsäkring, samt Räddnings- och röjningskostnader enligt punkt 1.8 vid varje skadetillfälle begränsad till högst 1 Mkr, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

Begränsningen avser den sammanlagda ersättningen för skador inom en fastighet som drabbar försäkrad oavsett om byggnaderna och däri befintlig egendom är försäkrad enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Särskild självrisk

Självriskens är lägst 1 basbelopp per skadetillfälle. Har högre grundsjälvrisk avtalats gäller dock den avtalade grundsjälvriskens.

1.7.2 Vattenskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom oförudd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga - från *installation*, akvarium eller vattensäng

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

- vattenånga, olja eller annan vätska från *installation* för uppvärmning av bostäder eller andra lokaler
- vatten från invändigt utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med golv- och väggtätskikt avsett att förhindra utströmning.
- vatten från pumpgrop vid plötsligt och oförutsett fel på pumpmaskineriet eller vid strömavbrott
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning.

Lokalisering och friläggning

Vid skada som är ersättningsbar ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnaden för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på den *installation* varifrån utströmningen skett
- skada på *golv-* och *väggtätskikt* vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt. Här anses *golv-* och *väggtätskikt* vara en enhet.
- skada genom utströmning från invändigt stuprör som inte fyller de krav som ställs på avloppsledningar enligt svenska byggregler (normer)
- skada genom utströmning från rökanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, parkeringsdäck, dräneringssystem annat än från pumpgrop
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur avloppsledning
- vätska, ånga eller kylmedel som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, *korrosion* eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen som orsakat skadan skett under den tid försäkringen varit i kraft
- skada genom utströmning från *installation* som inte provats och godkänts i vedertagen ordning
- skada på livsmedel i kyl- och frysanläggning varifrån utströmning av vätska eller kylmedel skett.

Särskild självrisk

Frysning

Självrisken är 1 basbelopp utöver annars gällande självrisk vid skada genom utströmning orsakad av frysning.

Läckage

Självrisken är 1 basbelopp utöver annars gällande självrisk vid skada på *byggnad* genom läckage

- från *installation* om det orsakats av normala åldersförändringar, t ex *korrosion* eller förslitningar, eller uppenbart eftersatt underhåll
- från golv- och/eller väggtätskikt avsett att förhindra utströmning.

1.7.3 Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter.

För inbrottsförsäkringen gäller särskilda säkerhetsföreskrifter om hur inbrottsskyddet ska vara utfört. Säkerhetsföreskrifterna och påföljden när dessa inte följts framgår under 1.9 Säkerhetsföreskrifter.

För vissa försäkringsavtal kan särskilda säkerhetsföreskrifter förekomma utöver ovanstående.

1.7.3.1 Stöld och skadegörelse genom inbrott

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse i samband med

- inbrott då någon olovligen med våld brutit sig in i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

- att någon olovligen tagit sig in i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och den försäkrade kan visa att
  - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom rån utanför *försäkringslokal*
  - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom rån i bostad på *försäkringsstället* då den som haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden vistades där
  - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
  - detta skett med dyrk. Som dyrk räknas inte nyckel eller avbildning av nyckel
- stöld utifrån genom krossat fönster eller genom uppbrutet fönster utan att ta sig in i *försäkringslokalen*
- att person olovligen tagit sig in i särskilt utrymme i försäkrad byggnad såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum och liknande, med för låset avsedd nyckel som åtkommits genom inbrott i nyckelförvaringsenhet i motståndskraftigt utförande i anslutning till lokalerna. Se särskild säkerhetsföreskrift under 1.9.2.1.

Som *försäkringslokal* räknas inte fordon, luftfartyg, plasthall, tält, container, automat, monter, skåp, kista eller liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som omfattas av 1.7.1 (Brandförsäkring)
- på glas i byggnads omslutningsyta
- på glas i inredning större än 5 kvm
- på skylt.

1.7.3.1.1 Låsändring

Om nyckel, kombination eller kod, som förvarats hos försäkringstagaren, dennes arbetstagare, ombud eller hyresgäst, stulits i samband med inbrott i

- *försäkringslokal* som uppfyller kravet på inbrottsskydd för denna *försäkringslokal*
- annan lokal än *försäkringslokal* som uppfyller lägst Skyddsklass 1 enligt 1.9.2.1.1
- bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
- nyckeltub/skåp innehållande nycklar till särskilda utrymnen enligt 1.7.3.1

och låsändringar på grund av detta blir nödvändiga i försäkringstagaren tillhörig *byggnad* eller av honom disponerade lokaler som är försäkrade i Trygg-Hansa, ersätts kostnad för detta. Detta gäller dock endast för lås i dörr, port och lucka i omslutningsyta till bostäder, hotellrum eller andra lokaler.

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 2 basbelopp, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

1.7.3.1.2 Bevakning

Försäkringen gäller för nödvändig bevakning av *försäkringslokal* i anslutning till upptäckten av ersättningsbar inbrottskada. Ersättning lämnas endast för bevakning utförd av vaktbolag.

Högsta ersättning

Ersättningen är begränsad till 1 basbelopp per skadetillfälle.

1.7.3.2 Skadegörelse utan samband med inbrott

Försäkringen gäller för skada inomhus genom uppsåtlig skadegörelse på

- *byggnad* och sådan egendom som enligt lag hör till *byggnad*
- i *försäkringslokal* befintlig lös egendom, som är inbrottsförsäkrad
- lös befintlig egendom som är inbrottsförsäkrad på annan plats enligt 1.3.2.1.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Försäkringen gäller även för skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- som består i stöld
- som uppkommer i *försäkringslokal* under icke arbetstid/öppethållande i samband med
  - inbrott om *försäkringslokalen* inte uppfyller gällande krav på inbrottsskydd
  - att någon olovligen tagit sig in i olåst *försäkringslokal* eller tagit sig in med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommit på annat sätt än genom rån, inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
- i lägenhet om försäkrad, boende eller någon som denne svarar för, enligt hyres- eller bostadsrättslagen, orsakat skadan
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet
- på glas eller skylt med tillhörande armatur och stativ då dessa är monterade på plats
- genom klotter eller graffiti.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjningskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 300 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självriskens är 0,5 basbelopp.

1.7.3.3 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Om försäkringen omfattar egendom i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme, *godkänd värdeförvaringsenhet* eller kassa- eller värdevalv, gäller försäkringen för stöld av egendom i förvaringsutrymmet om detta öppnas av obehörig. Försäkringen omfattar då även skadegörelse på sådant förvaringsutrymme.

Detta gäller under förutsättning att förvaringsutrymmet finns i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och att gärningsmannen tagit sig in i lokalen på sätt som anges i 1.7.3.1.

Öppnas skåp eller valv med nyckel, rätt kombination eller kod gäller nedan angivna förutsättningar. Har skåpet eller valvet sprängts eller brutits upp gäller inte nedanstående förutsättningar för ersättning.

Öppning med nyckel, kombination eller kod

Har skåpet eller valvet öppnats med nyckel, rätt kombination eller kod, ersätts skadan endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden från tagits denna genom

- rån utanför *försäkringslokalen*
- rån i bostad på *försäkringsstället* då den som haft hand om nyckeln vistades där
- inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta.

Högsta ersättning

Vid förvaring i *godkänd värdeförvaringsenhet* av pengar, värdehandlingar och värdebevis gäller försäkringen med de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen. Försäkringen gäller dock högst

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

med de belopp som anges under högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp) för aktuell skåptyp, vilket framgår under Kap 6 Definitioner – Förklaringar, 6.6 Övrigt, Godkänd värdeförvaringsenhet.

Infärgningskasset

Vid förvaring av *pengar, värdehandlingar och värdebevis* i *godkänd värdeförvaringsenhet* med värdefärgningsenhet gäller att det belopp som anges som högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp), under Kap 6 Definitioner – Förklaringar, 6.6 Övrigt, *Godkänd värdeförvaringsenhet* multipliceras med 1,6. Med infärgningskasset avses här fast installerad värdekasset med sedelinfärgningssystem och som godtagits av Trygg-Hansa. Kassetten ska vara monterad enligt tillverkarens anvisningar och användas samt underhållas på föreskrivet sätt.

Godkänt larm

Vid förvaring i *godkänd värdeförvaringsenhet* med godkänt larm gäller att det belopp som anges som högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp), under Kap 6 Definitioner – Förklaringar, 6.6 Övrigt, *Godkänd värdeförvaringsenhet*, multipliceras med 2.

Med godkänt larm avses här larmanläggning utförd enligt FTR 130, aktuell utgåva, lägst larmklass 2 och med punktskyddad värdeförvaringsenhet. Larmanläggningen ska vara ansluten via övervakad certifierad larmöverföring till certifierad larmcentral för åtgärd av polis eller väktare.

Stöldbegärlig egendom

Premiegrundande

När det i försäkringshandlingarna framgår att *stöldbegärlig egendom* förvaras i *godkänd värdeförvaringsenhet* som en premiegrundande uppgift gäller att det angivna värdet måste förvaras i värdeförvaringsenhet som är godkänd för motsvarande värde.

Om så inte är fallet reduceras skadeersättningen enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.5, Upplysningsplikt och riskökning.

Krav för försäkringens giltighet

När det i försäkringshandlingarna framgår att *stöldbegärlig egendom* ska förvaras i *godkänd värdeförvaringsenhet* som ett krav för inbrottsförsäkringens giltighet gäller att det angivna värdet måste förvaras i värdeförvaringsenhet som är godkänd för motsvarande värde.

Om så inte är fallet gäller påföljd som framgår av 1.9 Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som inträffat då nyckeln eller låskombinationen åtkommit genom rån, våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till eller främjat skadan
- skada enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- skadegörelse genom sprängning

1.7.4 Rånförsäkring

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom rån och överfall. Med rån avses tillgrepp av eller skada på egendom genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara och med överfall avses här att våld på person har utövats utan att tillgrepp skett.

Försäkringen gäller också för skada genom att lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet.

Vid rån inom *försäkringslokalen* gäller försäkringen för den försäkrade egendomen intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen. För viss egendom enligt nedan gäller beloppsbegränsningar.

Vid rån enligt ovan gäller försäkringen även för nödvändiga låsändringar enligt i övrigt samma förutsättningar och ersättningsbegränsningar som anges i 1.7.3.1.1.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Undantag

Försäkringen gäller inte

- för skada som omfattas av 1.7.3 (Inbrottsförsäkring)
- för skada på egendom som omhändertagits av annat företag (t ex transportföretag)
- då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan
- för *pengar, värdehandlingar och värdebevis* om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån i *försäkringslokal* gäller dock inte denna åldersgräns
- vid skada genom utpressning eller kidnappning.

Högsta ersättning

Den sammanlagda högsta ersättningen för *pengar, värdehandlingar och värdebevis*, föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar, konstverk och ur avsedda att bäras är begränsad

Inom försäkringslokal

- inom *försäkringslokal* intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen för respektive egendom, dock högst med de belopp som anges under högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp) för aktuell skåptyp vilket framgår under Kap 6 Definitioner – Förklaringar. 6.6 Övrigt, Godkänd värdeförvaringsenhet. Ersättning lämnas dock sammanlagt högst med 100 basbelopp.

Utanför försäkringslokal

- utanför *försäkringslokal* intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen, dock högst 10 basbelopp. Högre belopp än 10 basbelopp kan avtalas.

Låsändring

Vid rån när nyckel eller kod tillgripits och låsändringar därav blir nödvändiga på *försäkringslokal*, är den sammanlagda ersättningen för kostnader för låsändringar begränsad till 2 basbelopp.

1.7.5 Glasförsäkring

1.7.5.1 Försäkrad egendom

1.7.5.1.2 Byggnad

Försäkrad egendom anges i försäkringsbrevet och omfattar

- glas som tillhör byggnaden
- skyltar med tillhörande armatur och stativ. Med skylt avses inte reklambaljong eller markis.

Vid ersättningsbar glasskada ersätts även målning, etsning, blästring och larmtråd i eller på glas samt plastfilm. Med glas jämförs plastmaterial, som används i stället för glas.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- glas större än 5 kvm om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Högsta ersättning

Vid skada på skylt lämnas ersättning med högst 2 basbelopp, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

1.7.5.2 Skada på glas eller skylt

Försäkringen gäller för skada på glas eller skylt genom bräckage, sönderslagning och stöld.

Försäkringen gäller även för skada genom inristning, som är av sådan art att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på glas, skyltar eller ytbehandling på glas

- i och på *byggnad* under uppförande, om- eller tillbyggnad
- i och på *byggnad* där verksamhet eller hyresgäster saknas
- som inte är monterade på plats
- som består i eller uppkommer genom kondens
- genom sprängningsarbete
- i växthus eller egendom däri
- som är ersättningsbar enligt 1.7.1 (Brandförsäkring)
- där fel eller bristfälligheter förekommer i glas-, fönster- eller skyltkonstruktion

1.7.5.3 Skada genom glas

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom till följd av att glas i fönster eller dörr bräcks eller slås sönder.

1.7.9 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom som är under transport till och från försäkringsstället med försäkringstagarens egna transportmedel (även hyrda eller leasade) samt under pågående lastning och lossning i samband med sådan transport.

Försäkringen gäller endast i den mån försäkringstagaren inte kan erhålla ersättning genom annan gällande försäkring.

Begränsning

Ersättning för stöld, förövad vid uppehåll i transporten, lämnas endast vid kortare uppehåll (t ex lunchrast, uppehåll för i- och urlastning eller liknande).

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet (t ex åkeriverksamhet)
- skada på egendom som normalt finns i fordonet (t ex utrustning i servicebil, verktyg och mobiltelefon)
- transport till och från *arbetsområde* och inte heller för skada vid lastning och lossning i samband med sådan transport
- skada vid transport som inte har direkt samband med den försäkrade verksamheten
- skada vid transport eller lastning och lossning inom försäkringsstället, såvida inte detta är ett led i och står i direkt samband med transport till och från försäkringsstället
- stöld av pengar och värdehandlingar samt föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar och konstverk,
- svinn.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 2 basbelopp, om inte annat angetts i försäkringsbrevet.

Säkerhetsföreskrifter

Stöld

Vid stöld som kan ersättas vid kortare uppehåll enligt ovan, gäller att rimliga säkerhetsåtgärder vidtagits med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt.

Exempel på rimliga åtgärder för att förhindra stöld är att

- inte lämna egendomen på öppet flak eller flak som är täckt med kapell när transportmedlet lämnas utan uppsikt
- inte lämna kvar startnyckeln i transportmedlet eller i dess omedelbara närhet

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

- låsa transportmedlet och dess lastutrymme såsom, takbox skåp eller liknande

Transport

Vid transport gäller att den försäkrade egendomen

- transporteras i ett för den särskilda transporten lämpligt transportmedel
- före transportens början emballeras, packas, anoljas eller iordningställs för transporten på ett ändamålsenligt sätt, exempelvis med hänsyn till risk för nederbörd m.m.

Transportmedlet med den försäkrade egendomen får inte

- köras av förare som är straffbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel
- köras av förare som saknar giltigt och erforderligt körkort eller förarbevis för transportmedlet
- vara belagt med körförbud.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om ovanstående särskilda säkerhetsföreskrifter inte följts gäller påföljd som framgår av 1.9 Säkerhetsföreskrifter Huvudregel.

1.8 Räddnings-, och Röjningskostnad samt Restvärde

1.8.1 Räddningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som det åligger försäkrad att vidtaga enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.6 (Räddningsplikt) för avvärijande eller begränsning av ersättningsbar skada om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig.

Ersättning lämnas även för egendomsskada genom att försäkrad egendom skadas, förkommer eller stjäls i samband med skälig räddningsåtgärd.

Räddningskostnad som understiger självriskan ersätts inte.

Undantag

Försäkringen ersätter inte kostnad

- i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal
- för påfyllning av släckmedel efter räddningsåtgärd när
  - premiereduktion lämnats för att släckanläggning finns
  - släckanläggning är ett krav för försäkringens giltighet.

Högsta ersättning

Vid *förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.8.2 Röjningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering). Ersättning lämnas endast för röjningskostnad avseende försäkrad egendom och endast för kostnad som uppkommer inom ett år från skadetillfället.

Röjningskostnad som understiger självriskan ersätts inte.

Högsta ersättning

Trygg-Hansas åtagande att betala röjningskostnader är, om inte annat avtalats, vid varje skada begränsat enligt nedan.

Den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, hyresförlust samt röjningskostnader som drabbar försäkrad inom en fastighet, med undantag för skada på mark, är begränsad till det sammanlagda

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

försäkringsbeloppet utökat med 10 %. Denna utökning är dock begränsad till 50 basbelopp. Detta gäller oavsett om egendomen är försäkrad enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Ersättning för röjningskostnader vid förorening av eller annan inverkan på mark är begränsad till 10 basbelopp.

Vid fullvärdeförsäkring för *byggnad* beräknas ersättningsbegränsningen enligt första stycket ovan på det av Trygg-Hansa premiegrundande kalkylbeloppet. Vid annan beloppslös försäkring är röjningskostnaden begränsad till 50 basbelopp.

Vid skada enligt skadehändelse där högsta ersättning anges är dock den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad till under respektive villkorspunkt eller i försäkringsbrevet angiven högsta ersättning.

Vid *förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.8.3 Restvärdeskydd

Om återställande av *byggnad* belägen på fri och egen grund eller på tomt med inskriven tomträtt hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade även berättigad till ersättning – restvärdeersättning - för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde. Vid skadevärdering tillämpas reglerna i 1.10 (Skadevärderingsregler).

Den försäkrade är skyldig att följa Trygg-Hansas anvisningar och på dess bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av *byggnaden* inte kan användas.

Undantag

Restvärdeförsäkringen gäller inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning.

1.9 Säkerhetsföreskrifter

Definition

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen, (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

För försäkringen gäller föreskrift som meddelats i lag, av myndighet, tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande.

Det finns exempelvis föreskrifter för elsäkerhet, explosiva och brandfarliga varor, kemiska produkter och miljöskydd. Föreskrifterna kan även gälla anvisningar om service och underhåll.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

Utöver ovan angivna allmänna säkerhetsföreskrifter gäller särskilda säkerhetsföreskrifter. Sådana säkerhetsföreskrifter kan förekomma under respektive villkorspunkt eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet, exempelvis besiktningsprotokoll till vilket försäkringsbrevet hänvisar.

Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när den försäkrade eller annan enligt ovan under 1.9 vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då allmänna säkerhetsföreskrifter inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst ett och högst 10 basbelopp.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

För de särskilda säkerhetsföreskrifterna gäller huvudregeln om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift.

Sammanlagd ersättning

Ovanstående regler om påföljd och ersättningsbegränsningar gäller för sammanlagd ersättning från egendoms-, avbrotts-, extrakostnads- och hyresförlustförsäkring.

1.9.1 Brandförsäkring

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för brand (1.7.1.1), explosion (1.7.1.3) åskslag, elfenomen eller strömavbrott (1.7.1.4) och överlast av snö (1.7.1.8).

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifterna under 1.9.1.3 - 1.9.1.8 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrift i 1.9.1.1 (Brandfarliga heta arbeten) eller 1.9.1.2 (Utomhusförvaring - brännbart material) inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

I fråga om säkerhetsföreskriften i 1.9.1.9 tillämpas huvudregeln.

1.9.1.1 Brandfarliga heta arbeten

Säkerhetsregler för heta arbeten utarbetade av försäkringsbolagen och Svenska Brandskyddsföreningen (SBF).

Reglerna gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga.

Heta arbeten

HETA ARBETEN: Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Tillstånd

TILLSTÅNDSANSVARIG: Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör), ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt.
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs. Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregler

Säkerhetsregel nr 1 - BEHÖRIGHET: Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten, ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildningen ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig, ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel nr 2 - BRANDVAKT: Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i Tillståndet. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3 - BRANDFARLIG VARA: För heta arbeten i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas av den som är utsedd att vara föreståndare för hanteringen.

Säkerhetsregel nr 4 - STÄDNING OCH VATTNING: Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5 - BRÄNNBART MATERIAL: Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom övertäckning och avskärmas.

Säkerhetsregel nr 6 - DOLDA BRÄNNBARA BYGGNADSDELAR: Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, och vid konstaterad brandfara skyddas samt kunna göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Säkerhetsregel nr 7 - OTÅTHETER: Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8 - SLÄCKUTRUSTNING: Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats.

Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 6 kg).

Vid takläggning krävs: Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 2 x 6 kg pulver). Alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 3 x 6 kg pulver). Vid taklägningsarbeten krävs alltid att brytverktyg och handstrålkastare finns på arbetsplatsen.

Säkerhetsregel nr 9 - SVETSUTRUSTNING: Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränningsgas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Säkerhetsregel nr 10 - LARMNING: Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Säkerhetsregel nr 11 - TORKNING OCH UPPVÄRMNING: Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 - TORKNING AV UNDERLAG OCH APPLICERING AV TÄTSKIKT: Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt, får material uppvärmas till högst 300°C.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Säkerhetsregel nr 13 - SMÄLTNING AV ASFALT: Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

1.9.1.2 Utomhusförvaring brännbart material

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte - emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på öppen, olåst lastkaj eller på plats utomhus, t.ex. öppen, olåst container/sopkärl, inom sex meter från byggnad eller skärmtak. För verksamhet som har öppet dygnet runt, gäller föreskriften mellan klockan 22-06.

För bostadshus gäller att emballage, avfall eller annat brännbart material inte får förvaras inom sex meter från byggnad eller skärmtak. Dessutom får inte tidnings- eller pappersbuntar förvaras i trapphus/portar.

1.9.1.3 Brandsläckningsutrustning

Brandsläckningsutrustning ska finnas i den utsträckning som anges av Trygg-Hansa.

1.9.1.4 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren och sektioneringen vid rökutveckling.

1.9.1.5 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på av försäkringstagaren särskild för ändamålet anvisad plats och i enlighet med gällande lagstiftning.

1.9.1.6 Uppvärmningsanordningar

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller - explosionsfarliga utrymmen. Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.

1.9.1.7. Förbränningsmotordrivet fordon m.m.

Förbränningsmotordrivet fordon, t ex truck, lastmaskin, personbil, traktor, lastbil, motorredskap, terrängmotorfordon etc., får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- fordonet är försett med handbrandsläckningsredskap
- fordonet är försett med batterifrånskiljare och är spänningslöst då det ej används
- fordonet är försett med helautomatisk släckanläggning enligt SBF 127 då omgivande miljö är brand-/explosionsfarlig eller innehåller lättantändligt brännbart material samt att Trygg-Hansa lämnat medgivande därtill.

Förbränningsmotordrivet fordon får inte utan medgivande av Trygg-Hansa garageras/ställas upp inom fabriktions- eller lagerlokal eller upplag.

På förbränningsmotordrivna fordon, som inte tillhör verksamheten, får reparationer eller service ej utföras inom försäkringslokal. Föreskriften gäller inte om den normala verksamheten i försäkringslokalen är reparationer/service av motordrivna fordon.

Laddningsplats för batteri

Plats för laddning av batterier till fordon, truckar, städmaskiner etcetera, ska anordnas i enlighet med Arbetsmiljöverkets Författningssamling, AFS 1988:4, samt enligt Svensk Standard, SS-EN 50272-3.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Varaktig märkning eller stängsel ska anordnas på golv minst 1,5 m från batteriets/fordonets sidor. Inget brännbart material får finnas inom detta område alternativt ska finnas avskärmningar av obrännbart material mot brännbart material inom 1,5 m avstånd.

På laddningsplats får ej finnas brännbart material inom 4 m höjd om det ej är avskilt med obrännbart material. Laddning ska ske med permanent installerad laddare alternativt godkänd mobil laddare.

1.9.1.8 Timer

Elektriska apparater som kan orsaka överhettning, t ex bastuaggregat, kokplattor, spis, vattenkokare, brödrost, kaffebryggare och liknande i gemensamma utrymmen i byggnad ska vara försedda med korttidstimer. Föreskriften avser inte produktionsapparater, fasta uppvärmningsanordningar och liknande.

1.9.1.9 Snöröjning

Den försäkrade ska fortlöpande undanröja förekommande snölast på tak på försäkrat hus.

1.9.2 Inbrottsförsäkring

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för inbrott, stöld och skadegörelse genom inbrott (1.7.3.1), låsändring (1.7.3.1.1), skadegörelse utan samband med inbrott (1.7.3.2) samt stöld och skadegörelse i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme (1.7.3.3). Påföljden om dessa särskilda säkerhetsföreskrifter inte följts framgår under 1.9 Huvudregeln i den mån inte annan påföljd anges nedan vid respektive säkerhetsföreskrift.

1.9.2.1 Allmänt om skyddskrav och skyddsklasser

För inbrottsförsäkringen gäller att föreskrivna skyddskrav ska vara uppfyllda och att samtliga föreskrivna skyddsanordningar ska vara i funktion exempelvis

- lås ska vara låsta
- regler ska vara reglade
- larmanläggningar ska vara aktiverade
- nyckel, kombination eller kod ska inte lämnas i lås eller förvaras i omedelbar anslutning till lås

Skyddskraven gäller såväl ingångs-, som utgångsvägar. Samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren anses som en och samma *försäkringslokal*.

Vilken skyddsklass som gäller framgår av försäkringsbrevet. Skyddskraven framgår nedan.

Särskilda utrymmen i byggnad

För särskilda utrymmen i byggnad - såsom pannrum, soprum, hiss maskinrum och liknande - gäller som särskild säkerhetsföreskrift att

- dörr, port och lucka är låsta, varvid nyckel inte får lämnas synlig eller kvarlämnas i låset
- öppningsbart fönster ska vara stängt och invändigt reglat.

Nyckelförvaring

Nyckel till särskilda utrymmen i byggnad såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum och liknande ska, när den inte används, förvaras i nyckelförvaringsenhet som är certifierade enligt SSFN 024, klass 2 eller bättre.

Förvaltningslokal m.m.

För förvaltningslokaler (t ex kontors- och expeditjonslokaler, materialförråd och verkstad) och särskilt utrymme där speciell utrustning (t.ex. för bredband, kabel-TV, modem eller antennförstärkare) placeras gäller, om inte annat avtalats, lägst Skyddsklass 1 (se nedan under 1.9.2.1.1).

1.9.2.1.1 Skyddsklass 1

Krav på hur inbrottskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 01 Inbrottskydd - Skyddsklass 1.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Det Särskilda villkoret SI 01 Inbrottskydd – Skyddsklass 1 kan beställas

- per telefon, 077-11 11 700
- per e-post, foretag@trygghansa.se
- på vår hemsida, www.trygghansa.se/skyddsklass

1.9.2.1.4 Nyckel- och kodhantering vid inbrott och rån

Följande särskilda säkerhetsföreskrift gäller vid inbrott och vid rån där gärningsmannen kommit över nyckel, kombination eller kod enligt 1.7.3.1.

Märkning av nyckel och kodmedia

Nyckel och kodmedia, där kombinationen eller koden framgår, får inte vara märkt med namn, adress eller kod.

Ändring av lås, kombination och kod

Lås, kombination och kod ska omedelbart ändras eller bytas om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, kombination eller kod.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att, när åsidosättandet haft betydelse för skadan, ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskriften inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln, ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp.

1.9.3 Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation

För försäkringen gäller följande särskilda säkerhetsföreskrifter för dator och datorinformation.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifter under 1.9.3 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp. Skulle säkerhetskopia inte ha framställts sker ingen avvikelse från huvudregeln under 1.9.

Om säkerhetsföreskrifterna enligt 1.9.3.2.1 - 1.9.3.2.4 vid förvaring och hantering av dataprogram och datainformation inte iakttagits lämnas ingen ersättning för den merkostnad som uppstått till följd av detta.

Allmänna föreskrifter

Den försäkrade skall ha

- upprättat rutiner för felhantering som omfattar alla system jämte dokumentation av alla system i anläggningen
- vidtagit rimliga åtgärder för att undvika avbrott/störningar och ha upprättat en katastrofplan (organisation och reservrutiner) för att klara ett totalt datorbortfall. Planen skall testas och personalen övas kontinuerligt.
- utsett en namngiven person (säkerhetsansvarig), jämte ersättare, som svarar för att
  - dokumenterade säkerhetsrutiner finns och följs
  - *datorer, datainformation, system och program* underhålls samt att behörighetssystem och säkerhetsutrustning används.

1.9.3.1 Dator

Datoranläggning (server) skall

- ges sådan placering (inom byggnaden/området) att skador från den yttre kringmiljön i möjligaste mån elimineras
- vara försedd med

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

- tillförlitlig och erforderlig kraftförsörjning samt ha ett för miljön lämpligt utformat skydd
- separat och lämpligt utformat luftbehandlingssystem

Servicerutiner - Minidatorer

Servicerutiner (t ex genom serviceavtal med leverantör/serviceföretag) med föreskrifter om förebyggande underhåll (översyn, test, kontroll, justering och liknande skyddsapplikationer) skall finnas dokumenterade och dess efterlevnad skall finnas journalfört.

Anmärkning: Föreligger serviceavtal har Trygg-Hansa rätt att få kopia av avtalet. Ändras avtalet skall detta utan dröjsmål meddelas Trygg-Hansa.

1.9.3.2 Dataprogram och Datainformation

1.9.3.2.1 Förvaring av originalprogram

Originalexemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att originalexemplaret och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

1.9.3.2.2 Förvaring av licensbevis

Licensbevis skall förvaras på sådant sätt att licensen och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.2.3 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering av modifierad programvara och datainformation ska framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde.

Säkerhetskopieringen skall vara korrekt och funktionsduglig.

1.9.3.2.4 Förvaring av säkerhetskopiering

Säkerhetskopiering av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas vid samma tillfälle.

1.10 Skadevärderingsregler

Allmänt

Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

Värdeminskning

Avdrag som föranleds av att egendom minskat i värde genom ålder och bruk görs både på material och arbete, samt även för rivning och återställande med samma avdragsprocent, se lista på åldersavdrag nedan, som drabbar den egendom som ersätts. Vid skada på egendom i mark eller liknande görs åldersavdrag även på kostnader för lokaliserings-, friläggnings-, åtkomst- och igenläggningskostnader.

Eget arbete

Ersättning för kostnad för egen arbetstagare som arbetar med att återställa skadad egendom eller information, begränsas till försäkringstagarens faktiska egenkostnad för arbetstagaren, dock högst marknadsmässig lön plus lönebikostnader för den typen av arbete arbetstagaren utfört i skadan. Med egenkostnad menas direkt lön plus lönebikostnader.

Om försäkringstagaren kan visa att täckningsbidrag förloras när arbetstagaren utför samma typ av arbete, som denne normalt utför och återställer skada i stället för arbete som direkt skulle ha debiterats kund, ersätts försäkringstagarens externa timdebitering för arbete som arbetstagaren normalt utför.

Ersättning för egen arbetstagares arbete i skada samordnas med eventuell ersättning från avbrottsförsäkring.

1.10.1 Byggnad

1.10.1.1 Byggnad som återställs

Om *återställande* sker värderas skadan med nedanstående begränsningar till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden med samma eller likvärdigt utförande på ett rationellt sätt beträffande metoder och material. Återställandet ska vara klart inom två år.

Om *återställande av byggnad* inte kan ske inom två år på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen.

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

En byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk.

Var byggnadsdelen redan skadad eller bristfällig före försäkringsskadan görs återställande med avdrag för skadan/bristfälligheten utöver eventuellt åldersavdrag.

Reparation i samband med underhåll m.m.

Kan reparation utan väsentlig olägenhet göras i samband med pågående eller förestående underhålls- eller ändringsarbete, till- eller ombyggnad värderas skadan till det belopp med vilken kostnaden för sådant arbete ökar.

Begränsningar

Byggnad

Om byggnad i sin helhet vid skadetillfället har ett *tekniskt värde* som är lägre än halva *nyanskaffningsvärdet* värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till byggnadens *tekniska värde*.

Installationer

För *installation* hörande till byggnad vid skadetillfället värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till installationens *tekniska värde*. Detta gäller oberoende av värdeminskningen för byggnaden. Varje föremål och varje ledningssystem bedöms för sig. Se lista på åldersavdrag nedan.

Byggnadsdel, ytbeläggning

För byggnadsdel eller *ytbeläggning*, t.ex. målning, tapetsering, tak-, vägg-, ytbeläggning eller golvbeläggning, inkl. *tätskikt* i våtutrymme, vid skadetillfället värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till installationens *tekniska värde*. Detta gäller oberoende av värdeminskningen för byggnaden. Varje byggnadsdel och ytbeläggning bedöms för sig. För *ytbeläggning* gäller även att varje rum eller naturlig avgränsning bedöms för sig. Se lista på åldersavdrag nedan.

Värmepump, komfortkyl vid maskinskada

Maskinskada på värmepump- eller komfortkylanläggning med därtill hörande utrustning värderas till kostnaden för återställande, dock högst till det *tekniska värdet*. Vid skada på elmotor eller kompressor avdras en särskild självrisk med 10 % per år räknat från den tidpunkt egendomen först togs i bruk. Lågsta självrisk är dock den självrisk som avtalats för aktuell skadehändelse.

Lista på åldersavdrag

Byggnadsdel eller del av sådan. Avser både material och arbete även rivning och återställande

Installation för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation samt maskinell utrustning

- rörsystem, vattenradiatorer, sanitetsgods antal år utan åldersavdrag: 10 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 5 %
- relinade rör antal år utan åldersavdrag: 20 år räknat från rörets ursprungsår därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 5 %

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

- värmepanna antal år utan åldersavdrag: 15 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 6 %
- bergvärmepumpsanläggning, separat varmvattenberedare, grundvattenpump, komfortkyl, solfångare, vindkraft, fjärrvärmväxlare, samt tvättmaskin och utrustning i tvättstuga antal år utan åldersavdrag: 5 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %
- övriga värmepumpsanläggningar inklusive inbyggd varmvattenberedare, avloppspump, takvärme, hushållsmaskin inklusive spis antal år utan åldersavdrag: 2 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 10 %.
- för ventilationssystem görs ett åldersavdrag efter beräknad livslängd. För första fjärdedelen av beräknad livslängd sker inget åldersavdrag därefter sker ett procentuellt avdrag beräknat efter den återstående livslängden.

För el, tele och data

- elcentraler, elledningar, uttag samt strömbrytare antal år utan åldersavdrag: 20 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 4 %
- dock för elslingor i golv och elradiator antal år utan åldersavdrag: 5 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %
- armaturer, tele, larm samt ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV (även parabol) antal år utan åldersavdrag: 5 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %.

Målning utomhus och inomhus samt tapetsering och annan väggbeklädnad inomhus, som inte är våtrum

- antal år utan åldersavdrag: 5 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %.
- dock för keramisk väggbeklädnad: 10 år därefter görs ett procentuellt avdrag per påbörjat år med 5 %

Golvbeläggning som inte är våtrum

- textila antal år utan åldersavdrag: 5 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %
- plast/linoleum/högtryckslaminat , keramiska plattor: antal år utan åldersavdrag: 10 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 5 %
- massivt trä, stavparkett, ädelträ antal år utan åldersavdrag: 15 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 5 %.

Våtrumsbeklädnad inklusive tätskikt

- målning i våtrum antal år utan åldersavdrag: 2 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %
- trådsvetsad golv och väggmatta i våtrum antal år utan åldersavdrag: 5 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %
- keramiska plattor i våtrum antal år utan åldersavdrag: 10 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 5 %
- övrigt golv- och väggbeklädnadsmaterial antal år utan åldersavdrag: 2 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 10 %

Köksskåp

- antal år utan åldersavdrag: 20 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 5 %.

Takbeläggning

- av papp, plast eller gummiduk antal år utan åldersavdrag: 5 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %
- plåt, tegel- eller betongpannor antal år utan åldersavdrag: 15 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Skorsten

- av stål eller plåt antal år utan åldersavdrag: 5 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 8 %
- av annat material antal år utan åldersavdrag: 25 år därefter görs ett procentuellt åldersavdrag per påbörjat år med 2 %

För övriga byggnadsdelar och installationer som inte finns uppräknade i listan ovan görs ett åldersavdrag efter beräknad livslängd. För första fjärdedelen av beräknad livslängd sker inget åldersavdrag, därefter sker ett procentuellt avdrag beräknat efter den återstående livslängden.

1.10.1.1.1 Merkostnader vid myndighetskrav och byggnads/byggnadsdels kulturhistoriska värde eller konstnärliga utsmyckning

Med komplettering av 1.10.1.1 ovan gäller försäkringen för merkostnad som föranleds av att skadad

- *byggnad* enligt myndighets beslut eller för byggande gällande normer i något hänseende måste ges annan konstruktion eller utförande än före skadan
- byggnad/byggnadsdel med kulturhistoriskt värde eller konstnärlig utsmyckning får återställas i samma skick som före skadan beträffande metoder och material.

Myndighetskrav

Ersättningsbar merkostnad enligt detta villkor avser myndighetskrav om anpassning till gällande

- energihushållningsnormer
- handikappnormer
- brandskyddsnormer
- krav på sophantering, skyddsrum eller arbetsmiljö enligt byggnadsstadgan och föreskrifter i svensk byggnorm utfärdade med stöd av denna.

Undantag

Försäkringen gäller inte för kostnad

- för förelägganden som utfärdats före skadan
- föranledd av arkeologiska undersökningar
- som uppkommer till följd av att högre krav efter skadan ställs på funktionen hos anläggning eller maskinell utrustning för industriell process som bedrivs i byggnaden
- för oskadade byggnadsdelar som inte berörs av skadan
- som uppkommer på förstariskförsäkrad byggnad.

Byggnads/byggnadsdels kulturhistoriska värde eller konstnärliga utsmyckning

Egendom som här avses skall vara dokumenterad (t ex särskild inventarieförteckning, foto eller motsvarande) och dokumentation skall förvaras så att den inte förstörs i samband med att ifrågavarande egendom förstörs.

Undantag

Försäkringen gäller inte för kostnad

- föranledd av arkeologiska undersökningar
- som uppkommer till följd av att högre krav efter skadan ställs på funktionen hos byggnaden/föremålet
- som uppkommer på förstariskförsäkrad byggnad

Högsta ersättning

Försäkringen gäller med en högsta ersättning av 5 basbelopp för merkostnad vid myndighetskrav och med en högsta ersättning av 5 basbelopp för byggnads/byggnadsdels kulturhistoriska värde eller konstnärliga utsmyckning per byggnad, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Försäkrads skyldighet

Utöver vad som framgår under 1.12.3 gäller för denna försäkring att den försäkrade är skyldig att följa Trygg-Hansas anvisningar och på Trygg-Hansas bekostnad vidta erforderliga åtgärder i ärendet, såsom att söka dispens och överklaga beslut i det fall uppfyllande av viss norm måste bedömas medföra oskäliga och ej befogade kostnader för den försäkrade. Följs inte anvisningarna, är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår härigenom.

1.10.1.2 Annan byggnad anskaffas av försäkringstagaren

Anskaffas, efter medgivande av panträttshavare, inom två år annan *byggnad* inom landet för samma eller liknande ändamål värderas skadan, om *byggnaden* anskaffas för försäkringstagarens räkning, enligt 1.10.1.1, varvid ökning i värde genom ändrad ändamålsenlighet, dock inte ändrad belägenhet, avdras.

Begränsning

Vid skadevärderingen avdras dock den del av värdet som motsvarar sådana delar av egendomen som återstår efter skada och som skulle kunna användas vid ett återställande. Försäkringstagaren svarar för kostnad för borttagande av sådana delar.

1.10.1.3 Byggnad återställs inte eller annan byggnad anskaffas inte av försäkringstagaren

Återställs inte den skadade byggnaden eller anskaffas inte annan *byggnad* inom landet av försäkringstagaren för samma eller liknande ändamål inom två år, värderas skadan till skillnaden i byggnadens *ekonomiska värde* omedelbart före och efter skadan, dock högst till återställandekostnad enligt 1.10.1.1.

1.10.1.4 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av *byggnad* hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift se 1.8.3 (Restvärdeskydd).

1.10.4 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs för att återställa den information som förlorats och är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

Datainformation

Med normala kostnader avses kostnader för

- återställande av data från säkerhetskopior, inbegripet manuell inmatning av data där sådan erfordras
- återställande av system-, standard- och applikationsprogram från säkerhetskopia,

dock beaktas inte de kostnader som

- avser avlägsnande av programfel eller ändringar av program när program återställs eller ersätts
- orsakats av att information inte kan återskapas
- avser rättning av felaktiga av användare manuellt registrerade data
- avser merkostnad genom arbete på övertid.

Programlicenser

Med normala kostnader avses kostnader för ny programlicensavgift om försäkringstagaren enligt användaravtal med leverantör/konstruktör åtagit sig att svara för förlorat hårdvarulås.

1.10.5 Värdehandlingar och värdebevis

Värdehandlingar

Skada värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs på återställandet.

Värdebevis Skada värderas till vad det skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag.

1.10.7 Arbetstagares egendom

Skada på *arbetstagares egendom* som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta. Skada på *arbetstagares egendom* i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring i Trygg-Hansa.

1.10.8 Fastighetsinventarier

Skadan värderas enligt de regler som finns angivna för *installationer* i 1.10.1 (Byggnad).

Återställs inte den skadade egendomen inom två år, värderas skadan till skillnaden i *egendomens ekonomiska värde* omedelbart före och efter skadan.

1.10.9 Trädgård, tomt och markanläggningar

Skadan värderas till vad det kostar att återställa trädgården och tomten.

Vid nyplantering av buskar och träd lämnas ersättning endast för kostnad för unga plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige. Skada på övriga markanläggningar värderas enligt samma regler som anges för *fastighetsinventarier* (1.10.8).

1.11 Ersättningsregler

Ersättning beräknas enligt följande

- skada värderad enligt 1.10 (Skadevärderingsregler)
- räddningskostnad enligt 1.8.1
- röjningskostnad enligt 1.8.2

med avdrag för

- självrisk enligt 1.6

i förekommande fall beaktas

- beloppsbegränsningar, t. ex förstariskbelopp, angiven högsta ersättning m.m.
- eventuell underförsäkring vid helvärdeförsäkring

i förekommande fall görs

- reducering p.g.a. fareökning eller att premiegrundande uppgifter är felaktiga eller har ändrats

sist avräknas eventuell påföljd då säkerhetsföreskrift 1.9 inte följts.

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

1.11.1 Fullvärdeförsäkring

Vid *fullvärdeförsäkring* ersätts uppkommen skada i dess helhet med de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

1.11.2 Helvärdeförsäkring

Har i försäkringsbrevet angetts ett försäkringsbelopp för *byggnad* utan tillägget "förstarisk" är byggnaden helvärdeförsäkrad.

Vid *helvärdeförsäkring* ersätts uppkommen skada i dess helhet intill försäkringsbeloppet med de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

Underförsäkring

Föreligger *underförsäkring* tillämpas bestämmelserna i 6.3, Underförsäkring och påföljd, Definitioner – Förklaringar.

Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera byggnader men lägre än byggnadernas sammanlagda värde tillämpas bestämmelserna som angetts i första stycket.

1.11.3 Förstariskförsäkring

Vid *förstariskförsäkring* ersätts uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

1.11.4 Anmälan om ny-, till- eller ombyggnad

Vid *fullvärdeförsäkring* och *förstariskförsäkring* avseende *byggnad* gäller att premien är beräknad med utgångspunkt från av försäkringstagaren lämnad byggnadsbeskrivning. Försäkringstagaren skall därför underrätta Trygg-Hansa om ny-, till- eller ombyggnad. Försummar han detta ersätts endast så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan erlagd premie för den aktuella byggnaden och den premie som rätteligen skulle ha erlagts för denna. (Se även bestämmelserna om Upplysningsplikt och riskökning i Allmänna avtalsbestämmelser pkt 1.5.

1.11.5 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringersättning (SFS 2005:105).

1.11.6 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningskyldig för mervärdeskatt.

Trygg-Hansa har rätt att istället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Trygg-Hansa är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta är denna Trygg-Hansas egendom och egendomen skall snarast ställas till Trygg-Hansas förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser). Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad *byggnad* överklagats och Trygg-Hansa på grund av detta väntat med att betala ut ersättning skall ersättningen betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av *basbeloppet*.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

1.12 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning: Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se Allmänna avtalsbestämmelser 1.6 Räddningsplikt.

1.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska anmälas så snart som möjligt.

Dessutom ska den som begär ersättning vid stöld, inbrott, rån eller annat brott snarast göra polisanmälan och insända en kopia av den till Trygg-Hansa.

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelsen

Krav från annat försäkringsbolag i enlighet med den mellan försäkringsbolagen träffade regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelsen regleras av Trygg-Hansa utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

1.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

1.12.3 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den som begär ersättning är skyldig att specificera sitt ersättningsanspråk och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom, skadad och oskadad, med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den som begär ersättning är även skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning ska den som begär ersättning skaffa och sända in dessa handlingar till Trygg-Hansa.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansas ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Trygg-Hansa har emellertid inget ansvar för anlitate reparatörens eller leverantörers åtaganden. Oavsett om Trygg-Hansa har anvisat reparatör eller leverantör är försäkringstagaren beställare.

lakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkomma om anvisningarna följts.

1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

2 Hyresförlustförsäkring

2.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad *byggnad*.

2.2 När försäkringen gäller

Ersättning lämnas för hyresförlust samt räddnings- och extrakostnader (se 2.8. nedan), som är en följd av under försäkringstiden inträffad skada enligt 2.7 (Hyresförlust), under den tid som med hänsyn till omständigheterna är nödvändig för att återställa byggnaden, dock längst under *ansvarstiden*. *Ansvarstiden* räknas från den tidpunkt egendomsskadan inträffar, respektive ingripande sker, och är 24 månader om inte annat anges i försäkringsbrevet.

2.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet, beräknat enligt 2.10 (Skadevärderingsregler) med tillägg av räddnings- och extrakostnader (se 2.8.1 - 2.8.2 nedan), ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Hyresförlustförsäkringen gäller med samma självrisk som avtalats för Egendomsförsäkringen (Kap 1). Vid samtidig egendoms- och hyresförlustskada tillämpas en självrisk.

2.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för hyresförlust som uppstår genom

2.7.1 Egendomsskada

- att försäkrad *byggnad* blir helt eller delvis oanvändbar på grund av sådan ersättningsbar egendomsskada enligt Kap 1 Egendomsförsäkring, Produktvillkor Allriskförsäkring för byggnad P 23 och Maskinförsäkring för byggnad P 92 som omfattas av försäkringen, då ersätts också den därigenom uppkomna hyresförlusten.

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lägenheten sedan den reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid. Ersättning på grund härav lämnas dock för högst tre månader.

Undantag

Allmänna undantag enligt 1.7 i Kap 1 gäller även för hyresförlustförsäkringen, dock vad avser leverantörsgaranti endast till den del skadan omfattas av leverantörsgarantin.

2.7.2 El-, gas-, vatten eller värmeavbrott

- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme från inkommande servisledning till den försäkrade verksamheten på grund av att sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring inträffar i landbaserad egendom tillhörande leverantören.

2.8 Räddnings- och extrakostnader

2.8.1 Räddningskostnad

Vid skada som omfattas av hyresförlustförsäkringen enligt 2.7. ovan, lämnas ersättning för utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidtaga enligt Allmänna avtalsbestämmelser pkt 1.6 (Räddningsplikt) i för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som kan befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla verksamheten. Mer omfattande räddningsåtgärder skall alltid vidtas i samråd med Trygg-Hansa.

Räddningskostnaderna ersätts med högst det belopp varmed åtgärderna minskat förlusten.

2.8.2 Extrakostnader

Vid varje skada som omfattas av hyresförlustförsäkringen enligt 2.7 ersätts vid varje skadetillfälle, utöver räddningskostnader enligt ovan, även skäligen merkostnader för att upprätthålla verksamheten intill 10 basbelopp.

2.9 Säkerhetsföreskrifter

För hyresförlustförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Dessa kan förekomma under kapitel 1.9 Säkerhetsföreskrifter, andra villkorspunkter eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet.

Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9. Säkerhetsföreskrifter eller under respektive säkerhetsföreskrift.

2.10 Skadevärderingsregler

För uthyrd lägenhet eller lokal beräknas hyresförlusten till skillnaden mellan å ena sidan den nedsättning i hyran, som hyresgästen enligt lag kan kräva, och å andra sidan minskade kostnader för uppvärmning, belysning m.m. samt ränta på ersättning för egendomsskada. För bostadsrättslägenhet beräknas hyresförlusten på motsvarande sätt med utgångspunkt från den nedsättning av årsavgiften som kan krävas, enligt lag.

2.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för genom egendomsskadan uppkommen hyresförlust.

Om ersättning skall minskas enligt 1.10 Skadevärderingsregler och 1.11 Ersättningsregler i Kap 1, skall ersättningen för hyresförlust minskas i motsvarande grad.

Vid förstariskförsäkrad byggnad begränsas ersättning för hyresförlust till 30 % av förstariskbeloppet.

2.11.1 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet är begränsad vid

- ras, jordskalv och vulkanutbrott enligt 1.7.1.9 i Kap 1
- översvämning enligt 1.7.1.10 i Kap 1
- skadegörelse utan samband med inbrott enligt 1.7.3.2 i Kap 1
- maskinförsäkring för byggnad i samband med montering och demontering enligt Produktvillkor Maskinförsäkring för byggnad.

2.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning och räntebestämmelser

Ersättningen ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 2.12 (Skaderegleringsbestämmelser). Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa rätt att avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet. Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.12.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt 2.7 som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska utan oskäligt dröjsmål anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

2.12.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den som begär ersättning ska efter ansvarstidens slut till Trygg-Hansa överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Den som begär ersättning är också skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansa ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa. Laktar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansa ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

2.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3 Ansvarsförsäkring

3.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och andra försäkrade som anges i försäkringsbrevet, i fråga om verksamhet som anges där, samt för arbetstagare till dessa för skada som arbetstagaren orsakar i tjänsten inom försäkrad verksamhet.

3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ersättningsbar skada som inträffar under försäkringsperiod, som anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller även vid serieskada, dvs. flera skador av samma typ som orsakas av liknande fel, defekter eller säkerhetsbrister hos en eller flera produkter, under förutsättning att den första skadan i serien inträffat under försäkringsperiod, som anges i försäkringsbrevet.

3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Även om den geografiska omfattningen enligt försäkringsbrevet är utökad att gälla i USA och Kanada så gäller försäkringen inte för *miljöskada* som inträffar i USA eller Kanada.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor gäller dock försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

3.5 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas ansvarighet för åtagande enligt 3.7.2 är för varje skada begränsad till det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet samt gäller sammanlagt för varje ersättningsbar skada orsakad av samma händelse. För samtliga skador som inträffar under försäkringsperioden är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

För kostnader som omfattas av Trygg-Hansas åtagande enligt 3.7.2, exklusive, skadestånd, kan försäkringsbeloppet överskridas med högst 10 basbelopp.

Vid serieskada anses samtliga skador i serien inträffade vid tidpunkt då den första skadan i serien inträffade, under förutsättning att försäkringen var i kraft, då den första skadan i serien inträffade.

Ersättningen för samtliga skador vid serieskada är begränsad till det försäkringsbelopp som gäller för den första skadan.

För försäkringsskydd som avses i villkorspunkt 3.5.4, 3.5.5, 3.5.6 och 3.5.7 eller enligt tilläggsvillkor som ingår i försäkringsavtalet är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till försäkringsbelopp som anges i respektive villkorspunkt eller tilläggsvillkor. Dessa försäkringsbelopp ingår i och utökar inte högsta ersättning enligt första stycket andra meningen i denna villkorspunkt.

3.5.4 Egendom under lyft eller transport

Vid skada på egendom som försäkrad, eller för hans räkning annan person, transporterar eller lyfter och som inte är undantagen enligt 3.7.10.10, begränsas ersättningen till 5 basbelopp per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.5 Ansvar enligt personuppgiftslagen

Vid ren förmögenhetsskada och kränkning enligt 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204) begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada.

3.5.6 Ansvar enligt miljöbalken

Vid ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808) begränsas ersättningen till 1 Mkr per skada.

3.5.7 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, uppläggning, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 Mkr per skada och år.

3.6 Självrisk

Den försäkrade skall vid varje skada betala en självrisk om 0,2 basbelopp som avräknas mot sammanlagda ersättningsbara kostnader och ersättningsbart skadestånd. Om avtal träffats om annan självrisk anges detta i försäkringsbrevet.

Självrisken är dock alltid lägst

- 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 2 basbelopp, vid sakskada orsakad av sprängning
- 30 % av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp, vid sakskada som uppkommit i samband med svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning
- 1 basbelopp vid skada som inträffar i USA eller Kanada.
- 1 basbelopp vid skada på hyrd lokal

Vid serieskada har den försäkrade att svara endast för en självrisk och då den som gäller vid den tidpunkt då första skadan i serien inträffar och försäkringen är i kraft.

Självriskbelopp som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

3.7 Försäkringens omfattning

3.7.1 Försäkringens omfattning

Försäkringen omfattar försäkrads skadeståndsskyldighet för person- och sakskada enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, förutsatt att dessa avtalats. Försäkringen omfattar inte åtagande härutöver.

Om denna försäkring inte omfattar en sak- eller personskada omfattar försäkringen inte heller förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Utöver person- och sakskada enligt första stycket omfattar försäkringen även:

- skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada och kränkning av den personliga integriteten som den försäkrade i egenskap av personuppgiftsansvarig kan åläggas enligt 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204)
- försäkrads skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808).

Försäkringen omfattar kostnader för skäliga räddningsåtgärder för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan omfattas av försäkringen under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förhindra skadan.

3.7.2 Trygg-Hansas åtagande

Framställs mot försäkrad krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringen och som överstiger tillämplig självrisk åtar sig Trygg-Hansa gentemot den försäkrade att

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utlösas av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger tillämplig självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge.

3.7.2.1 Byggherreansvar

Vid skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av *byggherre* enligt miljöbalken eller i övrigt enligt grannelagsrättsliga regler gäller försäkringen för

- personskada
- skada på egendom i samband med underhållsarbeten eller reparation, dock inte vid grundläggningsarbeten och inte heller vid ny-, till- eller ombyggnadsarbeten på försäkrad fastighet.

3.7.10 Undantag

3.7.10.1 Uppsåt, grov vårdslöshet m.m.

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade framkallat uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet. Försäkringen gäller inte heller för skada som uppkommer under sådana omständigheter att det för den försäkrade, styrande organ eller hans arbetsledning borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

Vid *markarbete* gäller försäkringen inte för sådan skada som på förhand kan beräknas komma att inträffa med den tillämpade sprängningsmetoden.

3.7.10.3 Ansvar för byggherre och entreprenör

Försäkringen gäller inte för sakskada och ren förmögenhetsskada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre eller entreprenör enligt miljöbalken eller motsvarande kontraktsrättsliga bestämmelser vid byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten.

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Utan inskränkning av 3.7.10.6 tillämpas dock inte undantaget vid skada som den försäkrade är skadeståndsskyldig för i egenskap av byggherre i samband med reparations- eller underhållsarbeten.

3.7.10.4 Fastighetsansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt.

Undantaget tillämpas dock inte om ansvarsförsäkringen är avsedd att gälla för den försäkrade i dennes egenskap av ägare, brukare eller tomträttshavare av försäkrad fastighet som anges i försäkringsbrevet.

3.7.10.5 Atomskada eller atomolycka

Försäkringen gäller inte för atomskada eller atomolycka vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

För tillämpning av detta undantag ska atomskada och atomolycka definieras i enlighet med atomansvarighetslagen (SFS 1968:45) eller motsvarande utländsk lagstiftning. Om motsvarande utländsk lagstiftning saknas, ska atomansvarighetslagens definition tillämpas.

3.7.10.6 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av *miljöskada*. Med miljöskada avses skadeståndsskyldighet enligt miljöbalken.

Undantaget avser inte skada som beror på

- att fel tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning. Med att fel tillfälligt begås avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod.
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning.
- skada som orsakats av produkt som den försäkrade levererat.

Se även säkerhetsföreskrift i 3.11.2 och den geografiska omfattningen i 3.3.

3.7.10.7 Nederbördsskada

Försäkringen gäller inte för skada på grund av översvämning som helt eller till någon del orsakats av nederbörd eller snösmältning såvida inte skadan beror på

- att fel tillfälligt begåtts
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

3.7.10.8 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade - eller någon för vilken han svarar - är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon till den del skadan omfattas av trafikskadelagen eller hade omfattats av trafikförsäkring, om sådan hade tecknats med sedvanliga försäkringsbelopp och villkor som tillhandahålls i det land där skadan inträffat eller i det land där fordonet är registrerat. För skada som inträffar med tillfälligt hyrt motordrivet fordon, det vill säga fordon som vare sig ägs eller leasas av den försäkrade, gäller försäkringen dock till den del skadan inte kan betalas av trafikförsäkring eller annan försäkring
- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde
- skepp och båtar såvitt gäller sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserande föremål
- skepp och båtar vid skada på passagerare eller last som befordras.

3.7.10.9 Flygansvar

Försäkringen gäller inte heller för skada orsakad av:

- luftfartyg, svävare eller hydrokopter
- flygledning, vilket inbegriper flygledares handling eller underlåtenhet samt system, utrustning eller annan produkt som används för flygledning
- lufttrafik, vilket inbegriper men inte är begränsat till på och av flygplats bedriven verksamhet, vars ändamål är att betjäna lufttrafik
- produkt avsedd för stadigvarande bruk i luftfartyg
- annan produkt samt tjänst som används respektive tillhandahålls vid luftfartygs start och landning

3.7.10.10 Skada på egendom som hyrs, transporteras m m

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar
- på grund av särskilt åtagande därom transporterar, lyfter eller förvarar
- uppför eller nedmonterar såvitt gäller byggnader eller broar.

Hyrd lokal

Vid skada på lokal som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet, under förutsättning att gällande hyresavtal finns, tillämpas inte undantaget vid skadehändelse som normalt ersätts genom brand- och vattenskadeförsäkring.

Detta gäller dock inte då försäkringstagaren enligt kontrakt eller särskilt åtagande övertagit ansvar för underhåll av byggnad eller del av byggnad och skadan beror på bristande underhåll.

3.7.10.11 Egen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrads egen egendom.

Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

3.7.10.13 Arbetsskador / annan försäkring

Försäkringen gäller inte för arbetsskada i den mån sådan kan ersättas genom arbetsskadeförsäkring, social försäkring, annan gällande försäkring eller ersättningsform. Undantaget tillämpas dock inte vid regresskrav mot försäkrad från sådan försäkring/ersättningsform.

Undantaget avser inte produktansvarsskador som inträffar i land där obligatorisk arbetsskadeförsäkring saknas.

3.7.10.21 Böter, viten och straffskadestånd "punitiv damages"

Försäkringen gäller inte för böter och viten eller för straffskadestånd "punitive damages" eller annan liknande ersättning med karaktär av straffskadestånd. Försäkringen gäller inte heller för ersättningsanspråk som har sin grund i böter och viten eller straffskadestånd.

3.7.10.23 Asbest m.m.

Försäkringen gäller inte för skador som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest, formaldehyd, PCB (Polyklorerade bifenyler), EMF (Elektromagnetiska fält) eller tobak.

3.7.10.24 Krig eller upplopp

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet .

3.7.10.27 Hälsorisker

Försäkringen gäller inte för skador orsakade av

- formaldehyd
- polyklorerade bifenyler (PCB)
- elektromagnetiska fält (EMF)
- mögelmedel
- kemiska bekämpningsmedel
- gödningsmedel
- uv-strålning
- överföring av HIV/AIDS
- läkemedel
- vacciner
- oxychinolin
- diethylstilboesterol (DES)
- preventivmedel
- kemiska abortframkallande preparat
- silikonbaserade implantat
- tobaksprodukter

3.7.10.28 Terrorhandling

Försäkringen gäller inte för person eller sakskada, som direkt eller indirekt helt eller delvis orsakats av terrorhandling,

- som innebär spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen;
- som riktas mot eller drabbar evenemang som samlar eller är avsett att samla fler än 10 000 deltagare;
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av vattenverk som försörjer fler än 10 000 abonnenter eller av ägare eller brukare av fördämning som är högre än 7,5 meter;
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av ägare eller brukare av Centralstationen i Köpenhamn, Stockholm, Oslo och Helsingfors och för ägare eller brukare av följande flygplatser: Kastrup, Arlanda, Gardemoen, Vantaa eller Keflavik.
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av säkerhetsföretag som utför bemanningsuppdrag

3.7.10.30 Offshoreanläggning

Försäkringen gäller inte för ägare eller operatör av offshore-anläggning/installation.

3.7.10.31 Kemiska produkter

Försäkringen gäller inte för kemiska produkter, såvida inte tillverkning av kemiska produkter motsvarar en begränsad andel av försäkrads årsomsättning. Undantaget gäller inte om försäkring meddelas på "claims made" villkor.

3.7.10.32 Blodbanker

Försäkringen gäller inte för blodbanker. Undantaget gäller inte för sjukhus, kliniker eller liknande som normalt använder blod i sin verksamhet.

3.7.10.33 Förorening

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för efterbehandling av föroreningsskada eller avhjälpande av allvarlig miljöskada eller kostnad för räddningsåtgärd, som försäkrad enligt bestämmelser i Miljöbalken 10 kapitlet eller annan lagstiftning som bygger på EU:s miljödirektiv 2004/35/EG åläggs att betala eller vidta åtgärder, som försäkrad haft för att efterbehandla föroreningsskada eller avhjälpa allvarlig miljöskada; eller
- ersättningskrav som framställs mot försäkrad av annan som åsamkats kostnad enligt ovan.

3.11 Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs

Huvudregel

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när den försäkrade eller annan enligt ovan under 3.11 vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Huvudregeln gäller om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift.

3.11.1 Säkerhetsföreskrift vid utförande av VVS-installation och arbete i våtutrymme

VVS-installation eller arbete i våtutrymme skall ha utförts enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar, Boverkets regler och anvisningar och/eller gällande branschregler. De branschregler som avses är till exempel regler från Bygggeramikrådet, AB Svensk våtrumskontroll, Målarvästarna och Säker vatteninstallation.

3.11.1.1 Påföljd när säkerhetsföreskriften inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att, när åsidosättandet haft betydelse för skada, ändå betala viss ersättning då kraven på åtgärder i 3.11.1 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln i 3.11.4 ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst ett halvt och högst 10 basbelopp.

3.11.2 Säkerhetsföreskrift vid miljöskada

Den försäkrade ska följa föreskrift som meddelats i lag, författning eller av myndighet i syfte att förhindra eller begränsa *miljöskada*.

3.12 Skaderegleringsbestämmelser

3.12.1 Anmälan om skada

Skadeanmälan

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa så snart som möjligt. Om talan aviseras eller väcks mot den försäkrade ska detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa.

Om den som begär ersättning eller annat försäkringsskydd, underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

3.12.1.1 Preklusion och Preskription

Preklusion

Med ändring av Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13 avseende preklusion gäller följande. Skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa snarast efter det att den som vill utnyttja försäkringen erhållit det. Om skadeståndskravet inte anmälts till Trygg-Hansa inom ett år efter det att den som vill nyttja försäkringen erhållit det, är Trygg-Hansa fri från ersättningskyldighet.

Preskription

Gällande frågor om preskription av rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd hänvisas till Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13.

3.12.2 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den försäkrade är skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansas ansvar.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Trygg-Hansa handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen. Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom deras verksamhet.

Dokumentationsplikt för levererad egendom

Den försäkrade och försäkringstagaren ska i rimlig omfattning bevara konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, leveransavtal, bruksanvisningar, garantier och liknande handlingar som kan vara av betydelse vid skadeutredning om ansvar för skada genom levererad egendom.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Trygg-Hansa har inget ansvar för anlita entreprenörs/leverantörs åtaganden.

Iakttar den som begär ersättning inte att vad som här sagts och det leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

3.12.4 Oriktiga uppgifter m.m.

Om den försäkrade eller annan som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3.12.5 Rättegång

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att, i händelse av rättegång, utan ersättning tillse att vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras i erforderlig utsträckning med hjälp av hos dem anställd personal.

I händelse av rättegång utser Trygg-Hansa rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. Om den försäkrade inte accepterar det av Trygg-Hansa utsedda rättegångsombudet kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Trygg-Hansa och inte heller ersätts rättegångs- och skiljemannakostnader.

3.12.6 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Trygg-Hansas tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Trygg-Hansa fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är, om Trygg-Hansa så önskar, skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har Trygg-Hansa förklarat sig villigt att göra upp i godo med den skadeståndsberättigade är Trygg-Hansa fritt från ytterligare åtaganden till följd av dennes skadeståndskrav. Detsamma gäller för det fall att den försäkrades skadeståndsskyldighet fastställs genom tredsdom.

3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal

Medför ansvarsbegränsning i avtal inskränkning i den försäkrades skadeståndsskyldighet och avstår den försäkrade från att åberopa ansvarsbegränsningen föreligger inte ersättningskyldighet för Trygg-Hansa.

3.12.8 Dröjsmålsränta

Trygg-Hansa betalar inte den ränta som beror på den försäkrades eller försäkringstagarens dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt 3.12.

3.12.9 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt som skall betalas av den försäkrade utgör ingen skada som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

4 Oljeskadeförsäkring - Fastighet

Av försäkringsbrevet framgår om Oljeskadeförsäkring – Fastighet ingår i försäkringen.

Omfattning

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av olja på

- egen egendom enligt 1.5 Försäkrad egendom i Kap 1
- tredje man tillhörig egendom och dennes förmögenhetsförlust till följd härav, dock enbart vid utströmning av olja från oljetank.

Innehåll i oljetank

Försäkringen gäller dessutom för plötslig och oförutsedd förlust, förstöring eller förorening av den olja som rinner ut från eller finns i oljetank och som inte omfattas av skadehändelserna enligt 1.7.1 (Brandförsäkring).

Anmärkningar: Med olja förstås här även annan brandfarlig vätska enligt förordningen om brandfarliga varor. Oljetank som är avsedd för försäkrad byggnads uppvärmning och som är belägen inom fastigheten (se Kap 6 Definitioner – Förklaringar Objekttyper 6.1.1, Byggnad).

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada i den mån annan är ersättningskyldig härför Undantaget tillämpas inte när denne icke kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.
- skada i den mån skadan
  - omfattas av Vattenskadeförsäkring enligt 1.7.2. Utströmmande olja kan dock ersättas här.
  - kan ersättas genom annan försäkring
  - ersätts enligt lagen angående ansvarighet för skada i följd av järnvägsdrift
  - ersätts enligt trafikskadelagen angående skada i följd av trafik med luftfartyg eller fordon då den försäkrade är ägare, brukare eller förare
- skada genom normalt och beräkneligt spill
- skada som består i stöld. Undantaget tillämpas inte om oljetankens påfyllnings- och tappanordningar samt andra öppningar är försedda med betryggande låsanordningar.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle inberäknat Röjningskostnader (enligt 1.8.2 i Kap 1), är begränsad till försäkringsbeloppet för respektive objekttyp, dock sammanlagt högst 15 basbelopp om inte annat framgår av försäkringsbrevet. Objekttypen *trädgård*, *tomt* och *markanläggningar* kan i detta sammanhang ersättas utöver sitt försäkringsbelopp. Den sammanlagda begränsningen för denna skadehändelse enligt ovan får dock inte överskridas.

5 Olycksfallsförsäkring för boende m fl.

Försäkringen gäller för boende, besökare och förtroendevalda. Se vidare "Försäkringens omfattning" nedan.

5.1 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas åtagande är vid varje skada begränsat till 10 basbelopp. Denna begränsning gäller dessutom då flera personer skadas av samma orsak och vid samma tillfälle.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

5.2 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller, även om skadeståndsskyldighet inte föreligger, för personskada uppkommen genom olycksfall och som drabbar

- boende och besökare till boende under vistelse i den försäkrade byggnadens allmänna utrymmen (inkl entrétrappor till byggnaden)
- boende och förtroendevalda under uppdrag för försäkringstagarens räkning eller vid sammankomst anordnad av försäkringstagaren.

Anmärkningar: Med olycksfall avses här kroppsskada som person ofrivilligt drabbats av genom plötslig yttre händelse som inte är att hänföra till misshandel eller annat uppsåtligt våld från annan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada som

- omfattas av Kap 3 (Ansvarsförsäkring)
- ersätts genom kollektivavtalsgrundad försäkring vid arbetsskada (AFA-försäkring).
- de som omfattas av försäkringen tillfogar varandra
- den försäkrade tillfogats då han varit påverkad av berusnings-, sömn eller narkotiska medel, såvida han inte kan visa att samband saknas mellan påverkan och skadan
- uppstått då den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas
- uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd

5.3 Skadevärderings- och ersättningsregler

Skada värderas som om försäkringstagaren varit skadeståndsskyldig och ersätts enligt skadeståndsrättsliga regler.

6 Definitioner - Förklaringar

6.1 Objekttyper

Egendom indelas i följande objekttyper och vad som är försäkrat framgår av försäkringsbrevet.

6.1.1 Byggnad

Med *byggnad* avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder:

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden.

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sophanteringssystem för hushållssopor i bostadshus samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning
- brandlarm.

6.1.2 Fastighetsinventarier

Med *fastighetsinventarier* avses

- egendom (även byggnadsmaterial) för fastighetens underhåll, skötsel och förvaltning, dock inte trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon (motorfordon, traktor, terrängmotorfordon och trafikförsäkringspliktiga motorredskap) och släpfordon till dessa.

Anmärkning: Här avses även kontorsinventarier för kontorsverksamhet för fastighetens förvaltning. Bedrivs verksamheten i förhyrda lokaler räknas även fast inredning bekostad av försäkringstagaren till begreppet kontorsinventarier.

- inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets- eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlåtits till en av lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening.

6.1.3 Trädgård, tomt och markanläggningar

Med *trädgård, tomt och markanläggningar* avses tomtmark med växtlighet, asfaltbeläggning, staket, stängsel, flaggstång och annan anordning för stadigvarande bruk inom fastigheten (ex vis utomhusbelysning, uttag för motorvärmare, parkeringsautomat, skulpturer, lekplatsutrustning, brygga), dock inte brunn och vattentäkt.

Anmärkning: Särskilt avtal fordras för viss egendom, se 1.5.1.1 (Tilläggsavtal fordras).

6.1.4 Värmekulvert

Med *värmekulvert* avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem - innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje – för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

6.1.5 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Med *ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser* avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia
- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl. kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

6.1.6 Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Med *pengar, värdehandlingar och värdebevis* avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex. färd- inträdesbiljetter, månads- och årskort, telefonkort samt förköpshäften.

Som värdebevis avses inte bank- eller kreditkort.

6.1.7 Arbetstagares egendom

Med *arbetstagares egendom* avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte *pengar och värdehandlingar*
- egendom som, enligt gällande kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

Anmärkning: Hit hänförs även personlig lösegendom som tillhör förtroendevald, elev samt barn i förskoleverksamhet.

6.2 Fullvärde-, Helvärde- och Förstariskförsäkring

Vilken egendom som är *fullvärde-, helvärde- eller förstariskförsäkrad* framgår av 1.5 (Försäkrad egendom) respektive försäkringsbrevet.

Fullvärdeförsäkring

Vid *fullvärdeförsäkring* ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada fullt ut.

Vid fullvärdeförsäkring anges som regel inget försäkringsbelopp. Vid fullvärdeförsäkrad *byggnad* beräknas kalkylbeloppet (fullvärdebeloppet) enligt en av Trygg-Hansa godkänd värderingsmetod.

Helvärdeförsäkring

Vid *helvärdeförsäkring* ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen egendomsskada intill försäkringsbeloppet. Föreligger inte full försäkring tillämpas reglerna om underförsäkring såväl vid delskada som totalskada (se 6.3 nedan).

För att full försäkring skall föreligga vid *helvärdeförsäkring* skall försäkringsbeloppet för

- *byggnad* motsvara byggnadens *nyanskaffningsvärde*

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Förstariskförsäkring

Vid *förstariskförsäkring* ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada, inklusive räddnings- och röjningskostnader (se 1.8.1 och 1.8.2) intill försäkringsbeloppet.

Reducering p.g.a. underförsäkring kan förekomma i vissa fall (se 6.3 nedan). Försäkringsbeloppet är vid *förstariskförsäkring* ett avtalat belopp som är lägre än egendomens *nyanskaffningsvärde*.

6.3 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring föreligger vid

- *helvärddeförsäkring* då försäkringsbeloppet är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*
- *förstariskförsäkring* i de fall försäkringsbeloppet utgör viss del av egendomens värde (helvärde) och detta värde är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*. Är helvärdet framtaget enligt av Trygg- Hansa godkänd värderingsmetod, tillämpas inte påföljdsbestämmelsen.

Påföljd

Föreligger *underförsäkring* reduceras skadeersättningen proportionellt emot förhållandet mellan angivet försäkringsbelopp och *nyanskaffningsvärdet* respektive det belopp som för ifrågavarande försäkringsform skall upptas som försäkringsbelopp (se 6.2 ovan).

Vid räddnings- och röjningskostnader samt restvärdesskydd (se 1.8) görs motsvarande reduktion vid underförsäkring.

6.4 Återställande

Återställande innebär för

- *byggnad* reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål

6.5 Värdering

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för

- *byggnad* den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställdes som ny vid denna tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *nyanskaffningsvärdet* vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet.

Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Ekonomiskt värde

Med *ekonomiskt värde* avses egendomens marknadsvärde, det vill säga det sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning. Om marknadsvärdet inte fastställts, kan värdet av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer utgöra marknadsvärde på egendomen. Sådana värdepåverkande faktorer är till exempel ålder, slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet.

6.6 Övrigt

Arbetsområde

Med *arbetsområde* avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med *byggnads-* eller *montageverksamhet*. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Basbelopp

Med *basbelopp* avses här prisbasbeloppet d.v.s. det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Byggherre

Med *byggherre* avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Byggnadsverksamhet

Med *byggnadsverksamhet* avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden - exempelvis hiss och fläktsystem - och som enligt reglerna i Kap 2 § 2 jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till *montageverksamhet*.

Datavirus

Med *datavirus* avses att ett program eller ett antal instruktioner kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer (där det inte hör hemma) i avsikt att åstadkomma oönskade effekter.

Datainformation

Med *datainformation* avses information som lagras på *datamedia*.

Datamedia

Med *datamedia* avses det fysiska underlaget på vilket *datainformation* registreras eller lagras (data-bärare).

Dator

Med *dator* avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in- och utenheter t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, datavideoprojektor (PC-kanon), digitaliseringsbord, nätverkskablage och nätverksutrustning.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer.

Försäkringsställe

Med *försäkringsställe* avses den gatuadress eller fastighetsbeteckning som anges i försäkringsbrevet där verksamhet bedrivs.

Försäkringslokal

Med *försäkringslokal* avses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren för den försäkrade verksamheten. Om försäkringstagaren disponerar hela byggnaden anses hela byggnaden som försäkringslokal. Vid fastighetsförsäkring avses lokal för fastighetens förvaltning och annan lokal som är avskild från allmänna utrymmen som försäkringslokal.

Förvaringsplats

Med *förvaringsplats* avses här byggnad samt om det särskilt angivits i försäkringsbrevet, egendom utomhus, i plasthall, tält eller container.

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

Godkänd låsenhet

Med *godkänd låsenhet* avses

- låskista, låscylindrar/tillhållarpaket och slutbleck vilka är certifierade enligt SS 3522 klass 3
- hänglås
  - vid utvändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 4/grade 5 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 4/grade 5
  - vid invändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 3/grade 4.

Godkänd värdeförvaringsenhet

Med *godkänd värdeförvaringsenhet* - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott - avses här kassa-, säkerhets- och värdeskåp som efter provning blivit certifierade enligt nedanstående standard.

För kassa och säkerhetsskåp gäller beteckningarna

- enligt svensk standard, SS 3493 för kassaskåp och SS 3492 för säkerhetsskåp.

För värdeskåp gäller beteckningarna

- svensk standard, SS 3000
- svensk standard, SS 3150/ INSTA 610
- SIS 704001 och SIS 837501
- LPS 1183 utgåva 3 och 4
- europeisk standard SS - EN 1143-1 och 1143-2

Värdeförvaringsenheten skall vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdepoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Säkerhetsföreskrift

Värdeskåp med en vikt understigande 700 kg samt säkerhets- och kassaskåp, oavsett vikt ska vara väl förankrat i byggnadsdel.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs

Om ovanstående särskilda säkerhetsföreskrift inte följts gäller påföljd som framgår av 1.9. under Huvudregeln.

Beloppsbegränsningar

För de ovan uppräknade kassa- säkerhets och värdeskåpen gäller följande beloppsbegränsningar för hur högt värde som tillåts förvaras i respektive skåp.

Kassa- och säkerhetsskåp

För kassaskåp enligt SS 3493 och säkerhetsskåp enligt SS 3492 är beloppsgränsen 1 basbelopp

Värdeskåp enligt standard SS 3000

Skyddsvärdepoäng	Basbelopp	skyddsvärdepoäng	Basbelopp
60-80	1,5	161-200	13
81-120	2,5	201-280	18
121-160	8	281-360	26

Värdeskåp enligt standard SS 3150/Insta 610

Skyddsvärdepoäng	Basbelopp	Skyddsvärdepoäng	Basbelopp
40	4,5	200	26,5
50	5,5	210	27,5
60	6	220	31,5
70	6,5	230	33
80	7,5	240	34,5

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

90	9	250	37
100	9,5	260	38,5
110	11,5	270	40
120	14,5	280	42,5
130	15,5	290	44
140	16,5	300	45,5
150	17	310	48
160	19	320	49,5
170	21	330	52
180	23	340	53,5
190	25	350	59
-	-	360	60

Värdeskåp enligt standard SIS 704001 och SIS 837501

Klass	Basbelopp
V2	1,5
V2S	2,5
V3	13

Värdeskåp enligt standard LPS 1183

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	6,5
Grade I	2	Grade V	10,5
Grade II	2,5	Grade VI	18
Grade III	4,5	Grade VII	34,5

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-1

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	9
Grade I	2	Grade V	14
Grade II	3	Grade VI	21
Grade III	5,5	Grade VII	41

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-2

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
D-I	1	D-IV	5
D-II	2	D-V	8
D-III	3	D-VI	13

Hus

Med *hus* avses här byggnad, väsentligen belägen ovan mark samt helt omsluten av hela och täta golv, väggar och tak.

Inkrypningsskydd

Med *inkrypningsskydd* avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor, vägg, golv och tak, som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Installation

Med *installation* avses system eller anordning med anslutna föremål, t.ex. värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl- eller frysanläggning, antennenläggning, sopsuganläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med *installation* avses dock inte dräneringssystem.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor, i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågakvarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan, t ex vid propellrar, vattenturbiner, rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

Basvillkor - Fastighetsförsäkring

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Korrosion

Definieras av Tekniska Nomenklaturcentralen som "angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium". Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Miljöskada

Med miljöskada menas skada genom förorening av eller annan inverkan på omgivningen, t ex vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft och mark, byggnad, anläggning eller anordning
ändring av grundvattennivån
buller, skakning, värme, lukt, ljus
fukt eller kondens
annan liknande störning

som den försäkrade kan bli skadeståndsskyldig för enligt Miljöbalken.

Montageverksamhet

Med *montageverksamhet* avses montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis inrättats för detta ändamål och som enligt reglerna i Kap 2 § 3 jordabalken hör till fastighet. Montage eller installation av maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning än sådan som avses i Kap2 § 2-3 jordabalken hänförs också till montageverksamhet.

Tätskikt

Tätskikt utgörs av tråd- eller kemsvetsad golvs- och väggmatta eller keramiska plattor tillsammans med bakomliggande tätskiktsprodukt.

Värmepump, komfortkyl

Med *värmepump* avses utrustning vars uppgift är att tillvarata värme som upptas genom förångning av ett köldmedium och avges genom kondensering. Vid komfortkyla är processen densamma men syftet är att producera kyla.

Ytbeläggning

Med ytbeläggning avses ytskikt eller beläggning, t ex målning, tapetsering, beklädnad på ytter- och innertak, beklädnad på ytter- och innerväggar samt golvbeläggning.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Version 11

Beteckning B 2

2016-01-01

Innehållsförteckning

1	EGENDOMSFÖRSÄKRING	4
1.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR.....	4
1.1.1	Försäkringstagaren	4
1.1.2	Annan än försäkringstagaren	4
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	4
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	4
1.3.1	På försäkringsstället.....	4
1.3.2	På annan plats	4
1.4	FÖRSÄKRAT INTRESSE	5
1.5	FÖRSÄKRAD EGENDOM OCH FÖRSÄKRINGSBELOPP.....	5
1.5.1	Försäkrad egendom	5
1.5.2	Försäkringsbelopp.....	6
1.5.3	Investering och prisändring	6
1.5.6	Uppgiftsskyldighet	6
1.6	SJÄLVRISK	6
1.7	FÖRSÄKRADE SKADEHÄNDELSER.....	7
	Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar	7
1.7.1	Brandförsäkring	8
1.7.2	Vattenskadeförsäkring.....	11
1.7.3	Inbrottsförsäkring.....	12
1.7.4	Rånförsäkring	15
1.7.5	Glasförsäkring	16
1.7.6	Skada på hyrd lokal.....	17
1.7.9	Försäkring för egna transporter.....	17
1.8	RÄDDNINGS-, OCH RÖJNINGSKOSTNAD SAMT RESTVÄRDE.....	18
1.8.1	Räddningskostnad.....	18
1.8.2	Röjningskostnad.....	18
1.9	SÄKERHETSFORESKRIFTER	19
	Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts.....	19
1.9.1	Brandförsäkring	20
1.9.2	Inbrottsförsäkring.....	22
1.9.3	Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation	23
	Allmänna föreskrifter.....	24
1.10	SKADEVÄRDERINGSREGLER	25
1.10.2	Maskiner/Inventarier	25
1.10.3	Varor	27
1.10.4	Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser	27
1.10.5	Värdehandlingar och värdebevis.....	28
1.10.6	Kunders egendom	28
1.10.7	Arbetstagares egendom	28
1.11	ERSÄTTNINGSREGLER.....	28
1.11.2	Helvärdeförsäkring	28
1.11.3	Förstariskförsäkring.....	29
1.11.5	Panträtt i fast egendom	29
1.11.6	Ersättningsregler i övrigt.....	29
1.11.7	Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser	29
1.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	29
1.12.1	ANMÄLAN OM SKADA.....	29
1.12.2	PRESKRIPTION OCH PREKLUSION.....	30
1.12.3	SKYLDIGHET VID SKADEREGLERING	30
1.12.4	Oriktiga uppgifter med mera.....	30
2	AVBROTTSFÖRSÄKRING	31
2.1	AVBROTTSFÖRSÄKRING INKLUSIVE EXTRAKOSTNADER BERÄKNAD PÅ ÅRSOMSÄTTNING 31	
2.1.1	Vem försäkringen gäller för	31
2.1.2	När försäkringen gäller	31
2.1.4	Försäkrat intresse	31
2.1.5	Försäkringsbelopp/ Högsta ersättning	31
2.1.6	Självrisk och karens.....	32
2.1.7	Försäkrade skadehändelser	32
2.1.7.5	Skada på annan plats.....	33
2.1.8	Räddnings- och extrakostnader.....	33
2.1.9	Säkerhetsföreskrifter.....	34
2.1.10	Skadevärderingsregler.....	34
2.1.11	Ersättningsregler.....	35
2.1.12	Skaderegleringsbestämmelser	35
2.2	AVBROTTSFÖRSÄKRING BERÄKNAD PÅ TÄCKNINGSBIDRAG	37
2.2.1	Vem försäkringen gäller för	37
2.2.2	När försäkringen gäller	37
2.2.4	Försäkrat intresse	37
2.2.5	Försäkringsbelopp/Högsta ersättning.	37
2.2.6	Självrisk och karens.....	38
2.2.7	Försäkrade skadehändelser	38
2.2.7.5	Skada på annan plats	39
2.2.8	Räddningskostnader	39
2.2.9	Säkerhetsföreskrifter.....	39
2.2.10	Skadevärderingsregler.....	39
2.2.11	Ersättningsregler.....	40
2.2.12	Skaderegleringsbestämmelser	41
3	ANSVARSFÖRSÄKRING	42
3.1	FÖRSÄKRADE PERSONER OCH FÖRSÄKRAD VERKSAMHET	42
3.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	42
3.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	42
3.5	FÖRSÄKRINGSBELOPP	42
3.5.3	Omhändertagen egendom m.m.....	42
3.5.4	Egendom under lyft eller transport	43
3.5.5	Ansvar enligt personuppgiftslagen.....	43
3.5.6	Ansvar enligt miljöbalken	43
3.5.7	Avfallshantering	43
3.6	SJÄLVRISK	43
3.7	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	43
3.7.1	Försäkringens omfattning	43
3.7.2	Trygg-Hansas åtagande	44
3.7.10	Undantag	44
3.11.1	Säkerhetsföreskrift vid utförande av VVS-installation och arbete i våtutrymme	49
3.12	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER	49
3.12.1	Anmälan om skada	49
3.12.3	Skyldighet vid skadereglering.....	50
3.12.4	Oriktiga uppgifter m.m.	50
3.12.5	Rättegång	50
3.12.6	Uppgörelse i godo.....	51

Basvillkor - Företagsförsäkring

3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal	51	5.1.6 Pengar, värdehandlingar och värdebevis	53
3.12.8 Dröjsmålsränta	51	5.1.7 Kunders egendom	53
3.12.9 Mervärdesskatt	51	5.1.8 Arbetstagares egendom	53
5 DEFINITIONER - FÖRKLARINGAR ..	52	5.2 FULLVÄRDE-, HELVÄRDE OCH	
5.1 Objekttyper	52	FÖRSTARISKFÖRSÄKRING	53
5.1.1 Byggnad	52	5.3 UNDERFÖRSÄKRING OCH PÅFÖLJD	54
5.1.2 Värmekulvert	52	5.4 ÅTERSTÄLLANDE	54
5.1.3 Maskiner/inventarier	52	5.5 VÄRDERING	54
5.1.4 Varor	53	5.6 DEFINITION TÄCKNINGSBIDRAG	55
5.1.5 Ritningar, arkivalier, datainformation och		5.7 ÖVRIGT	55
programlicenser	53		

1 Egendomsförsäkring

1.1 Vem försäkringen gäller för

1.1.1 Försäkringstagaren

Försäkringen gäller endast för försäkringstagaren såsom ägare till försäkrad egendom.

1.1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller dessutom för både försäkringstagaren och ägaren, om försäkrad egendom

- köpts enligt avbetalningskontrakt
- disponeras enligt leasingkontrakt, hyrts eller lånats
- är mottagen i kommission
- tillhör kund
- tillhör arbetstagare

i den mån ägaren inte har rätt till skadeersättning genom egen försäkring och under förutsättning att försäkringstagaren

- enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada eller
- i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under försäkringstiden om försäkringen varit i kraft.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden.

För skada genom *terrorhandling* gäller försäkringen endast inom Sverige. Se punkt 1.7.

1.3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller för försäkrad egendom på angiven *förvaringsplats* inom *försäkringsställe*. Både förvaringsplats och försäkringsställe ska anges i försäkringsbrevet. Försäkrad egendom får flyttas mellan förvaringsplatser och försäkringsställen, enligt 1.5.2 Flytande försäkring.

1.3.2 På annan plats

1.3.2.1 Brand-, vattenskade- och inbrottsförsäkring

Vid förvaring av försäkrad egendom på annan plats inom Norden än inom angivet *försäkringsställe* gäller försäkringen intill försäkringsbeloppet, dock högst 10 basbelopp, på *tillfällig förvaringsplats. Högsta ersättning är 10 basbelopp gemensamt för egendoms- och avbrottsskada, se punkt 2.1.7.5 alternativt punkt 2.2.7.5.

* Med tillfällig förvaringsplats avses plats inom Norden där försäkrad egendom förvaras i högst 12 månader.

Med tillfällig förvaringsplats avses inte

- plats som försäkringstagaren stadigvarande innehar eller nyttjar
- plats där försäkringstagaren stadigvarande förvarar egendom t ex i bostad, hos kund, leverantör, legotillverkare, lagerföretag och liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för egendom

- som försäkringstagaren yrkesmässigt hyr ut eller leasar ut
- inom *arbetsområde*

Basvillkor - Företagsförsäkring

- under transport utanför försäkringsstället annat än enligt 1.7.9 om denna punkt ingår i försäkringen.
- bestående av *pengar* och värdehandlingar samt värdebevis
- bestående av *varor* under mellanlagring i samband med transport utanför *försäkringsställe*

1.3.2.1.1 Inbrottsförsäkring

För inbrottsförsäkrad egendom, på annan plats än försäkringsställe, gäller utöver ovanstående att säkerhetsföreskrift enligt Skyddsklass 1 ska vara uppfylld, (se 1.9.2.1.1). Vid förvaring av egendom i bostad gäller som särskild säkerhetsföreskrift att fönster ska vara stängda och reglade samt dörrar vara låsta.

Påföljd

Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts - se 1.9 Säkerhetsföreskrifter.

Högsta ersättning

För *varor* eller *kunders egendom* bestående av *stöldbegärlig egendom* begränsas ersättningen till att gälla för högst 0,5 basbelopp. Detta gäller oavsett om försäkringsbeloppet för sådan egendom är högre på försäkringsstället.

1.3.2.2 Rånförsäkring

Försäkringen gäller även på annan plats inom Norden vid arbetstagares tjänsteutövning.

1.3.2.3 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för transporter inom Norden enligt 1.7.9.

1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen gäller när värdet av den egendom som omfattas av försäkringsavtalet har minskat eller gått förlorat.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

1.5 Försäkrad egendom och Försäkringsbelopp

1.5.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom som angetts med objekttyp eller på annat sätt i försäkringsbrevet. Beträffande egendoms indelning i objekttyper, se Kap 5 Definitioner – Förklaringar, 5.1 Objekttyper

1.5.1.1 Undantag

Nedan angiven egendom omfattas endast om det särskilt anges i försäkringsbrevet

- trafikförsäkringspliktiga fordon och släpfordon till dessa
  - motorfordon, traktorer, terrängfordon och truckar
  - motorredskap vikt över 2000 kg
  - motorredskap vikt under 2000 kg, men där den väsentliga funktionen består i persontransport eller godsfröflyttning.
- produktiv skog och skogsmark
- luftfartyg, svävare, hydrokopter, segel- eller maskindrivna skepp och båtar, timmersläp, kasuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk och
- byggnadsverk under bogsering till sjöss
- sådana delar av maskinfundament, som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande jord- eller vattenyta

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.5.2 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med de försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet för varje slag av egendom. Vid fullvärdesförsäkring avseende *byggnad* anges "Fullvärde".

Maskiner/inventarier samt Varor

Försäkringen för *maskiner/inventarier* - om inte annat angetts i försäkringsbrevet - och för *varor* är *helvärdeförsäkring*.

Övriga objekttyper

Försäkringen för övriga objekttyper är *förstariskförsäkring* (högsta ersättning).

Flytande försäkring avseende lös egendom

För lös egendom gäller försäkringen som flytande försäkring inom i försäkringsbrevet angivna *förvaringsplatser*, dock endast *byggnader*.

Detta innebär att försäkringsbeloppet utgör sammanlagda försäkringsbeloppet för all egendom av samma objekttyp för samtliga *förvaringsplatser*, och att egendomen kan flyttas mellan *förvaringsplatser* och *försäkringsställen* utan att reglerna för *underförsäkring* tillämpas.

För *förstariskförsäkrad* egendom gäller dock försäkringen endast med det belopp som anges för varje *förvaringsplats* inom angivet *försäkringsställe*.

1.5.2.1 Fribelopp

I försäkringsbrevet, under rubriken Övrigt, framgår att försäkringen alltid omfattar (Fribelopp) för viss egendom intill angivna försäkringsbelopp. Om högre belopp avtalats gäller detta utöver fribeloppet.

1.5.3 Investering och prisändring

1.5.3.2 Maskiner/inventarier och Varor

Det vid försäkringsårets början i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet för helvärdeförsäkrade *maskiner/inventarier* och *varor* anses därefter vid varje tidpunkt höjt med det belopp, varmed den försäkrade egendomens värde ökat genom dels investering, dels prisändring från försäkringsårets början.

Sådan värdestegring begränsas dock för varje försäkringsställe under försäkringsåret enligt följande:

Maskiner/ inventarier

För *maskiner/inventarier* är den sammanlagda värdestegringen genom investering och prisändring begränsad till 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp.

Varor

För *varor* begränsas värdestegringskyddet att gälla endast för prisändring och gäller intill 30% av senast uppgivet försäkringsbelopp.

1.5.6 Uppgiftsskyldighet

Om värdet av egendom på ett försäkringsställe ökar väsentligt eller om nytt försäkringsställe tillkommer under försäkringsåret skall detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa. Dock gäller värdestegringskyddet enligt 1.5.3.2 ovan under försäkringsåret.

1.6 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och 1.8 (Räddnings- och Röjningskostnad) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Grundsjälvrisk är 0,2 basbelopp. Avtal kan träffas om annan grundsjälvrisk. Grundsjälvrisk anges i försäkringsbrevet. Anges särskild självrisk under 1.7 (Försäkrade skadehändelser) gäller alltid lägst denna. Om vald grundsjälvrisk är högre än de särskilda självriskerna i 1.7 gäller den högre grundsjälvrisk.

De självrisker som uttrycks i *basbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor. Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

1.7 Försäkrade skadehändelser

Egendomsförsäkringen omfattar nedan angivna skadehändelser om så framgår av försäkringsbrevet.

Allmänna undantag/Ersättningsbegränsningar

Grov vårdslöshet och uppsåt

Trygg-Hansa är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet

Terrorhandling

Egendomsskador och därav föranledda följskador som omfattas av försäkringen och som orsakats av *terrorhandling* ersätts upp till i försäkringsavtalet angivna försäkringsbeloppsbegränsningarna. I inget fall utgår dock ersättning på grund av sådan skadehändelse med högre belopp än 300 MSEK.

Skulle flera försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa drabbas vid samma skadetillfälle är den sammanlagda ersättningen vid varje skadetillfälle dock begränsad till högst 600 MSEK för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa och ersättningen fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Terrorhandling genom biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen

Försäkringen omfattar inte skada och därav föranledda följskador som orsakas av *terrorhandling* och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen.

Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

Dammgenombrott

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade skadehändelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte i något fall för skada, förlust, anspråk eller krav vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med dammgenombrott. Med dammgenombrott menas att damm brister.

Med damm avses i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten.

Undantaget avser endast regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion.

Strömavbrott

Försäkringen omfattar inte egendomsskada till följd av störning eller avbrott i strömleverans till försäkringsstället utöver vad som framgår av 1.7.1.4 (Åskslag, elfenomen eller strömavbrott) och Produktvillkoret för Allrisk- och/eller Maskinförsäkring.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av datainformation och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

Leverantörsgaranti

Försäkringen omfattar inte skada

- som entreprenör, leverantör eller annan enligt åtagande i avtal eller i köprättslig lagstiftning är skyldig att ersätta
- på försäkrad egendom som köpts utan sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade om skadan skulle ha omfattats av sådan gängse garanti
- då den försäkrade är tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen om skadan skulle ha omfattats av sådan garanti som gängse tillämpas vid försäljning eller leverans inom branschen eller av den försäkrade.

Undantaget tillämpas inte i den mån den ansvarige inte kan fullgöra sitt åtagande och den försäkrade kan styrka detta.

1.7.1 Brandförsäkring

Brandförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter. Beträffande säkerhetsföreskrifter och påföljd se 1.9.

1.7.1.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand varmed här avses eld som kommit lös.

Försäkringen gäller även för skada genom torrkokning, i bostad eller kontor, oavsett om eld kommit lös.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- brandskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4, om branden uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.2 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad för uppvärmning av lokal eller bostad om utströmningen varit plötslig och oförutsedd och uppstått i samband med eldning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

1.7.1.3 Explosion

Försäkringen gäller för skada genom explosion, varmed här avses ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

För alla slag av behållare, t ex ångpanna, cylinder eller annat kärl för ånga, gas eller vätska samt kokare, skall därvid genom utströmning av gas eller ånga eller ångbildande vätska trycket inom och utom behållaren ögonblickligen utjämnas för att explosion skall anses föreligga.

Som explosion anses inte bristning som orsakats av centrifugalkraften hos roterande kropp eller som uppkommit genom inre materialspänningar, t ex gjutspänningar, och inte heller skada genom undertryck (implosion).

Basvillkor - Företagsförsäkring

Som explosion anses inte heller skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete
- skada på rör genom explosion i röret, om rörets yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- explosionskada genom åskslag, elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på sådan elektrisk utrustning som är undantagen i 1.7.1.4 nedan, om skadan uppstått i själva utrustningen.

1.7.1.4 Åskslag, elfenomen eller strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- åskslag
- plötsligt och oförutsett elfenomen (t ex kortslutning, överslag eller överspänning)
- strömavbrott eller strömstörning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- nedan angivna föremål även om brand eller explosion uppstått i föremålet. Undantaget gäller även om åskslaget, elfenomenet, strömavbrottet eller strömstörningen direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål.

De föremål som undantaget gäller för är

- brytare, frånskiljare, statisk eller roterande omformare eller omvandlare, elmotor, elgenerator, transformator och induktiv reaktor, induktionsregulator samt kondensator för krafttekniskt ändamål, dock endast i de fall då spänningen in eller ut överstiger 400 volt.
- egendom i kyl- eller frysenhet.

1.7.1.5 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildats vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

1.7.1.6 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål från sådant träffar egendom.

1.7.1.7 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada genom påkörning på försäkrad egendom med motordrivet fordon i de fall trafikskadeersättning enligt § 11 i trafikskadelagen (TSL) inte lämnas eller TSL inte gäller.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet
- egendom under hantering eller transport med fordonet

Särskild självrisk

Självriskan är 1,5 basbelopp

1.7.1.8 Storm, hagel eller överlast av snö

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom i hus genom

- storm, varmed här avses vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund
- hagel

Basvillkor - Företagsförsäkring

- överlast av snö på tak.

Med skada genom storm, hagel och överlast av snö på tak avses att egendomen har skadats:

- av vindkraften
- av föremål som vinden blåst omkull eller för med sig och därvid gått sönder
- av hagel och gått sönder
- under tyngden av snö och gått sönder
- som en direkt följd av ersättningsbar skada enligt ovan.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrad egendom

- genom smältande hagel eller smältande snö
- genom överlast av snö på skärmtak eller markis
- genom sådan överlast av snö på tak, som uppstår genom snöras från t.ex. överliggande tak
- genom översvämning, sjöhävning eller isskruvning
- i hus inom nöjesfält eller tillfälligt hus inom utställningsområde
- i form av glasruta i inredning större än 5 kvm
- i växthus, plasthall eller tält
- i båthus, sjöbod, badhytt eller kallbadhus
- om skadans uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, konstruktionsfel, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter.

Högsta ersättning vid överlast av snö

Vid skada genom överlast av snö är den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, därav föranledd skada som omfattas av Avbrotts- och/eller Extrakostnadsförsäkring, samt Räddnings- och röjningskostnader enligt punkt 1.8, vid varje skadetillfälle begränsad till högst 5 Mkr.

Säkerhetsföreskrift vid överlast av snö

I fråga om överlast av snö gäller särskild säkerhetsföreskrift om snöröjning i den utsträckning som anges i 1.9.1.9. Påföljden när denna säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9.1.

1.7.1.9 Ras, jordskalv eller vulkanutbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock och stenar plötsligt och oförutsett kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin
- jordskalv eller vulkanutbrott inom Norden. Med jordskalv avses skalv med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- på *trädgård, tomt, park och markanläggning*
- som orsakats av
  - enbart sättning i mark eller grund
  - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete,
  - uppläggning av jord eller stenmassor eller gruvsdrift
  - vatten och vågerosion

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

Basvillkor - Företagsförsäkring

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrottsförsäkring och Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjnings- och saneringskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 350 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självriskens är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp.

1.7.1.10 Översvämning

Försäkringen gäller för skada på försäkrad *byggnad* och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten till följd av skyfall (regn med en intensitet av minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad genom fönster, dörr, ventil eller annan sådan öppning eller inomhus trängt upp ur avloppsledning.

Försäkringen gäller även för skada på försäkrad byggnad och däri befintlig försäkrad egendom genom att vatten strömmar ut i samband med dammgenombrott i vattenverk och branddamm. Med dammgenombrott menas att damm brister. Försäkringen gäller inte för skada genom dammgenombrott i regleringsdamm och damm för el- eller energiproduktion. Se vidare under 1.7.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på *trädgård, tomt och markanläggningar* samt båthus, sjöbod, växthus, plasthall eller tält och inte för skada på egendom i dessa.

Högsta ersättning

Vid skada genom översvämning är den sammanlagda ersättningen för all egendomsskada, därav föranledd skada som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlusts- och/eller Extrakostnadsförsäkring, samt Räddnings- och röjningskostnader enligt punkt 1.8 vid varje skadetillfälle begränsad till högst 1 Mkr, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

Begränsningen avser den sammanlagda ersättningen för skador inom en fastighet som drabbar försäkrad oavsett om byggnaderna och däri befintlig egendom är försäkrad enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Särskild självrisk

Självriskens är lägst 1 basbelopp per skadetillfälle. Har högre grundsjälvrisk avtalats gäller dock den avtalade grundsjälvriskens.

1.7.2 Vattenskadeförsäkring

Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga - från *installation*, akvarium eller vattensäng
- vattenånga, olja eller annan vätska från *installation* för uppvärmning av bostäder eller andra lokaler
- vatten från invändigt utrymme som har golvbrunn och som för sin funktion försetts med *golv- och väggtåtskikt* avsett att förhindra utströmning.
- vatten från pumpgröp vid plötsligt och oförutsett fel på pumpmaskineriet eller vid strömavbrott
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning.

Lokalisering och friläggning

Vid skada som är ersättningsbar ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnaden för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på den *installation* varifrån utströmningen skett

Basvillkor - Företagsförsäkring

- skada på *golv-* och *väggtätskikt* vid utströmning, som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt. Här anses *golv-* och *väggtätskikt* vara en enhet
- skada genom utströmning från invändigt stuprör som inte fyller de krav som ställs på avloppsledningar enligt svenska byggregler (normer)
- skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, dräneringssystem annat än från pumpgrop eller från parkeringsdäck
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur avloppsledning
- vätska, ånga eller kylmedel som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, *korrosion* eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen som orsakat skadan skett under den tid försäkringen varit i kraft
- skada genom utströmning från *installation* som inte provats och godkänts i vedertagen ordning
- skada på livsmedel i kyl- och frysanläggning varifrån utströmning av vätska eller kylmedel skett.

Särskild självrisk vid frysning

Självrisk är ett basbelopp utöver annars gällande självrisk vid skada genom utströmning orsakad av frysning inom försäkringstagarens disponerade lokaler.

Ej uppallade varor

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 5 basbelopp vid skada på

- *varor* som inte uppallats minst 10 cm över golvet i källarlokal. Med källarlokal avses här lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst en meter under intilliggande marknivå. I byggnad med flera under varandra liggande källarvåningar gäller bestämmelsen endast för den lägst belägna våningen.

1.7.3 Inbrottsförsäkring

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelserna enligt följande punkter. För inbrottsförsäkringen gäller särskilda säkerhetsföreskrifter om hur inbrottsskyddet ska vara utfört. Säkerhetsföreskrifterna och påföljden när dessa inte följts framgår under 1.9 Säkerhetsföreskrifter. För vissa försäkringsavtal kan särskilda säkerhetsföreskrifter förekomma utöver ovanstående.

1.7.3.1 Stöld och skadegörelse genom inbrott

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse i samband med

- inbrott då någon olovligen med våld brutit sig in i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd
- att någon olovligen tagit sig in i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och den försäkrade kan visa att
  - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom rån utanför *försäkringslokal*
  - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom rån i bostad på *försäkringsstället* då den som haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden vistades där
  - tillträde beretts med nyckel, kombination eller kod som åtkommits genom inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
  - detta skett med dyrk. Som dyrk räknas inte nyckel eller avbildning av nyckel
- stöld utifrån genom krossat fönster eller genom uppbrutet fönster utan att ta sig in i *försäkringslokalen*
- att person olovligen tagit sig in i särskilt utrymme i försäkrad byggnad (avser Fastighetsförsäkring), såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum och liknande, med för låset avsedd nyckel som åtkommits genom inbrott i nyckelförvaringsenhet i motståndskraftigt utförande i anslutning till lokalerna. Se särskild säkerhetsföreskrift under 1.9.2.1.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Som *försäkringslokal* räknas inte fordon, luftfartyg, plasthall, tält, container, *automat*, monter, skåp, kista eller liknande.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- som omfattas av 1.7.1 (Brandförsäkring)
- på glas i byggnads omslutningsyta
- på glas i inredning större än 5 kvm
- på skylt.

1.7.3.1.1 Låsändring

Om nyckel eller kod, som förvarats hos försäkringstagaren, dennes arbetstagare, ombud eller hyresgäst, stulits i samband med inbrott i

- *försäkringslokal* som uppfyller kravet på inbrottskydd för denna *försäkringslokal*
- annan lokal än *försäkringslokal* som uppfyller lägst skyddsklass 1 enligt 1.9.2.1.1
- bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
- nyckeltub/skåp innehållande nycklar till särskilda utrymmen enligt 1.7.3.1

och låsändringar på grund av detta blir nödvändiga i försäkringstagaren tillhörig byggnad eller av honom disponerade lokaler som är försäkrade i Trygg-Hansa, ersätts kostnad för detta. Detta gäller dock endast för lås i dörr, port och lucka i omslutningsyta till bostäder, hotellrum eller andra lokaler

Högsta ersättning

Ersättning lämnas med sammanlagt högst 2 basbelopp, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

1.7.3.1.2 Bevakning

Försäkringen gäller för nödvändig bevakning av *försäkringslokal* i anslutning till upptäckten av ersättningsbar inbrottskada. Ersättning lämnas endast för bevakning utförd av vaktbolag.

Högsta ersättning

Ersättningen är högst 1 basbelopp per skadetillfälle.

1.7.3.2 Skadegörelse utan samband med inbrott

Försäkringen gäller för skada inomhus genom uppsåtlig skadegörelse på

- i *försäkringslokal* befintlig lös egendom, som är inbrottsförsäkrad
- befintlig lös egendom som är inbrottsförsäkrad på annan plats enligt 1.3.2.1.

Försäkringen gäller även för skada genom skjutvapen.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- som består i stöld
- som uppkommer i *försäkringslokal* under icke arbetstid/öppethållande i samband med
  - inbrott om *försäkringslokalen* inte uppfyller gällande krav på inbrottskydd
  - att någon olovligen tagit sig in i olåst *försäkringslokal* eller tagit sig in med för låset avsedd nyckel eller kod som åtkommit på annat sätt än genom rån, inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta
- i lägenhet om försäkrad, boende eller någon som denne svarar för, enligt hyres- eller bostadsrättslagen, orsakat skadan (avser Fastighetsförsäkring)
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet
- på glas eller skylt med tillhörande armatur och stativ då dessa är monterade på plats

Basvillkor - Företagsförsäkring

- genom klotter eller graffiti.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningskyldighet för skador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret är för

- egendomsskador och därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring samt
- röjningskostnad enligt 1.8.2

vid varje skadetillfälle begränsad till högst 300 basbelopp gemensamt för samtliga berörda försäkringar och försäkringstagare i Trygg-Hansa. Ersättningar fördelas i förhållande till respektive skadebelopp.

Särskild självrisk

Självrisken är 0,5 basbelopp.

1.7.3.3 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Om försäkringen omfattar egendom i särskilt inbrottsskyddat - *godkänd värdeförvaringsenhet* eller kassa- eller värdevalv gäller försäkringen för stöld av egendom i förvaringsutrymmet om detta förvaringsutrymme öppnas av obehörig. Försäkringen omfattar då även skadegörelse på sådant förvaringsutrymme. Detta gäller under förutsättning att förvaringsutrymmet finns i *försäkringslokal* som uppfyller för försäkringen gällande krav på inbrottsskydd och att gärningsmannen tagit sig in i lokalen på sätt som anges i 1.7.3.1.

Öppnas skåp eller valv med nyckel, rätt kombination eller kod gäller nedan angivna förutsättningar. Har skåpet eller valvet sprängts eller brutits upp gäller inte nedanstående förutsättningar för ersättning.

Öppning med nyckel, kombination eller kod

Har skåpet eller valvet öppnats med nyckel, rätt kombination eller kod, ersätts skadan endast om försäkringstagaren eller den som för hans räkning haft hand om nyckeln, kombinationen eller koden från tagits denna genom

- rån utanför *försäkringslokalen*
- rån i bostad på *försäkringsstället* då den som haft hand om nyckeln vistades där
- inbrott i annan lokal som uppfyller samma skydds krav som *försäkringslokalen* eller i bostad som haft fönster stängda och reglade samt dörrar låsta.

Högsta ersättning

Vid förvaring i *godkänd värdeförvaringsenhet* av *pengar*, *värdehandlingar* och *värdebevis* gäller försäkringen med de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen. Försäkringen gäller dock högst med de belopp som anges under högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp) för aktuell skåptyp, vilket framgår under Kap 5 Definitioner - Förklaringar 5.7 Övrigt, Godkänd Värdeförvaringsenhet.

Infärgningskassett

Vid förvaring av *pengar*, *värdehandlingar* och *värdebevis* i *godkänd värdeförvaringsenhet* med infärgningsenhet gäller att det belopp som anges som högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp), under Kap 5 Definitioner – Förklaringar 5.7 Övrigt, *Godkänd förvaringsenhet*. Det angivna högsta beloppet för aktuellt skåp multipliceras med 1,6.

Med infärgningskassett avses här fast installerad värdekassett med sedelinfärgningssystem och som godtagits av Trygg-Hansa. Kassetten ska vara monterad enligt tillverkarens anvisningar och användas samt underhållas på föreskrivet sätt.

Godkänt larm

Vid förvaring i *godkänd värdeförvaringsenhet* med godkänt larm gäller att det belopp som anges som högsta skyddsvärdepoäng (maxbelopp), under Kap 5 Definitioner – Förklaringar 5.7 Övrigt, *Godkänd förvaringsenhet*. Det angivna högsta beloppet för aktuellt skåp multipliceras med 2.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Med godkänt larm avses här larmanläggning utförd enligt FTR 130, aktuell utgåva, lägst larmklass 2 och med punktskyddad värdeförvaringsenhet. Larmanläggningen ska vara ansluten via övervakad certifierad larmöverföring till certifierad larmcentral för åtgärd av polis eller väktare.

Stöldbegärlig egendom

Premiegrundande

När det i försäkringshandlingarna framgår att *stöldbegärlig egendom* förvaras i *godkänd värdeförvaringsenhet* som en premiegrundande uppgift gäller att det angivna värdet måste förvaras i värdeförvaringsenhet som är godkänd för motsvarande värde. Om så inte är fallet reduceras skadeersättningen enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.5, Upplyningsplikt och riskökning.

Krav för försäkringens giltighet

När det i försäkringshandlingarna framgår att *stöldbegärlig egendom* ska förvaras i *godkänd värdeförvaringsenhet* som ett krav för inbrottsförsäkringens giltighet gäller att det angivna värdet måste förvaras i värdeförvaringsenhet som är godkänd för motsvarande värde. Om så inte är fallet gäller påföljd som framgår av 1.9. Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som inträffat då nyckeln eller låskombinationen åtkommit genom rån, våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till eller främjat skadan
- skada enligt 1.7.1 (Brandförsäkring) oavsett om sådan försäkring tecknats
- skadegörelse genom sprängning

1.7.4 Rånförsäkring

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom rån och överfall. Med rån avses tillgrepp av eller skada på egendom genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara och med överfall avses här att våld på person har utövats utan att tillgrepp skett.

Försäkringen gäller också för skada genom att lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattas av den som utsatts för våldet.

Vid rån inom *försäkringslokalen* gäller försäkringen för den försäkrade egendomen intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen. För viss egendom enligt nedan gäller beloppsbegränsningar.

Vid rån enligt ovan gäller försäkringen även för nödvändiga låsändringar enligt i övrigt samma förutsättningar och ersättningsbegränsningar som anges i 1.7.3.1.1.

Undantag

Försäkringen gäller inte

- för skada som omfattas av 1.7.3 (Inbrottsförsäkring)
- för skada på egendom som omhändertagits av annat företag (t ex transportföretag)
- då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan
- för *pengar, värdehandlingar* och *värdebevis* om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån i *försäkringslokal* gäller dock inte denna åldersgräns.
- vid skada genom utpressning eller kidnappning.

Högsta ersättning

Den sammanlagda högsta ersättningen för *pengar, värdehandlingar* och *värdebevis*, föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar, konstverk och ur avsedda att bäras är begränsad

Inom försäkringslokal

- inom *försäkringslokal* intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen för respektive egendom, dock högst med de belopp som anges under högsta värde (maxbelopp) för aktuell skåptyp vilket framgår under Kap 5 Definitioner - Förklaringar. Ersättning lämnas dock sammanlagt högst med 100 basbelopp.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Utanför försäkringslokal

- utanför *försäkringslokal* intill de i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen, dock högst 10 basbelopp. Högre belopp än 10 basbelopp kan avtalas.

Låsändring

Vid rån när nyckel, kombination eller kod tillgripits och låsändringar därav blir nödvändiga på *försäkringslokal*, är den sammanlagda ersättningen för kostnader för låsändringar begränsad till 2 basbelopp.

1.7.5 Glasförsäkring

1.7.5.1 Försäkrad egendom

Försäkrad egendom anges i försäkringsbrevet och omfattar

- glas i inredning
- glas i fönster, dörrar och inredning i hyrd lokal eller byggnad, om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt ska svara för skadan
- skyltar med tillhörande armatur och stativ. Med skylt avses inte reklambaljong eller markis.

Vid ersättningsbar glasskada ersätts även målning, etsning, blästring, och larmtråd i eller på glas samt plastfilm. Med glas jämfälls plastmaterial, som används i stället för glas.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- glas större än 5 kvm, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Högsta ersättning

Vid skada på glas lämnas ersättning på glas utan beloppsbegränsning, dock gäller begränsning avseende ytan på glaset.

Vid skada på skylt lämnas ersättning med högst 2 basbelopp, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

1.7.5.2 Skada på glas eller skylt

Försäkringen gäller för skada på glas eller skylt genom bräckage, sönderslagning och stöld.

Försäkringen gäller även för skada genom inristning, som är av sådan art att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på glas, skyltar eller ytbehandling på glas

- i och på *byggnad* under uppförande, om- eller tillbyggnad
- i och på *byggnad* där verksamhet eller hyresgäster saknas
- som inte är monterade på plats
- som består i eller uppkommer genom kondens
- genom sprängningsarbete
- i växthus eller egendom däri
- som är ersättningsbar enligt 1.7.1 (Brandförsäkring).
- där fel eller bristfälligheter förekommer i glas-, fönster- eller skyltkonstruktion

1.7.5.3 Skada genom glas

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom till följd av att glas i fönster eller dörr bräcks eller slås sönder.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.7.6 Skada på hyrd lokal

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på hyrd lokal, dörrar och inre byggnadsdelar, dock inte glas i byggnad eller inredning - se 1.7.5 - om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för skadan.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 basbelopp om inte annat har angetts i försäkringsbrevet.

1.7.9 Försäkring för egna transporter

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av försäkrad egendom som är under transport till och från försäkringsstället med försäkringstagarens egna transportmedel (även hyrda eller leasade) samt under pågående lastning och lossning i samband med sådan transport.

Försäkringen gäller endast i den mån försäkringstagaren inte kan erhålla ersättning genom annan gällande försäkring.

Begränsning

Ersättning för stöld, förövad vid uppehåll i transporten, lämnas endast vid kortare uppehåll (t ex lunchrast, uppehåll för i- och urlastning eller liknande).

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet (t ex åkeriverksamhet)
- skada på egendom som normalt finns i fordonet (t ex utrustning i servicebil, verktyg och mobiltelefon)
- transport till och från *arbetsområde* och inte heller för skada vid lastning och lossning i samband med sådan transport
- skada vid transport som inte har direkt samband med den försäkrade verksamheten
- skada vid transport eller lastning och lossning inom försäkringsstället, såvida inte detta är ett led i och står i direkt samband med transport till och från försäkringsstället
- stöld av pengar och värdehandlingar samt föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor, ädelstenar och konstverk,
- svinn.

Högsta ersättning

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 2 basbelopp, om inte annat angetts i försäkringsbrevet.

Säkerhetsföreskrifter

Stöld

Vid stöld som kan ersättas vid kortare uppehåll enligt ovan, gäller att rimliga säkerhetsåtgärder vidtagits med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandena i övrigt.

Exempel på rimliga åtgärder för att förhindra stöld är att

- inte lämna egendomen på öppet flak eller flak som är täckt med kapell när transportmedlet lämnas utan uppsikt
- inte lämna kvar startnyckeln i transportmedlet eller i dess omedelbara närhet
- låsa transportmedlet och dess lastutrymme såsom, takbox skåp eller liknande

Transport

Vid transport gäller att den försäkrade egendomen

- transporteras i ett för den särskilda transporten lämpligt transportmedel
- före transportens början emballeras, packas, anoljas eller iordningställs för transporten på ett ändamålsenligt sätt, exempelvis med hänsyn till risk för nederbörd m.m.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Transportmedlet med den försäkrade egendomen får inte

- köras av förare som är straffbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel
- köras av förare som saknar giltigt och erforderligt körkort eller förarbevis för transportmedlet
- vara belagt med körförbud.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om ovanstående särskilda säkerhetsföreskrifter inte följts gäller påföljd som framgår av 1.9. Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel.

1.8 Räddnings-, och Röjningskostnad samt Restvärde

1.8.1 Räddningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas ersättning för kostnad för sådan åtgärd som det åligger försäkrad att vidtaga enligt 1.6 Allmänna avtalsbestämmelser (Räddningsplikt) för avvärjande eller begränsning av ersättningsbar skada om åtgärden med hänsyn till omständigheterna varit skälig.

Ersättning lämnas även för egendomsskada genom att försäkrad egendom skadas, förkommer eller stjäls i samband med skälig räddningsåtgärd.

Räddningskostnad som understiger självriskens ersätts inte.

Undantag

Försäkringen ersätter inte kostnad

- i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal
- för påfyllning av släckmedel efter räddningsåtgärd när
  - premiereduktion lämnats för att släckanläggning finns
  - släckanläggning är ett krav för försäkringens giltighet.

Högsta ersättning

Vid *förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.8.2 Röjningskostnad

I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för röjningskostnad (rivning, röjning, sanering, borttransport, destruktion samt deponering). Ersättning lämnas endast för röjningskostnad avseende försäkrad egendom och endast för kostnad som uppkommer inom ett år från skadetillfället.

Röjningskostnad som understiger självriskens ersätts inte.

Högsta ersättning

Trygg-Hansas åtagande att betala röjningskostnader är, om inte annat avtalats, vid varje skada begränsat enligt nedan.

Den sammanlagda ersättningen för egendomsskada, hyresförlust samt röjningskostnader som drabbas försäkrad inom en fastighet, med undantag för skada på mark, är begränsad till det sammanlagda försäkringsbeloppet utökat med 10 %. Denna utökning är dock begränsad till 50 basbelopp. Detta gäller oavsett om egendomen är försäkrad enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Ersättning för röjningskostnader vid förorening av eller annan inverkan på mark är begränsad till 10 basbelopp.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Vid fullvärdesförsäkring för *byggnad* beräknas ersättningsbegränsningen enligt första stycket ovan på det av Trygg-Hansa premiegrundande kalkylbeloppet. Vid annan beloppslös försäkring är röjningskostnaden begränsad till 50 basbelopp.

Vid skada enligt skadehändelse där högsta ersättning anges är dock den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad till under respektive villkorspunkt eller i försäkringsbrevet angiven högsta ersättning.

Vid *förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och skada till försäkringsbeloppet.

1.9 Säkerhetsföreskrifter

Definition

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

För försäkringen gäller föreskrift som meddelats i lag, av myndighet, tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande. Det finns exempelvis föreskrifter för elsäkerhet, explosiva och brandfarliga varor, kemiska produkter och miljöskydd. Föreskrifterna kan även gälla anvisningar om service och underhåll.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

Utöver ovan angivna allmänna säkerhetsföreskrifter gäller särskilda säkerhetsföreskrifter. Sådana säkerhetsföreskrifter kan förekomma under respektive villkorspunkt eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet, exempelvis besiktningsprotokoll till vilket försäkringsbrevet hänvisar.

Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna.

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att föreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när den försäkrade eller annan enligt ovan under 1.9 vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då allmänna säkerhetsföreskrifter inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20%, dock lägst ett och högst 10 basbelopp.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

För de särskilda säkerhetsföreskrifterna gäller huvudregeln om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift

Sammanlagd ersättning

Ovanstående regler om påföljd och ersättningsbegränsningar gäller för sammanlagd ersättning från egendoms-, avbrotts-, extrakostnads- och hyresförlustförsäkring.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.9.1 Brandförsäkring

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för brand (1.7.1.1), explosion (1.7.1.3) och åskslag, elfenomen eller strömavbrott (1.7.1.4) och överlast av snö (1.7.1.8).

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifterna under 1.9.1.3 - 1.9.1.8 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20%, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrift i 1.9.1.1 (Brandfarliga heta arbeten) eller 1.9.1.2 (Utomhusförvaring - brännbart material) inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp.

I fråga om säkerhetsföreskriften 1.9.1.9 tillämpas huvudregeln.

1.9.1.1 Brandfarliga heta arbeten

Säkerhetsregler för heta arbeten utarbetade av försäkringsbolagen och Svenska Brandskyddsföreningen (SBF).

Reglerna gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga.

Heta arbeten

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Tillståndsansvarig

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör), ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt.
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregler

Säkerhetsregel nr 1 - BEHÖRIGHET: Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten, ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildningen ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig, ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel nr 2 - BRANDVAKT: Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de heta arbetena utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i Tillståndet. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört. Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3 - BRANDFARLIG VARA: För heta arbeten i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara, ska tillstånd inhämtas av den som är utsedd att vara föreståndare för hanteringen.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Säkerhetsregel nr 4 - STÄDNING OCH VATTNING: Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5 - BRÄNNBART MATERIAL: Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom övertäckning och avskärmas.

Säkerhetsregel nr 6 - DOLDA BRÄNNBARA BYGGNADSDELAR: Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, och vid konstaterad brandfara skyddas samt kunna göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Säkerhetsregel nr 7 - OTÄTHETER: Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8 - SLÄCKUTRUSTNING: Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats.

Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 6 kg).

Vid takläggning krävs: Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A233BC (minst 2 x 6 kg pulver). Alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233BC (minst 3 x6 kg pulver). Vid taklägningsarbeten krävs alltid att brytverktyg och handstrålkastare finns på arbetsplatsen.

Säkerhetsregel nr 9 - SVETSUTRUSTNING: Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränningsgas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Säkerhetsregel nr 10 - LARMNING: Räddningstjänsten/brandkåren ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Säkerhetsregel nr 11 - TORKNING OCH UPPVÄRMNING: Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 - TORKNING AV UNDERLAG OCH APPLICERING AV TÄTSKIKT: Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt, får material uppvärmas till högst 300°C.

Säkerhetsregel nr 13 - SMÄLTNING AV ASFALT: Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

1.9.1.2 Utomhusförvaring brännbart material

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte - emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på öppen, olåst lastkaj eller på plats utomhus, t.ex. öppen, olåst container/sopkärl, inom sex meter från byggnad eller skärmtak. För verksamhet som har öppet dygnet runt gäller föreskriften mellan klockan 22-06.

1.9.1.3 Brandsläckningsutrustning

Brandsläckningsutrustning ska finnas i den utsträckning som anges av Trygg-Hansa.

1.9.1.4 Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren och sektionering en vid rökutveckling.

1.9.1.5 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på av försäkringstagaren särskild för ändamålet anvisad plats och i enlighet med gällande lagstiftning.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.9.1.6 Uppvärmningsanordningar

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller - explosionsfarliga utrymmen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad endast i samband med byggnads- och anläggningsarbeten.

1.9.1.7 Förbränningsmotordrivet fordon m.m.

Förbränningsmotordrivet fordon, t ex truck, lastmaskin, personbil, traktor, lastbil, motorredskap, terrängmotorfordon etc., får i för arbetet erforderlig omfattning införas eller användas i lokal eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- fordonet är försett med handbrandsläckningsredskap
- fordonet är försett med batterifrånskiljare och är spänningslöst då det ej används
- fordonet är försett med helautomatisk släckanläggning enligt SBF 127 då omgivande miljö är brand-/explosionsfarlig eller innehåller lättantändligt brännbart material samt att Trygg-Hansa lämnat medgivande därtill.

Förbränningsmotordrivet fordon får inte utan medgivande av Trygg-Hansa garageras/ställas upp inom fabriktions- eller lagerlokal eller upplag.

På förbränningsmotordrivna fordon, som inte tillhör verksamheten, får reparationer eller service ej utföras inom försäkringslokal. Föreskriften gäller inte om den normala verksamheten i försäkringslokalen är reparationer/service av motordrivna fordon.

Laddningsplats för batteri

Plats för laddning av batterier till fordon, truckar, städmaskiner etc, ska anordnas i enlighet med Arbetsmiljöverkets Författningssamling, AFS 1988:4, samt enligt Svensk Standard, SS-EN 50272-3.

Varaktig märkning eller stängsel ska anordnas på golv minst 1,5 m från batteriets/fordonets sidor. Inget brännbart material får finnas inom detta område alternativt ska finnas avskärmningar av obrännbart material mot brännbart material inom 1,5 m avstånd.

På laddningsplats får ej finnas brännbart material inom 4 m höjd om det ej är avskilt med obrännbart material. Laddning ska ske med permanent installerad laddare alternativt godkänd mobil laddare.

1.9.1.8 Timer

Elektriska apparater som kan orsaka överhettning, t ex bastuaggregat, kokplattor, spis, vattenkokare, brödrost, kaffebryggare och liknande i gemensamma utrymmen i byggnad ska vara försedda med korttidstimer. Föreskriften avser inte produktionsapparater, fasta uppvärmningsanordningar och liknande.

1.9.1.9 Snöröjning

Försäkrad som äger hus, som inrymmer försäkrad egendom, och /eller som har tecknat fastighetsförsäkring i Trygg-Hansa eller annat försäkringsbolag avseende sådant hus, ska fortlöpande undanröja förekommande snölast på husets tak. Detsamma gäller också för försäkrad som i avtal åtagit sig att ansvara för snöröjning av husets tak eller som på grundval av omständigheterna kan antas ha sådan skyldighet.

1.9.2 Inbrottsförsäkring

Följande särskilda säkerhetsföreskrifter gäller för inbrott, stöld och skadegörelse genom inbrott (1.7.3.1), låsändring (1.7.3.1.1), skadegörelse utan samband med inbrott (1.7.3.2) samt stöld och skadegörelse i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme (1.7.3.3). Påföljden om dessa särskilda säkerhetsföreskrifter inte följts framgår under 1.9 Huvudregeln, i den mån inte annan påföljd anges nedan vid respektive säkerhetsföreskrift.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.9.2.1 Allmänt om skydds krav och skyddsklasser

För inbrottsförsäkringen gäller att föreskrivna skydds krav ska vara uppfyllda och att samtliga föreskrivna skyddsanordningar ska vara i funktion exempelvis

- lås ska vara låsta
- reglar ska vara reglade
- larmanläggningar ska vara aktiverade
- nyckel, kombination eller kod ska inte lämnas i lås eller förvaras i omedelbar anslutning till lås

Skyddskraven gäller såväl ingångs-, som utgångsvägar. Samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren anses som en och samma *försäkringslokal*.

Vilken skyddsklass som gäller framgår av försäkringsbrevet.

De särskilda villkoren SI 01 Inbrottskydd – Skyddsklass 1, SI 02 Inbrottskydd - Skyddsklass 2 och SI 03 Inbrottskydd – Skyddsklass 03 kan beställas

- per telefon, 077-11 11 700
- per e-post, foretag@trygghansa.se
- på vår hemsida, www.trygghansa.se/foretag

1.9.2.1.1 Skyddsklass 1

Krav på hur inbrottskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 01 - Inbrottskydd - Skyddsklass 1.

1.9.2.1.2 Skyddsklass 2

Krav på hur inbrottskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 02 Inbrottskydd - Skyddsklass 2.

1.9.2.1.3 Skyddsklass 3

Krav på hur inbrottskyddet ska vara utfört finns föreskrivet i Särskilt villkor SI 03 Inbrottskydd - Skyddsklass 3.

1.9.2.1.14 Förvaring av tobak inkl. snus med ett inköpsvärde överstigande 10 000 kr

Om inte annat framgår av försäkringsbrevet gäller som särskild säkerhetsföreskrift att tobak inkl. snus intill ett inköpsvärde överstigande 10 000 kr ska förvaras i ett låst Säkerhetsskåp certifierat enligt SS 3492. Skåpet ska vara förankrat i byggnadsdel enligt tillverkarens anvisningar. Om detta inte är uppfyllt gäller påföljden enligt huvudregeln 1.9.

1.9.2.1.15 Nyckel- och kodhantering vid inbrott och rån

Följande särskilda säkerhetsföreskrift gäller vid inbrott och vid rån där gärningsmannen kommit över nyckel, kombination eller kod.

Märkning av nyckel och kodmedia

Nyckel och kodmedia, där kombination eller koden framgår, får inte vara märkt med namn, adress eller kod.

Ändring av lås, kombination och kod

Lås, kombination och kod ska omedelbart ändras eller bytas om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, kombination eller kod.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att, när åsidosättandet haft betydelse för skadan, ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskriften inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln, ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp.

1.9.3 Egendomsförsäkring - Dator och Datainformation

För försäkringen gäller följande särskilda säkerhetsföreskrifter för dator och datorinformation.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning då säkerhetsföreskrifter under 1.9.3 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men med ett avdrag med 20 %, dock lägst 0,5 och högst 10 basbelopp. Skulle säkerhetskopia inte ha framställts sker ingen avvikelse från huvudregeln under 1.9. Säkerhetsföreskrifter Om säkerhetsföreskrifterna enligt 1.9.3.2.1 - 1.9.3.2.3 vid förvaring och hantering av dataprogram och datainformation inte iakttagits lämnas ingen ersättning för den merkostnad som uppstått till följd av detta.

Allmänna föreskrifter

Den försäkrade skall ha

- upprättat rutiner för felhantering som omfattar alla system jämte dokumentation av alla system i anläggningen
- vidtagit rimliga åtgärder för att undvika avbrott/störningar och ha upprättat en katastrofplan (organisation och reservrutiner) för att klara ett totalt datorbortfall. Planen skall testas och personalen övas kontinuerligt.
- utsett en namngiven person (säkerhetsansvarig), jämte ersättare, som svarar för att
  - dokumenterade säkerhetsrutiner finns och följs
  - *datorer, datainformation, system* och program underhålls samt att behörighetssystem och säkerhetsutrustning används.

1.9.3.1 Dator

Datoranläggning (server) ska

- ges sådan placering (inom byggnaden/området) att skador från den yttre kringmiljön i möjligaste mån elimineras
- vara försedd med
  - tillförlitlig och erforderlig kraftförsörjning samt ha ett för miljön lämpligt utformat skydd
  - separat och lämpligt utformat luftbehandlingsystem

Service rutiner - Minidatorer

Service rutiner (t ex genom serviceavtal med leverantör/serviceföretag) med föreskrifter om förebyggande underhåll (översyn, test, kontroll, justering och liknande skyddsapplikationer) skall finnas dokumenterade och dess efterlevnad skall finnas journalfört.

Anmärkning: Föreligger serviceavtal har Trygg-Hansa rätt att få kopia av avtalet. Ändras avtalet skall detta utan dröjsmål meddelas Trygg-Hansa.

1.9.3.2 Dataprogram och Datainformation

1.9.3.2.1 Förvaring av originalprogram

Original exemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att original exemplaret och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.2.2 Förvaring av licensbevis

Licensbevis skall förvaras på sådant sätt att licensen och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

1.9.3.2.3 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska - framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde. Säkerhetskopian skall vara korrekt och funktionsduglig.

1.9.3.2.4 Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

Basvillkor - Företagsförsäkring

1.10 Skadevärderingsregler

Allmänt

Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

Värdeminskning

Avdrag som föranleds av att egendom minskat i värde genom ålder och bruk görs både på material och arbete, samt även för rivning och återställande med samma avdragsprocent, (se lista på åldersavdrag nedan) som drabbar den egendom som ersätts.

Eget arbete

Ersättning för kostnad för egen arbetstagare som arbetar med att återställa skadad egendom eller information, begränsas till försäkringstagarens faktiska egenkostnad för arbetstagaren, dock högst marknadsmässig lön plus lönebikostnader för den typ av arbete arbetstagaren utfört i skadan. Med egenkostnad menas direkt lön plus lönebikostnader.

Om försäkringstagaren kan visa att täckningsbidrag förloras när arbetstagaren utför samma typ av arbete, som denne normalt utför och återställer skada i stället för arbete som direkt skulle ha debiterats kund, ersätts försäkringstagarens externa timdebitering för arbete som arbetstagaren normalt utför.

Ersättning för egen arbetstagares arbete i skada samordnas med eventuell ersättning från avbrottsförsäkring.

1.10.2 Maskiner/Inventarier

1.10.2.1 Maskiner/Inventarier som återställs

Om *återställande* sker för försäkringstagarens räkning värderas skadan med nedanstående begränsningar till kostnaden för att utan dröjsmål återställa egendomen på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Återställandet måste ske senast inom två år.

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid skadevärderingen skälig hänsyn tas till detta.

Merkostnad på grund av myndighetsbeslut angående konstruktion, utförande, eller användning ersätts inte.

Begränsningar

Halva värdet

Vid skada på egendom vars *tekniska värde* är lägre än halva *nyanskaffningsvärdet* värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till egendomens *tekniska värde*

Dator yngre än 12 månader

Vid skada på *dator* som är yngre än 12 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet, dvs. nyanskaffningskostnaden för införskaffande av likvärdig dator.

Dator äldre än 12 månader

Vid skada på *dator* som är äldre än 12 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas skadan till en viss procentsats beräknat på nyanskaffningskostnaden, se nedan angivna värderingstabell.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Datorns ålder	Mån 12-18	Mån 19-36	Mån 37-54	Mån Äldre än 54
Ersättningen i procent	60	40	30	20

Verktyg och mindre maskiner yngre än 24 månader

Vid skada på *verktyg och mindre maskiner* * yngre än 24 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet, dvs nyanskaffningskostnaden för införskaffande av likvärdig mindre maskin och verktyg.

* Med verktyg och mindre maskiner avses här handverktyg, mindre redskap och eldrivna verktyg vars enskilda värde är högst 0,5 basbelopp.

Verktyg och mindre maskiner äldre än 24 månader

Vid skada på *verktyg och mindre maskiner* som är äldre än 24 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas skadan till en viss procentsats beräknat på nyanskaffningskostnaden, se nedan angivna värderingstabell.

Verktyg och mindre maskiners ålder	Mån 24-48	Mån 49-60	Mån 61-72	Mån Äldre än 72
Ersättningen i procent	65	50	40	20

Motordrivna fordon

Vid skada på motordrivna fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) och släpfordon till dessa samt skogsmaskin (t ex processor eller fällare) värderas skadan alltid till högst egendomens *tekniska värde*.

Lindningar (el - utrustning)

Skada på lindningar - och på grund härav uppkomna skador på plåtar - till elektrisk utrustning värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till lindningarnas och plåtarnas *tekniska värde*.

Vid beräkningen av det tekniska värdet skall för

- elektriska motorer och generatorer med märkeffekt större än 100 kw samt transformatorer avsedda för in- eller utspänning större än 12 kw avdrag för värdeminskning göras på lindningarnas och plåtarnas *nyanskaffningsvärde* (dvs kostnaderna för ut- och inmontering, transport, material och arbete) med
  - 5 % per år för motorer;
  - 4 % per år för generatorer;
  - 3 % per år för transformatorer

räknat från en tidpunkt som för

- motorer börjar 10 år och för generatorer och transformatorer börjar 15 år efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Avskrivningen är maximerad till 80 %.

Om driftförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentligt snabbare takt än vad som ovan angivits, skall detta beaktas genom att procentsatsen ökas och tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Förbränningsmotor

Skada på slitedelar till förbränningsmotor, t ex cylinderfoder, kolv, lager och cylinderblock utan lösa foder, värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till föremålens *tekniska värde*. Vid beräkningen av det *tekniska värdet* skall avdrag för värdeminskning göras med 15 % per år, räknat från den dag motorn togs i bruk som ny eller senast renoverats, av delarnas *nyanskaffningsvärde* (inklusive arbetskostnad för renovering). Avskrivningen maximeras till 75 %.

Procentsatsen för den årliga avskrivningen är grundad på en årlig drifttid av 1 200 - 1 500 timmar. Avviker den årliga drifttiden väsentligt härifrån, skall detta beaktas genom att procentsatsen ändras.

Kylkompressor äldre än 3 år

Vid skada på kylkompressor, som är äldre än 3 år räknat från den tidpunkt då kylkompressorn togs i bruk som nyttillverkad, värderas skada till kostnaden för återställandet, dock högst till det *tekniska värdet*.

Vid beräkning av det *tekniska värdet* ska avdrag för värdeminskning göras på *nyanskaffningsvärdet* med 8 % per år från 3:e året.

1.10.2.2 Maskiner/Inventarier som inte återställs

Återställs inte den skadade egendomen av försäkringstagaren inom två år - eller återställs den för annans räkning, värderas skadan till skillnaden i egendomens *ekonomiska värde* omedelbart före och efter skadan.

1.10.3 Varor

Skada värderas till *varornas värde* enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.

Varor anskaffade för försäljning

Varorna värderas till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag. Om varornas värde före skadan har minskat på grund av inkurans eller annan omständighet beaktas detta vid värderingen.

Varor som den försäkrade tillverkat

Varorna - även varor under tillverkning - värderas till tillverkningskostnaderna - direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverknings och administrationsomkostnader - vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket egendomen då hade kunnat försälgas.

Varor som är sålda och färdiga för leverans

Varorna värderas i den mån leverans inte kan fullgöras med andra varor till det avtalade försäljningspriset, minskat med inbesparade kostnader.

För varor som återanskaffas beaktas vid skadevärderingen ändrade kostnader på grund av prisändring under skälig tid för återanskaffande.

1.10.4 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs för att återställa den information som förlorats och är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

Datainformation

Med normala kostnader avses kostnader för

- återställande av data från säkerhetskopior, inbegripet manuell inmatning av data där sådan erfordras
- återställande av system-, standard- och applikationsprogram från säkerhetskopior, dock beaktas inte de kostnader som
  - avser avlägsnande av programfel eller ändringar av program när program återställs eller ersätts
  - orsakats av att information inte kan återskapas
  - avser rättning av felaktiga av användare manuellt registrerade data
  - avser merkostnad genom arbete på övertid.

Programlicenser

Med normala kostnader avses kostnader för ny programlicensavgift om försäkringstagaren enligt användaravtal med leverantör/konstruktör åtagit sig att svara för förlorat hårdvarulås.

1.10.5 Värdehandlingar och värdebevis

Värdehandlingar

Skada värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs på återställandet.

Värdebevis

Skada värderas till vad det skulle ha kostat att ersätta dem med nya av samma slag.

1.10.6 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den objekttyp egendomen skulle ha tillhört om den varit försäkringstagarens, t ex *maskiner/inventarier* eller *varor*. Kan separat försäkring tecknas för egendomen, t ex motorfordons-, båt- eller hemförsäkring, värderas skadan enligt tillämpliga villkor i Trygg-Hansa.

I skadevärderingen ska även inräknas råmaterial och nedlagt arbete som utförts av försäkringstagaren på skadad egendom. Beträffande värderingen av eget arbete, se inledning av 1.10.

1.10.7 Arbetstagares egendom

Skada på *arbetstagares egendom* som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta. Skada på *arbetstagares egendom* i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring i Trygg-Hansa.

1.11 Ersättningsregler

Ersättning beräknas enligt följande

- skada värderad enligt 1.10 (Skadevärderingsregler)
- räddningskostnad enligt 1.8.1
- röjningskostnad enligt 1.8.2 med avdrag för
- självrisk enligt 1.6

i förekommande fall beaktas

- beloppsbegränsningar, t. ex förstarisk-belopp, angiven högsta ersättning m.m.
- eventuell underförsäkring vid helvärdesförsäkring

i förekommande fall görs

- reducering p.g.a. fareökning eller att premiegrundande uppgifter är felaktiga eller har ändrats

sist avräknas eventuell påföljd då säkerhetsföreskrift 1.9 inte följts.

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

1.11.2 Helvärdeförsäkring

Vid *helvärdeförsäkring* ersätts uppkommen skada i dess helhet intill försäkringsbeloppet med de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

Underförsäkring

Föreligger *underförsäkring* tillämpas bestämmelserna i Kap 5 Definitioner – Förklaringar, punkt 5.3 Underförsäkring och påföljd.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera föremål men lägre än föremålets sammanlagda värde tillämpas bestämmelserna som angetts i första stycket.

1.11.3 Förstariskförsäkring

Vid *förstariskförsäkring* ersätts uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren och försäkringshandlingarna i övrigt.

1.11.5 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning (SFS 2005:105).

1.11.6 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Trygg-Hansa har rätt att istället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Trygg-Hansa är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta är denna Trygg- Hansas egendom och egendomen skall snarast ställas till Trygg-Hansas förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser).- Om polisutredning av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast 30 dagar efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad *byggnad* överklagats och Trygg-Hansa på grund av detta väntat med att betala ut ersättning skall ersättningen betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast 30 dagar efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av *basbeloppet*.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

1.12 Skaderegleringsbestämmelser

Hänvisning: Beträffande åtgärder som åligger försäkrad att vidta vid inträffad skada eller vid skada som befaras kan inträffa, se Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.6 (Räddningsplikt).

1.12.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska anmälas så snart som möjligt.

Dessutom ska den som begär ersättning vid stöld, inbrott, rån eller annat brott snarast göra polisanmälan och insända en kopia av den till Trygg-Hansa.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan skäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelsen

Krav från annat försäkringsbolag i enlighet med de mellan försäkringsbolagen träffade regress- och dubbelförsäkringsöverenskommelserna regleras av Trygg-Hansa utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

1.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

1.12.3 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den som begär ersättning är skyldig att specificera sitt ersättningsanspråk och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom, skadad och oskadad, med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den som begär ersättning är även skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningsens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning ska den som begär ersättning skaffa och sända in dessa handlingar till Trygg-Hansa.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansas ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Trygg-Hansa har emellertid inget ansvar för anlitate reparatörens eller leverantörers åtaganden. Oavsett om Trygg-Hansa har anvisat reparatör eller leverantör är försäkringstagaren beställare.

lakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

2 Avbrottsförsäkring

I Basvillkoret anges två olika avbrottsförsäkringsvillkor; 2.1 Avbrottsförsäkring inklusive extrakostnader beräknad på årsomsättning och 2.2 Avbrottsförsäkring beräknad på täckningsbidrag. Vilket av dessa avbrottsvillkor som gäller för denna försäkring framgår av försäkringsbrevet.

2.1 Avbrottsförsäkring inklusive extrakostnader beräknad på årsomsättning

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

2.1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2.1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under *ansvarstiden* för avbrott till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada eller händelse enligt 2.1.7. *Ansvarstiden* anges i försäkringsbrevet och räknas från den tidpunkt egendomsskada eller annan händelse enligt 2.1.7 inträffat.

Med avbrottsid avses den tidsperiod under vilken skadehändelser enligt 2.1.7 påverkar rörelsens resultat.

2.1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser sådan skada som består i bortfall av *täckningsbidrag* i den försäkrade rörelsen och skäliga extrakostnader för åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade rörelsen i den omfattning den skulle haft om skada inte inträffat.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

Försäkringen gäller endast för de intäkter och kostnader som försäkringstagaren faktiskt har redovisat enligt gällande lagar, regler och bestämmelser.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- sådant bortfall av *täckningsbidrag* som beror på
  - att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar erforderliga åtgärder - även av provisorisk art - för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen
  - förlängd avbrottsid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringsskydd och kapitalbrist
  - bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.
- egendomsskada eller värdeminskning
- vite genom utebliven eller försenad leverans eller liknande.

2.1.5 Försäkringsbelopp/ Högsta ersättning

2.1.5.1 Försäkringsbelopp

Ersättningen beräknad enligt 2.1.10 är vid varje skadetillfälle begränsad till högst den i försäkringsbrevet angivna *årsomsättningen* vid 12 månaders *ansvarstid*. Avtal kan träffas om annan ansvarstid som då framgår av försäkringsbrevet. Vid val av annan ansvarstid är *årsomsättningen* omräknad proportionellt till den valda tiden, den högsta ersättningen.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Begränsning

Om försäkringstagaren inte lämnat riktiga uppgifter om *årsomsättning* och *materialkostnad* gäller att ersättningen kan reduceras enligt reglerna om underförsäkring, se 2.1.11.1.

Årsomsättning

Med *årsomsättning* avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdeskatt. Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

2.1.5.2 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet är begränsad till vad som anges under Högsta ersättning vid följande villkorspunkter

- 1.7.1.9. ras, jordskalv eller vulkanutbrott
- 1.7.1.10. översvämning, snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag
- 1.7.3.2. skadegörelse utan samband med inbrott
- 1.7.1.8 storm, hagel eller överlast av snö

2.1.6 Självrisk och karens

2.1.6.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 2.1.10 (Skadevärderingsregler) och 2.1.8 (Räddnings- och Extrakostnader) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. De självrisker som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Självrisken är 0,2 basbelopp vid avbrottskada till följd av ersättningsbar egendomsskada. Avtal kan träffas om annan självrisk som då anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

För villkorspunkterna 2.1.7.2 – 2.1.7.4 gäller försäkringen utan självrisk.

2.1.6.2 Karens

Utöver självrisk gäller försäkringen dessutom med *karens* vid varje skadetillfälle.

Avdrag skall även göras för på *karenstiden* fallande räddnings- och extrakostnader.

Karenstiden är 24 timmar.

2.1.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom

2.1.7.1 Egendomsskada

- att egendomen skadats i *försäkringslokal* eller på *förvaringsplats*, som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade rörelsen på i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe, genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring – under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen och anges i försäkringsbrevet.

Om försäkringen tecknats att omfatta brand-, vattenskada- och inbrottsavbrott gäller avbrottsförsäkringen även för avbrott till följd av skada enligt 1.7.4 - 1.7.6. Om försäkring tecknats att gälla med Kyl- och frysförsäkring så gäller försäkringen även för avbrott till följd av ersättningsbar kyl- och frysskada.

Arbetsområde eller andra platser, som inte anges med fastighetsbeteckning/ gatadress i försäkringsbrevet räknas inte som försäkringsställe.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.1.7.2 El-, gas-, vatten eller värmeavbrott

- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme från inkommande servisledning till den försäkrade verksamheten på grund av att sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring - och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat i landbaserad egendom tillhörande leverantören.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.1.7.3 Avspärning

- att tillgängligheten till rörelsen förhindrats på grund av att Räddningstjänsten eller Polismyndighet inom ramen för myndighetsutövning och till följd av ett hastigt uppkommet behov avspärrar området på grund av att omedelbar fara föreligger i omgivningen. Ersättning lämnas dock inte för sådan myndighets andra avspärningar som sker inom ramen för planlagda skyddsåtgärder och som försäkringstagaren fått kännedom om under planläggningen för avspärningen.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.1.7.4 Skada hos kund eller leverantör

- att leverans enligt leveranskontrakt* inte kunnat fullföljas beroende på att ersättningsbar skada enligt Egendomsförsäkring Kap 1- och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat inom Norden hos försäkringstagarens kund eller leverantör med vilken försäkringstagaren har gällande leveranskontrakt. Försäkringen gäller inte för avbrott i leverans till eller från leverantör av el, gas, vatten och/eller värme samt tele- och datakommunikation.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 Mkr, dock lämnas i intet fall ersättning för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden. Om annat belopp har avtalats så framgår detta av försäkringsbrevet och gäller endast intill det angivna ersättningsbeloppet.

*Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgifter om pris, mängd, tid/ varaktighet mm.

Undantag för skadehändelser 2.1.7 enligt ovan

Allmänna undantag enligt 1.7 i Kap 1 gäller även för avbrottsförsäkringens skadehändelser, dock vad avser leverantörsgaranti, endast till den del avbrottet omfattas av leverantörsgarantin.

2.1.7.5 Skada på annan plats

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom egendomsskada som ersätts i enlighet med 1.3.2.1. Högsta ersättning gemensamt för egendoms – och avbrottskadan är 10 basbelopp.

2.1.8 Räddnings- och extrakostnader

Vid skada som omfattas av skadehändelser enligt 2.1.7 lämnas även ersättning för

- utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidta enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.6 (Räddningsplikt) för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som kan befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift och efter förmåga söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften
- skäligena forcerings- och extrakostnader för åtgärder i syfte att upprätthålla den försäkrade verksamheten i den omfattning den skulle ha haft om skada inte inträffat, utöver räddningskostnader enligt ovan

Basvillkor - Företagsförsäkring

Medför räddnings- eller extrakostnad nytta endast under *karenstiden* ersätts den inte. Medför räddnings- eller extrakostnad nytta även efter *ansvarstidens* slut ersätts den med ett belopp, som kan anses falla på *ansvarstiden*.

Mer omfattande räddningsåtgärder och andra åtgärder som medför kostnader skall alltid vidtas i samråd med Trygg-Hansa.

2.1.9 Säkerhetsföreskrifter

För avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Dessa kan förekomma under kapitel 1.9, andra villkorspunkter eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet. Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9. Säkerhetsföreskrifter eller under respektive säkerhetsföreskrift.

2.1.10 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter *ansvarstidens* slut. Skadebeloppet utgörs av för lust beräknad enligt 2.1.10.2 (Förlustens storlek) med tillägg av Räddnings- och Extrakostnader (se 2.1.8).

2.1.10.1 Beräkning av täckningsbidrag

Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som *ansvarstiden*, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före den dag egendomsskadan eller annan i pkt 2.1.7 angiven händelse inträffat. Överstiger *ansvarstiden* 12 månader skall det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda *ansvarstiden*.

Förväntat täckningsbidrag

Råder under *ansvarstiden* andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, skall det för jämförelseperioden beräknade beloppet justeras, dvs ökas eller minskas beroende på de ändrade förhållandena. Det justerade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under *ansvarstiden*, om skadan inte inträffat.

Faktiskt täckningsbidrag

Faktiskt täckningsbidrag utgörs av rörelsens *täckningsbidrag* under *ansvarstiden* ökat med

- rörliga kostnader enligt Kapitel 5 Definitioner – Förklaringar punkt 5.6 (Definition av täckningsbidrag) till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, såvida inte försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten
- ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av *ansvarstiden* - utöver den tid som skulle ha erfordras för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

2.1.10.2 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det förväntade täckningsbidraget beräknat enligt storlek ovan minskat med

- det faktiska täckningsbidrag (se ovan) som rörelsen gett under *ansvarstiden*
- sådana i det förväntade täckningsbidraget (se ovan) ingående kostnader som under *ansvarstiden* kunnat inbesparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till permitterad personal, hyra, teknisk avskrivning på maskinpark och byggnader, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för varor och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under *ansvarstiden* erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under *ansvarstiden* uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver
- sådan högre ränteavkastning, som uppstått på grund av att ersättning för avbrottskadorna betalats ut i förskott, än vad som skulle ha varit fallet om skada inte inträffat.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Vid utbetalning av ersättning efter *ansvarstiden* slut ersätts skälig ränteförlust/räntekostnad som uppkommit på grund av detta. Vid beräkningen tillämpas högst Riksbankens referensränta plus 2 procentenheter.

2.1.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utöver den som ingår i täckningsbidraget enligt ovan, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommet bortfall av täckningsbidrag eller uppkommen kostnad enligt 2.1.8.

2.1.11.1 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring

Underförsäkring föreligger när verklig

- *årsomsättning* som försäkringstagaren borde ha lämnat uppgift inför nytt eller förnyat försäkringsavtal, överstiger den i försäkringsbrevet angivna *årsomsättningen*

eller om verklig

- *materialkostnad* som försäkringstagaren borde ha lämnat uppgift om inför nytt eller förnyat försäkringsavtal, understiger den i försäkringsbrevet angivna *materialkostnaden*.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt mot förhållandet mellan erlagd premie för angiven *årsomsättning* respektive *materialkostnad* och den premie som borde ha erlagts för den verkliga *årsomsättningen* respektive *materialkostnaden* enligt ovan.

Vid räddnings- och extrakostnader (se 2.1.8) görs motsvarande reduktion vid *underförsäkring*.

2.1.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 2.1.12 nedan. Om polisutredning av - betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet. Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.1.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.1.12.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt 2.1.7 som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska utan oskäligt dröjsmål anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten.

Om den som begär ersättning underlåter anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.1.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.1.12.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera
Avbrottsskada regleras efter ansvarstidens slut.

Den som begär ersättning ska efter ansvarstidens slut till Trygg-Hansa överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Den som begär ersättning är också skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansa ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadeutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Iakttar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansa ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

2.1.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.2 Avbrottförsäkring beräknad på täckningsbidrag

Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

2.2.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2.2.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller under *ansvarstiden* för avbrott till följd av under försäkringstiden inträffad egendomsskada eller händelse enligt 2.2.7. *Ansvarstiden* anges i försäkringsbrevet och räknas från den tidpunkt egendomsskada eller annan händelse enligt 2.2.7 inträffat.

Med avbrottsid avses den tidsperiod under vilken skadehändelser enligt 2.2.7 påverkar rörelsens resultat.

2.2.4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser sådan skada som består i bortfall av *täckningsbidrag* i den försäkrade rörelsen.

Försäkringen gäller endast för det lagliga intresse som kan omfattas av försäkringen.

Försäkringen gäller endast för de intäkter och kostnader som försäkringstagaren faktiskt har redovisat enligt gällande lagar, regler och bestämmelser.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- sådant bortfall av täckningsbidrag som beror på
  - att den försäkrade inte utan dröjsmål vidtar erforderliga åtgärder – även av provisorisk art – för att återuppta eller upprätthålla drift av den försäkrade rörelsen
  - förlängd avbrottsid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t ex bristande försäkringsskydd och kapitalbrist
  - bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av ansvarstiden utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.
- egendomsskada eller värdeminskning
- vite genom utebliven eller försenad leverans eller liknande

2.2.5 Försäkringsbelopp/Högsta ersättning

Försäkringen gäller med det försäkringsbelopp som angetts i försäkringsbrevet. Försäkringsbeloppet ska motsvara *täckningsbidraget* under avtalad *ansvarstid*.

Begränsning

Om täckningsbidraget under ansvarstiden överstiger det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet kan ersättningen reduceras enligt reglerna om underförsäkring, se 2.2.11.1.

2.2.5.1 Högsta ersättning vid vissa skadehändelser

Trygg-Hansas ersättningskyldighet är begränsad till vad som anges under Högsta ersättning vid följande villkorspunkter

- 1.7.1.9. ras, jordskalv eller vulkanutbrott.
- 1.7.1.10. översvämning, snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag
- 1.7.3.2. skadegörelse utan samband med inbrott.
- 1.7.1.8. storm, hagel eller överlast av snö

Basvillkor - Företagsförsäkring

2.2.6 Självrisk och karens

2.2.6.1 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda skadebeloppet, beräknat enligt 2.2.10 (Skadevärderingsregler) och 2.2.8 (Räddnings- och Extrakostnader) ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. De självrisker som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Självrisken är 0,2 basbelopp vid avbrottskada till följd av ersättningsbar egendomsskada. Avtal kan träffas om högre självrisk som då anges i försäkringsbrevet. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

För villkorspunkterna 2.2.7.2 – 2.2.7.4 gäller försäkringen utan självrisk.

2.2.6.2 Karens

Utöver självrisk gäller försäkringen med 24 timmars *karens* vid varje skadetillfälle. Avtal kan träffas om längre karens. *Karenstiden* anges i försäkringsbrevet.

2.2.7 Försäkrade skadehändelser

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom

2.2.7.1 Egendomsskada

- att egendomen skadats i *försäkringslokal* eller på *förvaringsplats*, som försäkringstagaren disponerar för den försäkrade rörelsen på i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe, genom sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring – under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen och anges i försäkringsbrevet.

Om försäkringen tecknats att omfatta brand-, vattenskade- och inbrottsavbrott gäller avbrottsförsäkringen även för avbrott till följd av skada enligt 1.7.4 - 1.7.6. Om försäkring tecknats att gälla med Kyl- och frysförsäkring så gäller försäkringen även för avbrott till följd av ersättningsbar kyl- och frysskada.

Arbetsområde eller andra platser, som inte anges med fastighetsbeteckning/ gatuadress i försäkringsbrevet räknas inte som försäkringsställe.

2.2.7.2 El-, gas-, vatten eller värmeavbrott

- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme från inkommande servisledning till den försäkrade verksamheten på grund av att sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt Kap 1 Egendomsförsäkring - och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skadehändelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat i landbaserad egendom tillhörande leverantören.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.2.7.3 Avspärrning

- att tillgängligheten till rörelsen förhindrats på grund av att Räddningstjänsten eller Polismyndighet inom ramen för myndighetsutövning och till följd av ett hastigt uppkommet behov avspärrar området på grund av att omedelbar fara föreligger i omgivningen. Ersättning lämnas dock inte för sådan myndighets andra avspärrningar som sker inom ramen för planlagda skyddsåtgärder och som försäkringstagaren fått kännedom om under planläggningen för avspärrningen.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är, om inte annat avtalats, begränsad till högst 1 Mkr.

2.2.7.4 Skada hos kund eller leverantör

att leverans enligt leveranskontrakt* inte kunnat fullföljas beroende på att ersättningsbar skada enligt Egendomsförsäkring Kap 1- och under förutsättning att avbrott till följd av sådan skade-

Basvillkor - Företagsförsäkring

händelse ingår i avbrottsförsäkringen - inträffat inom Norden hos försäkringstagarens kund eller leverantör med vilken försäkringstagaren har gällande leveranskontrakt.

Försäkringen gäller inte för avbrott i leverans till eller från leverantör av el, gas, vatten och/eller värme samt tele- och datakommunikation.

Ersättningen vid varje skadetillfälle är begränsad till högst 1 Mkr, dock lämnas i intet fall ersättning för längre tid än den för leveranskontraktet gällande återstående kontraktstiden.

Om annat belopp har avtalats så framgår detta av försäkringsbrevet och gäller endast intill det angivna ersättningsbeloppet.

*Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgifter om pris, mängd, tid/ varaktighet mm.

2.2.7.5 Skada på annan plats

Försäkringen gäller för avbrott som uppstått i den försäkrade rörelsen genom egendomsskada som ersätts i enlighet med 1.3.2.1. Högsta ersättning gemensamt för egendoms – och avbrottskadan är 10 basbelopp.

Undantag för skadehändelser enligt 2.2.7 ovan

Allmänna undantag enligt 1.7 i Kap 1 gäller även för avbrottsförsäkringens skadehändelser, dock vad avser leverantörsgaranti, endast till den del avbrottet omfattas av leverantörsgarantin.

2.2.8 Räddningskostnader

Vid skada som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt 2.2.7 lämnas ersättning för utgift (räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidta enligt Allmänna avtalsbestämmelser 1.6 (Räddningsplikt) för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade rörelsens drift och efter förmåga söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

Mer omfattande räddningsåtgärder skall alltid vidtas i samråd med Trygg-Hansa.

Räddningskostnaden ersätts med högst det belopp varmed åtgärderna minskat förlusten. I den mån sådan kostnad medfört nytta även under *karenstiden* eller efter *ansvarstidens* slut, ersätts den med högst ett belopp som kan anses falla på den del av *ansvarstiden*, som inte är *karenstid*.

2.2.9 Säkerhetsföreskrifter

För avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för egendomsförsäkringen. Dessa kan förekomma under kapitel 1.9 Säkerhetsföreskrifter, andra villkorspunkter eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet.

Påföljden när säkerhetsföreskrift inte följts framgår under 1.9.Säkerhetsföreskrifter eller under respektive säkerhetsföreskrift.

2.2.10 Skadevärderingsregler

Skada regleras efter *ansvarstidens* slut. Skadebeloppet utgörs av för lust beräknad enligt 2.2.10.2 (Förlustens storlek) med tillägg av Räddnings- och Extrakostnader (se 2.2.8).

2.2.10.1 Beräkning av täckningsbidrag

Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som *ansvarstiden*, dock högst 12 månader. Jämförelseperioden börjar 12 månader före den dag egendomsskadan eller annan i pkt 2.2.7 angiven händelse inträffat. Överstiger *ansvarstiden* 12 månader skall det beräknade täckningsbidraget under jämförelseperioden ökas med hänsyn till den förlängda *ansvarstiden*.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Förväntat täckningsbidrag

Råder under *ansvarstiden* andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, skall det för jämförelseperioden beräknade beloppet justeras, dvs ökas eller minskas beroende på de ändrade förhållandena. Det justerade beloppet skall anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under ansvarstiden, om skadan inte inträffat.

Faktiskt täckningsbidrag

Faktiskt täckningsbidrag utgörs av rörelsens *täckningsbidrag* under *ansvarstiden* ökat med

- rörliga kostnader enligt Kapitel 5 Definitioner – Förklaringar punkt 5.6 (Definition av täckningsbidrag) till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, såvida inte försäkringstagaren kan visa att de medfört minskning av förlusten
- ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakats av att en del av *ansvarstiden* - utöver den tid som skulle ha erfordras för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan - blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

2.2.10.2 Förlustens storlek

Förlusten utgörs av det förväntade täckningsbidraget beräknat enligt storlek ovan minskat med

- det faktiska täckningsbidrag (se ovan) som rörelsen gett under *ansvarstiden*
- sådana i det förväntade täckningsbidraget (se ovan) ingående kostnader som under *ansvarstiden* kunnat inbesparas eller användas för annat ändamål. Exempel på sådana kostnader är inbesparad lön till tillåten personal, hyra, teknisk avskrivning på maskinpark och byggnader, räntekostnad för ej utnyttjat kapital m m
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, t ex i ersättning för *varor* och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under *ansvarstiden* erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under *ansvarstiden* uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv, eller annan för hans räkning driver
- sådan högre ränteavkastning, som uppstått på grund av att ersättning för avbrottskadorna betalats ut i förskott, än vad som skulle ha varit fallet om skada inte inträffat.

Vid utbetalning av ersättning efter *ansvarstiden* slut ersätts skälig ränteförlust/räntekostnad som uppkommit på grund av detta. Vid beräkningen tillämpas högst Riksbankens referensränta plus 2 procentenheter.

2.2.11 Ersättningsregler

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utöver den som ingår i täckningsbidraget enligt ovan, utan endast ersättning för genom avbrottet uppkommet bortfall av täckningsbidrag eller uppkommen kostnad enligt 2.2.8.

2.2.11.1 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring

Underförsäkring föreligger när verkligt täckningsbidrag för ansvarstiden överstiger det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt mot förhållandet mellan verkligt täckningsbidrag under ansvarstiden och det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

Vid räddnings- och extrakostnader (se 2.2.8) görs motsvarande reducering vid *underförsäkring*.

2.2.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 2.2.12 nedan. Om polisutredning av - betydelse för den försäkrades rätt till ersättning inletts äger Trygg-Hansa avvakta med betalning av ersättning till dess utredningen slutförts.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas skall ersättning betalas senast en månad efter det att Trygg-Hansa erhållit utredningen eller värderingen. För den tid som utbetalningen fördröjts genom detta betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än en procent av basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

2.2.12 Skaderegleringsbestämmelser

2.2.12.1 Anmälan om skada

Skada eller händelse enligt 2.2.7 som kan medföra ersättningsanspråk mot Trygg-Hansa ska utan oskäligt dröjsmål anmälas när den som begär ersättning insett eller borde insett att skadan kommer att leda till ekonomisk förlust eller kostnad i verksamheten.

Om den som begär ersättning underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.2.12.2 Preskription och Preklusion

Se Allmänna Avtalsbestämmelser punkt 1.13 Preskription och Preklusion.

2.2.12.3 Skyldigheter vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Avbrottskada regleras efter ansvarstidens slut.

Den som begär ersättning ska efter ansvarstidens slut till Trygg-Hansa överlämna skriftligt och slutgiltigt ersättningsanspråk upprättat i överensstämmelse med de för försäkringen gällande villkoren.

Den som begär ersättning är också skyldig att på anmodan styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Trygg-Hansas ansvarighet och ersättningens storlek. Kostnader för detta ersätts inte.

Den som begär ersättning är också skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansa ansvar.

Om den som begär ersättning åsidosätter sin skyldighet att lämna upplysningar eller medverka i skadetutredningen med mera och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

laktar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansa ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

2.2.12.4 Oriktiga uppgifter med mera

Om den som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3 Ansvarsförsäkring

3.1 Försäkrade personer och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och andra försäkrade som anges i försäkringsbrevet, i fråga om verksamhet som anges där, samt för arbetstagare till dessa för skada som arbetstagaren orsakar i tjänsten inom försäkrad verksamhet.

3.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ersättningsbar skada som inträffar under den tid som försäkringen är i kraft, vilken anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller även vid *serieskada* under förutsättning att den första skadan i serien inträffat under den tid som försäkringen är i kraft, vilken anges i försäkringsbrevet.

3.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Även om den geografiska omfattningen enligt försäkringsbrevet är utökad att gälla i USA och Kanada så gäller försäkringen inte för *miljöskada* som inträffar i USA eller Kanada.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor gäller dock försäkringen för skada som inträffar i hela världen.

3.5 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas ansvarighet för åtagande enligt 3.7.2 är för varje skada begränsad till det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet samt gäller sammanlagt för varje ersättningsbar skada orsakad av samma händelse. För samtliga skador som inträffar under försäkringsperioden är ersättningen begränsad till det dubbla försäkringsbeloppet.

För kostnader som omfattas av Trygg-Hansas åtagande enligt 3.7.2, exklusive skadestånd, kan försäkringsbeloppet överskridas med högst 10 basbelopp.

Vid serieskada anses samtliga skador i serien inträffade vid tidpunkt då den första skadan i serien inträffade, under förutsättning att försäkringen var i kraft, då den första skadan i serien inträffade. Ersättningen för samtliga skador vid serieskada är begränsad till det försäkringsbelopp som gäller för den första skadan.

För försäkringsskydd som avses i villkorspunkt 3.5.3, 3.5.4, 3.5.5, 3.5.6 och 3.5.7 eller enligt tilläggs-villkor som ingår i försäkringsavtalet är Trygg-Hansas ansvarighet begränsat till försäkringsbelopp som anges i respektive villkorspunkt eller tilläggs-villkor. Dessa försäkringsbelopp ingår i och utökar inte högsta ersättning enligt första stycket andra meningen i denna villkorspunkt.

3.5.3 Omhändertagen egendom m.m.

Vid skada på egendom som försäkrad, eller annan för hans räkning, åtagit sig att installera, montera, demontera, bearbeta, reparera, kontrollera, besiktiga, tillse, förvara eller försälja begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

Låsbyte i samband med nyckelförlust m.m.

Med inskränkning av Trygg-Hansas åtagande enligt föregående stycke och 3.3 (Var försäkringen gäller) lämnas försäkringsskydd för skäligen kostnad att ändra, eller om så erfordras, att byta ut lås i fastighet inom Sverige vid skada till följd av förkomna nycklar, nyckelkort, kod eller liknande.

Försäkringsskyddet gäller under förutsättning att den försäkrade enligt gällande rätt är skyldig att svara för sådan kostnad. Polisanmälan skall ske och kopia skall på begäran insändas till Trygg-Hansa.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Försäkringsskydd lämnas dock inte om nycklarna, nyckelkortet, koden eller liknande varit märkta med namn och/eller adress, lämnats kvar i dörr eller stulits ur fordon.

Ersättningen är begränsad till sammanlagt 2 basbelopp per skada, oavsett antalet fastigheter som berörs av förlusten, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.4 Egendom under lyft eller transport

Vid skada på egendom som försäkrad, eller för hans räkning annan person, transporterar eller lyfter och som inte är undantagen enligt 3.7.10.10, begränsas ersättningen till 5 basbelopp per skada, om inte annat framgår av försäkringsbrevet.

3.5.5 Ansvar enligt personuppgiftslagen

Vid ren förmögenhetsskada och kränkning enligt 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204) begränsas ersättningen till 2 Mkr per skada.

3.5.6 Ansvar enligt miljöbalken

Vid ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808) begränsas ersättningen till 1 Mkr per skada.

3.5.7 Avfallshantering

Vid skada genom återvinning, sortering, mottagning, omlastning, mellanlagring, deponering, uppläggning, destruktion, förbränning eller annan behandling av avfall är ersättningen begränsad till 5 Mkr per skada och år.

3.6 Självrisk

Den försäkrade skall vid varje skada betala en självrisk om 0,2 basbelopp som avräknas mot de sammanlagda ersättningsbara kostnaderna och det ersättningsbara skadeståndet enligt 3.5 och 3.7.2. Om avtal träffats om annan självrisk anges detta i försäkringsbrevet.

Särskild självrisk

För vissa skadehändelser gäller annan självrisk enligt nedan.

- 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,5 och högst 2 basbelopp, vid sakskada orsakad av sprängning.
- 30 % av skadebeloppet, dock lägst 1 och högst 10 basbelopp, vid sakskada som uppkommit i samband med svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.
- 1 basbelopp vid skada som inträffar i USA eller Kanada.
- 1 basbelopp vid skada på hyrd lokal eller byggnad.

Är den avtalade självriskan högre än de särskilda självriskerna gäller den högre avtalade självriskan.

Vid serieskada har den försäkrade att svara endast för en självrisk och då den som gäller vid den tidpunkt då första skadan i serien inträffar.

Självriskbelopp som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

3.7 Försäkringens omfattning

3.7.1 Försäkringens omfattning

Försäringen omfattar försäkrades skadeståndsskyldighet för person- och sakskada enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, förutsatt att dessa avtalats. Försäringen omfattar inte åtagande härutöver.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Om denna försäkring inte omfattar en sak- eller personskada omfattar försäkringen inte heller förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Utöver person- och sakskada enligt första stycket omfattar försäkringen även:

- skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada och kränkning av den personliga integriteten som den försäkrade i egenskap av personuppgiftsansvarig kan åläggas enligt 48 § personuppgiftslagen (SFS 1998:204)
- försäkrads skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (SFS 1998:808).

Försäkringen omfattar kostnader för skäliga räddningsåtgärder för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan omfattas av försäkringen under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att den försäkrade tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förhindra skadan.

3.7.2 Trygg-Hansas åtagande

Framställs mot försäkrad krav på skadestånd som kan omfattas av försäkringen och som överstiger tillämplig självrisk åtar sig Trygg-Hansa gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som överstiger tillämplig självrisk och som den försäkrade är skyldig att utge.

3.7.10 Undantag

3.7.10.1 Uppsåt, grov vårdslöshet m m

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade framkallat uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Försäkringen gäller inte heller för skada som uppkommer under sådana omständigheter att det för den försäkrade eller hans arbetsledning borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

Vid *markarbete* gäller försäkringen inte för sådan skada som på förhand kan beräknas komma att inträffa med den tillämpade sprängningsmetoden.

3.7.10.2 Produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av fel eller brist i levererad produkt, felaktig eller bristfällig information om produkten eller felaktig åtgärd beträffande produkten, om företagsledning eller arbetsledning

- kände till felet eller bristen vid leveransen eller när produkten därefter åtgärdades eller
- skulle ha upptäckt felet eller bristen om undersökningar, provningar eller analyser utförts enligt de normer och principer som allmänt tillämpas inom branschen eller
- åsidosatt lag eller myndighets föreskrift rörande produktsäkerhet.

Med levererad produkt avses lös egendom som försäkrad eller annan för försäkrads räkning satt i omlopp.

3.7.10.3 Ansvar för byggherre och entreprenör

Försäkringen gäller inte för sakskada och ren förmögenhetsskada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre eller entreprenör enligt miljöbalken eller motsvarande kontraktsrättsliga bestämmelser vid byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Utan inskränkning av 3.7.10.6 tillämpas dock inte undantaget vid skada som den försäkrade är skadeståndsskyldig för i egenskap av byggherre i samband med reparations- eller underhållsarbeten.

3.7.10.4 Fastighetsansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt.

Undantaget tillämpas dock inte om ansvarsförsäkringen är avsedd att gälla för den försäkrade i dennes egenskap av ägare, brukare eller tomträttshavare av försäkrad fastighet som anges i försäkringsbrevet.

3.7.10.5 Atomskada eller atomolycka

Försäkringen gäller inte för atomskada eller atomolycka vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

För tillämpning av detta undantag ska atomskada och atomolycka definieras i enlighet med atomansvarighetslagen (SFS 1968:45) eller motsvarande utländsk lagstiftning. Om motsvarande utländsk lagstiftning saknas, ska atomansvarighetslagens definition tillämpas.

3.7.10.6 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av *miljöskada*. Med miljöskada avses skadeståndsskyldighet enligt miljöbalken.

Undantaget avser inte skada som beror på

- att fel tillfälligt begås vid användning, service eller underhåll av byggnad, anläggning eller anordning. Med att fel tillfälligt begås avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod.
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommer på byggnad, anläggning eller anordning.
- skada som orsakats av produkt som den försäkrade levererat.

Se även säkerhetsföreskrift i 3.11.2 och den geografiska omfattningen i 3.3.

3.7.10.7 Nederbördsskada

Försäkringen gäller inte för skada som helt eller till någon del orsakats av nederbörd eller snösmältning såvida inte skadan beror på

- att fel tillfälligt begåtts. Med att fel tillfälligt begåtts avses inte fel i planering, konstruktion eller val av arbetsmetod.
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

Denna punkt tillämpas endast vid skada som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av ägare av fastighet, innehavare av tomträtt, ägare av VA-anläggning eller då den försäkrade övertagit ansvar för sådan anläggning.

3.7.10.8 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade - eller någon för vilken han svarar - är ansvarig för i egenskap av ägare, brukare eller förare av

- motordrivet fordon till den del skadan omfattas av trafikskadelagen eller hade omfattats av trafikförsäkring, om sådan hade tecknats med sedvanliga försäkringsbelopp och villkor som tillhandahålls i det land där skadan inträffat eller i det land där fordonet är registrerat. För skada som inträffar med tillfälligt hyrt motordrivet fordon, det vill säga fordon som vare sig ägs eller leasas av den försäkrade, gäller försäkringen dock till den del skadan inte kan betalas av trafikförsäkring eller annan försäkring

Basvillkor - Företagsförsäkring

- motordrivet fordon när det används för tävling, träning, övningskörning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde
- skepp och båtar såvitt gäller sakskada till följd av kollision med fasta eller flytande föremål, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk eller bogserande föremål
- skepp och båtar vid skada på passagerare eller last som befordras.

Flygansvar

Försäkringen gäller inte heller för skada orsakad av:

- luftfartyg, svävare eller hydrokopter
- flygledning, vilket inbegriper flygledares handling eller underlåtenhet samt system, utrustning eller annan produkt som används för flygledning
- lufttrafik, vilket inbegriper men inte är begränsat till på och av flygplats bedriven verksamhet, vars ändamål är att betjäna lufttrafik
- produkt avsedd för stadigvarande bruk i luftfartyg
- annan produkt samt tjänst som används respektive tillhandahålls vid luftfartygs start och landning

3.7.10.10 Skada på egendom som hyrs, transporteras m.m.

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar
- på grund av särskilt åtagande därom transporterar, lyfter eller förvarar
- uppför eller nedmonterar såvitt gäller byggnader eller broar.

Vid skada på lokal eller byggnad som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet, under en sammanhängande tid av minst 60 dagar, tillämpas inte undantaget vid skadehändelse som normalt ersätts genom brand- och vattenskadeförsäkring. Detta gäller dock inte då försäkringstagaren enligt kontrakt eller särskilt åtagande övertagit ansvar för underhåll av byggnad eller del av byggnad och skadan beror på bristande underhåll.

3.7.10.11 Egen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på försäkrads egen egendom.

Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra omfattas inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

3.7.10.12 Skada på levererad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning åtagit sig att uppföra, sälja eller leverera oavsett när skadan inträffar. Försäkringen gäller inte heller för kostnad för hantering eller åtgärd som den försäkrade nedlagt på den levererade egendomen.

Undantaget avser inte skada på tidigare levererad egendom om skadan inträffar till följd av att den försäkrade

- fullgör avtal som inte har samband med det ursprungliga leveransavtalet
- utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

3.7.10.13 Arbetsskador/annan försäkring

Försäkringen gäller inte för arbetsskada som kan ersättas genom arbetsskadeförsäkring, social försäkring, annan gällande försäkring eller ersättningsform. Undantaget tillämpas dock inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger mot försäkrad.

Undantaget avser inte produktansvarsskador som inträffar i land där obligatorisk arbetsskadeförsäkring saknas.

Basvillkor - Företagsförsäkring

3.7.10.14 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada genom att levererad kemisk produkt inte förhindrat, avbrutit, främjat eller i övrigt påverkat sådant beräkneligt händelseförlopp eller sådan beräknelig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts.

3.7.10.15 Utfästelse och garanti

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som grundas på garanti eller utfästelse om skadeståndsskyldighet inte hade förelegat utan garantin eller utfästelsen. Försäkringen gäller dock för ansvar som den försäkrade åtagit sig enligt allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

3.7.10.16 Ingrepps- och utbyteskostnader

Om egendom skadas, och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därför måste göras i oskadad egendom.

Om det finns ett gemensamt intresse för försäkringsgivaren och den försäkrade att göra ingrepp i oskadad egendom ersätts dock hälften av kostnaderna för sådant ingrepp i syfte att undersöka, reparera eller byta ut såväl undantagen som ersättningsbar egendom.

Vad som anges i första och andra styckena beträffande ersättning för ingrepp i oskadad egendom gäller även för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

3.7.10.17 Återtagande, reparation och räddningskostnad för levererad egendom m.m.

Försäkringen gäller inte för kostnader i samband med reklamation, reparation och återtagande, återställande, utbyte, borttagande eller indragning av levererad egendom m.m.

Försäkringen gäller inte heller för räddningskostnader eller andra kostnader till följd av att levererad egendom befaras förorsaka skada.

3.7.10.20 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, besiktningsrapporter, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet.

3.7.10.21 Böter, viten och straffskadestånd "Punitive Damages"

Försäkringen gäller inte för böter och viten eller för straffskadestånd "Punitive Damages" eller annan liknande ersättning med karaktär av straffskadestånd. Försäkringen gäller inte heller för ersättningsanspråk som har sin grund i böter och viten eller straffskadestånd.

3.7.10.23 Asbest

Försäkringen gäller inte för skador som direkt eller indirekt orsakats av eller har samband med asbest.

3.7.10.24 Krig eller upplopp

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet.

3.7.10.27 Hälsorisker

Försäkringen gäller inte för skador orsakade av

- formaldehyd
- polyklorerade bifenyler (PCB)
- elektromagnetiska fält (EMF)

Basvillkor - Företagsförsäkring

- mögelmedel
- kemiska bekämpningsmedel
- gödningsmedel
- uv-strålning
- överföring av HIV/AIDS
- läkemedel
- vacciner
- oxychinolin
- diethylstilboesterol (DES)
- preventivmedel
- kemiska abortframkallande preparat
- silikonbaserade implantat
- tobaksprodukter

3.7.10.29 Terrorhandling

Försäkringen gäller inte för person eller sakskada, som direkt eller indirekt helt eller delvis orsakats av terrorhandling,

- som innebär spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen;
- som riktas mot eller drabbar evenemang som samlar eller är avsett att samla fler än 10 000 deltagare;
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av vattenverk som försörjer fler än 10 000 abonnenter eller av ägare eller brukare av fördämning som är högre än 7,5 meter;
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av ägare eller brukare av Centralstationen i Köpenhamn, Stockholm, Oslo och Helsingfors och för ägare eller brukare av följande flygplatser: Kastrup, Arlanda, Gardemoen, Vantaa eller Keflavik.
- under försäkring för allmänt ansvar tecknad av säkerhetsföretag som utför bemanningsuppdrag

3.7.10.30 Offshoreanläggning

Försäkringen gäller inte för ägare eller operatör av offshore-anläggning/installation.

3.7.10.31 Kemiska produkter

Försäkringen gäller inte för skada genom kemiska produkter, såvida inte tillverkning av kemiska produkter motsvarar högst 10 % av försäkrads årsomsättning. Undantaget gäller inte om försäkring meddelas på "Claims Made" villkor.

3.7.10.32 Blodbanker

Försäkringen gäller inte för blodbanker. Undantaget gäller inte för sjukhus, kliniker eller liknande som normalt använder blod i sin verksamhet.

3.7.10.33 Förorening

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för efterbehandling av föroreningskada eller avhjälpande av allvarig miljöskada eller kostnad för räddningsåtgärd, som försäkrad enligt bestämmelser i Miljöbalken 10 kapitlet eller annan lagstiftning som bygger på EU:s miljödirektiv 2004/35/EG åläggs att betala eller vidta eller, som försäkrad haft för att efterbehandla föroreningskada eller avhjälpa allvarig miljöskada; eller
- ersättningskrav som framställs mot försäkrad av annan som åsamkats kostnad enligt ovan.

3.11 Säkerhetsföreskrifter

Säkerhetsföreskrift

Basvillkor - Företagsförsäkring

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs

Huvudregel

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när den försäkrade eller annan enligt ovan under 3.11 vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift om inte åsidosättandet kan antas ha saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del.

Huvudregeln gäller om inte annat framgår under respektive säkerhetsföreskrift.

3.11.1 Säkerhetsföreskrift vid utförande av VVS-installation och arbete i våtutrymme

VVS-installation eller arbete i våtutrymme skall ha utförts enligt materialleverantörens typgodkända anvisningar, Boverkets regler och anvisningar och/eller gällande branschregler. De branschregler som avses är till exempel regler från Bygggeramikrådet, AB Svensk våtrumskontroll, Målarmästarna och Säker vatteninstallation.

3.11.1.1 Påföljd när säkerhetsföreskriften inte följs

Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att, när åsidosättandet haft betydelse för skada, ändå betala viss ersättning då kraven på åtgärder i 3.11.1 inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln i 3.11.1 ersätts ändå men med ett avdrag med 30 %, dock lägst ett halvt och högst 10 basbelopp.

3.11.2 Säkerhetsföreskrift vid miljöskada

Den försäkrade ska följa föreskrift som meddelats i lag, författning eller av myndighet i syfte att förhindra eller begränsa *miljöskada*.

3.11.3 Säkerhetsföreskrift för takskottning och isborttagning på tak

Den försäkrade, eller annan som utför arbetet för den försäkrades räkning, ska använda hjälpmedel/verktyg som är lämpliga för att skador inte ska uppstå på underlaget. Vid val av arbetsmetod ska risken för skada på underlaget särskilt beaktas. Om det för uppdragets utförande krävs att vassa verktyg används ska beställaren på ett tydligt sätt underrättas om riskerna med sådan arbetsmetod innan arbetet påbörjas.

3.12 Skaderegleringsbestämmelser

3.12.1 Anmälan om skada

Skadeanmälan

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa så snart som möjligt. Om talan aviseras eller väcks mot den försäkrade ska detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa.

Om den som begär ersättning eller annat försäkringsskydd, underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

3.12.1.1 Preklusion och Preskription

Preklusion

Med ändring av Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13 avseende preklusion gäller följande. Skadeståndskrav ska anmälas till Trygg-Hansa snarast efter det att den som vill utnyttja försäkringen erhållit det. Om skadeståndskravet inte anmälts till Trygg-Hansa inom ett år efter det att den som vill nyttja försäkringen erhållit det, är Trygg-Hansa fri från ersättningskyldighet.

Preskription

Gällande frågor om preskription av rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd hänvisas till Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13.

3.12.3 Skyldighet vid skadereglering

Upplysningar och medverkan med mera

Den försäkrade är skyldig att låta Trygg-Hansa besiktiga skada samt på annat sätt medverka till utredningen av försäkringsfallet eller av Trygg-Hansas ansvar.

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Trygg-Hansa handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen.

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom deras verksamhet.

Dokumentationsplikt för levererad egendom

Den försäkrade och försäkringstagaren ska i rimlig omfattning bevara konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, leveransavtal, bruksanvisningar, garantier och liknande handlingar som kan vara av betydelse vid skadeutredning om ansvar för skada genom levererad egendom.

Anvisningar

Trygg-Hansa har rätt att utfärda anvisningar om återanskaffning och reparation samt tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Trygg-Hansa meddelar anvisningar om val av reparatör, leverantör eller metod för reparation eller sanering är den som begär ersättning skyldig att följa dessa.

Trygg-Hansa har inget ansvar för anlita entreprenörs / leverantörs åtaganden.

laktar den som begär ersättning inte vad som här sagts är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

3.12.4 Oriktiga uppgifter m.m.

Om den försäkrade eller annan som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne helt utebli eller sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3.12.5 Rättegång

Den försäkrade och försäkringstagaren är skyldig att, i händelse av rättegång, utan ersättning tillse att vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras i erforderlig utsträckning med hjälp av hos dem anställd personal.

I händelse av rättegång utser Trygg-Hansa rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. Om den försäkrade inte accepterar det av Trygg-Hansa utsedda rättegångsombudet kan en dom om ersättningskyldighet inte åberopas mot Trygg-Hansa och inte heller ersätts rättegångs- och skiljemannakostnader.

Basvillkor - Företagsförsäkring

3.12.6 Uppgörelse i godo

Om den försäkrade utan Trygg-Hansas tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning, är Trygg-Hansa fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Den försäkrade är - om Trygg-Hansa så önskar - skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har Trygg-Hansa förklarat sig villigt att göra upp i godo med den skadeståndsberättigade är Trygg-Hansa fritt från ytterligare åtaganden till följd av dennes skadeståndskrav. Detsamma gäller för det fall att den försäkrades skadeståndsskyldighet fastställts genom tredskodom.

3.12.7 Ansvarsbegränsning i avtal

Medför ansvarsbegränsning i avtal inskränkning i den försäkrades skadeståndsskyldighet och avstår den försäkrade från att åberopa ansvarsbegränsningen föreligger inte ersättningsskyldighet för Trygg-Hansa.

3.12.8 Dröjsmålsränta

Trygg-Hansa betalar inte den ränta som beror på den försäkrades eller försäkringstagarens dröjsmål att fullgöra vad som på honom ankommer enligt 3.12.

3.12.9 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt som skall betalas av den försäkrade utgör ingen skada som omfattas av försäkringen, till den del den försäkrade har möjlighet till avdrag för beloppet enligt tillämpliga skatteregler.

5 Definitioner - Förklaringar

5.1 Objekttyper

Egendom indelas i följande objekttyper och vad som är försäkrat framgår av försäkringsbrevet.

5.1.1 Byggnad

Med *byggnad* avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder:

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civildörrsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden."

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

5.1.2 Värmekulvert

Med *värmekulvert* avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem - innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje – för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

5.1.3 Maskiner/inventarier

Med *maskiner/inventarier* avses egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp. Till maskiner/inventarier hänföres sålunda bl.a.

- maskiner, inventarier, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker så som kataloger och reklamtryck, varuprover
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster
- emballage av inventarietyp
- fast inredning som tillhör hyresgäst
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- *datamedia*.

5.1.4 Varor

Med *varor* avses egendom avsedd för försäljning t ex

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade för försäljning
- osålda lotter, som ska redovisas
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

5.1.5 Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Med *ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser* avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia
- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl. kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

5.1.6 Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Med *pengar, värdehandlingar och värdebevis* avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex. färd- inträdesbiljetter, månads- och årskort, telefonkort samt förköpshäften.

Som värdebevis avses inte bank- eller kreditkort

5.1.7 Kunders egendom

Med *kunders egendom* avses kunder tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

5.1.8 Arbetstagares egendom

Med *arbetstagares egendom* avses arbetstagares

- personliga löseegendom, dock inte *pengar och värdehandlingar*
- egendom som, enligt gällande kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

5.2 Fullvärde-, Helvärde och Förstariskförsäkring

Vilken egendom som är fullvärde-, helvärde- eller förstariskförsäkrad framgår av 1.5 (Försäkrad egendom) respektive försäkringsbrevet.

Helvärdeförsäkring

Vid helvärdeförsäkring ersätts - med beaktande av skadevärderings och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen egendomsskada intill försäkringsbeloppet. Föreligger inte full försäkring tillämpas reglerna om underförsäkring såväl vid delskada som totalskada (se Kapitel 5, punkt 5.3).

För att full försäkring skall föreligga vid helvärdeförsäkring skall försäkringsbeloppet för

- *maskiner/inventarier* motsvara egendomens *nyanskaffningsvärde*

Basvillkor - Företagsförsäkring

- *varor* utgöra sammanlagda värdet av varor som anskaffas för försäljning, yrkesmässigt tillverkats samt sådana som är sålda och färdiga för leverans (se 1.10.3 Skadevärderingsregler).

Förstariskförsäkring

Vid *förstariskförsäkring* ersätts, med beaktande av skadevärderings, och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp. 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada, inklusive räddnings- och röjningskostnader (se 1.8.1 och 1.8.2) intill försäkringsbeloppet. Reducering p.g.a. underförsäkring kan förekomma i vissa fall (se Kapitel 5 punkt 5.3). Försäkringsbeloppet är vid *förstariskförsäkring* ett avtalat belopp som är lägre än egendomens *nyanskaffningsvärde*.

5.3 Underförsäkring och påföljd

Underförsäkring föreligger vid

- *helvärddeförsäkring* då försäkringsbeloppet är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*
- *förstariskförsäkring* i de fall försäkringsbeloppet utgör viss del av egendomens värde (helvärde) och detta värde är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*. Är helvärdet framtaget enligt av Trygg- Hansa godkänd värderingsmetod, tillämpas inte påföljdsbestämmelsen.

Påföljd

Föreligger underförsäkring reduceras skadeersättningen proportionellt emot förhållandet mellan angivet försäkringsbelopp och *nyanskaffningsvärdet* respektive det belopp som för ifrågavarande försäkringsform skall upptas som försäkringsbelopp (se Kapitel 5, punkt 5.2 ovan).

Vid räddnings- och röjningskostnader samt restvärdesskydd (se 1.8) görs motsvarande reduktion vid underförsäkring.

5.4 Återställande

Återställande innebär för

- *maskiner/inventarier* reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

5.5 Värdering

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för

- *maskiner/inventarier* den kostnad som skulle ha uppkommit, om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt.

I värdet skall inräknas alla kostnader, t.ex. för in- och urmontering, transport, material och arbete, som fordras för att egendomen skall kunna tas i bruk.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *nyanskaffningsvärdet* vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet*.

*Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Ekonomiskt värde

Med ekonomiskt värde avses egendomens marknadsvärde, det vill säga det sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning. Om marknadsvärdet inte fastställts, kan värdet av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer utgöra marknadsvärde på egendomen. Sådana värdepåverkande faktorer är till exempel ålder, slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet.

5.6 Definition täckningsbidrag

Med *täckningsbidrag* i avbrottsförsäkring förstås försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster - exklusive mervärdesskatt - minskat med nedanstående kostnader för försäljning, tillverkning och drift bestående av

- lämnade rabatter, bonus och provisioner till annan än fast anställd
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, samt tullavgifter
- emballage
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- förbrukning av direkt och indirekt material, d.v.s. huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten- och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter.
- kontokortsavgifter

I täckningsbidraget inräknas här löner till alla arbetare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Kostnader av det slag som anges i definitionen dras från försäljningsvärdet i den mån de förekommer i försäkringstagarens rörelse. Andra avdrag skall inte göras.

Anvisning till definitionen

Kostnad för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser.

Vissa avdragsposter i definitionen hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym. Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av egentillverkat hel- och halvfabrikatlager. Denna korrigerings sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet skall omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste tillverkningskostnaderna reduceras för att överensstämma med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste tillverkningskostnaderna ökas.

Vid justering på grund av lagerförändring skall in- och utgående lager av hel- och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings och driftskostnader enligt definitionen

5.7 Övrigt

Ansvarstid

Med *ansvarstid* avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag skada eller händelse enligt 2.1.7 alternativt 2.2.7 inträffat.

Arbetsområde

Med *arbetsområde* avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med *byggnads-* eller *montageverksamhet*. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Atomskada eller atomolycka

Atomskada: dels skada som orsakas av radioaktiva egenskaper hos atombränsle eller radioaktiv produkt eller av radioaktiva egenskaper i förening med giftiga, explosiva eller andra farliga egenskaper hos bränslet eller produkten, dels skada som orsakas av joniserande strålning från annan strålningskälla i en atomanläggning än atombränsle eller radioaktiv produkt.

Atomolycka: sådan händelse eller serie händelser med samma ursprung som orsakar atomskada.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Automat

Med *automat* avses automat för vars funktion krävs pengar, polletter, kontokort eller motsvarande (t ex försäljnings-, musik-, växlings- och spelautomat).

Basbelopp

Med *basbelopp* avses här prisbasbeloppet d.v.s. det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Byggnadsverksamhet

Med *byggnadsverksamhet* avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden - exempelvis hiss och fläktsystem - och som enligt reglerna i Kap 2 § 2 jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till *montageverksamhet*.

Datavirus

Med *datavirus* avses att ett program eller ett antal instruktioner kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer (där det inte hör hemma) i avsikt att åstadkomma oönskade effekter.

Datainformation

Med *datainformation* avses information som lagras på *datamedia*.

Datamedia

Med *datamedia* avses det fysiska underlaget på vilket *datainformation* registreras eller lagras (databärare).

Dator

Med *dator* avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande inoch utenheter t. ex bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, datavideoprojektor (PC-kanon), digitaliseringsbord, nätverkskablage och nätverksutrustning.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer.

Försäkringsställe

Med *försäkringsställe* avses den gatuadress eller fastighetsbeteckning som anges i försäkringsbrevet där verksamhet bedrivs.

Försäkringslokal

Med *försäkringslokal* avses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren för den försäkrade verksamheten. Om försäkringstagaren disponerar hela byggnaden anses hela byggnaden som försäkringslokal.

Vid fastighetsförsäkring avses lokal för fastighetens förvaltning och annan lokal som är avskild från allmänna utrymmen som försäkringslokal.

Förvaringsplats

Med *förvaringsplats* avses här byggnad samt om det särskilt angivits i försäkringsbrevet, egendom utomhus, i plasthall, tält eller container.

Godkänd låsenhet

Med *godkänd låsenhet* avses

- låskista, låscylindrar/tillhållarpaket och slutbleck vilka är certifierade enligt SS 3522 klass 3
- hänglås
  - vid utvändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 4/grade 5 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 4/grade 5

Basvillkor - Företagsförsäkring

- vid invändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass3/grade 4.

Godkänd värdeförvaringsenhet

Med *godkänd värdeförvaringsenhet* - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott - avses här kassa-, säkerhets och värdeskåp som efter provning blivit certifierade enligt nedanstående standard.

För kassa och säkerhetsskåp gäller beteckningarna

- enligt svensk standard, SS 3493 för kassaskåp och SS 3492 för säkerhetsskåp.

För värdeskåp gäller beteckningarna

- svensk standard, SS 3000
- svensk standard, SS 3150/ INSTA 610
- SIS 704001 och SIS 837501
- LPS 1183 utgåva 3 och 4
- europeisk standard SS - EN 1143-1 och 1143-2

Värdeförvaringsenheten skall vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdepoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Säkerhetsföreskrift

Värdeskåp med en vikt understigande 700 kg samt säkerhets- och kassaskåp, oavsett vikt ska vara väl förankrat i byggnadsdel.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs

Om ovanstående särskilda säkerhetsföreskrift inte följs gäller påföljd som framgår av 1.9. under Huvudregeln.

Beloppsbegränsningar

För de ovan uppräknade kassa- säkerhets och värdeskåpen gäller följande beloppsbegränsningar för hur högt värde som tillåts förvaras i respektive skåp.

Kassa- och säkerhetsskåp

För kassaskåp enligt SS 3493 och säkerhetsskåp enligt SS 3492 är beloppsgränsen 1 basbelopp

Värdeskåp enligt standard SS 3000

Skyddsvärdepoäng	Basbelopp	Skyddsvärdepoäng	Basbelopp
60-80	1,5	161-200	13
81-120	2,5	201-280	18
121-160	8	281-360	26

Värdeskåp enligt standard SS 3150/Insta 610

Skyddsvärdepoäng	Basbelopp	Skyddsvärdepoäng	Basbelopp
40	4,5	200	26,5
50	5,5	210	27,5
60	6	220	31,5
70	6,5	230	33
80	7,5	240	34,5
90	9	250	37
100	9,5	260	38,5
110	11,5	270	40
120	14,5	280	42,5
130	15,5	290	44
140	16,5	300	45,5
150	17	310	48

Basvillkor - Företagsförsäkring

160	19	320	49,5
170	21	330	52
180	23	340	53,5
190	25	350	59
-	-	360	60

Värdeskåp enligt standard SIS 704001 och SIS 837501

Klass	Basbelopp
V2	1,5
V2S	2,5
V3	13

Värdeskåp enligt standard LPS 1183

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	6,5
Grade I	2	Grade V	10,5
Grade II	2,5	Grade VI	18
Grade III	4,5	Grade VII	34,5

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-1

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	9
Grade I	2	Grade V	14
Grade II	3,	Grade VI	21
Grade III	5,5	Grade VII	41

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-2

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
D-I	1	D-IV	5
D-II	2	D-V	8
D-III	3	DVI	13

Hus

Med hus avses här byggnad, väsentligen belägen ovan mark samt helt omsluten av hela och täta golv, väggar och tak.

Inkrypningskydd

Med *inkrypningskydd* avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Installation

Med *installation* avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl eller frysanläggning, antennenläggning, sopsuganläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med *installation* avses dock inte dräneringssystem.

Karens och karenstid

Med *karens* avses att försäkringen inte lämnar ersättning för bortfall av täckningsbidrag under viss tid (*karenstiden*). Karenstiden räknas från den tidpunkt egendomsskadan eller annan händelse som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt 2.1.7 alternativt 2.2.7 inträffat.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor, i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågavarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan, t ex vid propellrar, vattenturbiner, rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Korrosion

Definieras av Tekniska Nomenklaturcentralen som "angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium". Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Markarbete

All sprängningsarbete och i övrigt arbete i mark eller grund, såsom schaktning, pålning, packning eller spontning.

Materialkostnad

Med *materialkostnad* avses förbrukat material, råvaror, handelsvaror, köpta tjänster samt emballage och transporter som redovisas tillsammans med material/ varukostnader i kontoklass 4 enligt EU:s eller svensk standard. Materialkostnad som motsvarar samma period som angiven *årsomsättning* skall uppges.

Nystartad rörelse som saknar historiska uppgifter skall uppges den materialkostnad som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas kommande 12 månader.

Miljöskada

Med miljöskada menas skada genom

- förorening av eller annan inverkan på omgivningen, t ex vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft och mark, byggnad, anläggning eller anordning
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt, ljus
- fukt eller kondens
- annan liknande störning

som den försäkrade kan bli skadeståndsskyldig för enligt Miljöbalken.

Montageverksamhet

Med *montageverksamhet* avses montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis inrättats för detta ändamål och som enligt reglerna i Kap 2 § 3 jordabalken hör till fastighet. Montage eller installation av maskiner och annan mekanisk eller elektrisk utrustning än sådan som avses i Kap2 § 2-3 jordabalken hänförs också till montageverksamhet.

Serieskada

Flera skador av samma typ som orsakas av liknande fel, defekter eller säkerhetsbrister hos en eller flera produkter.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom menas egendom ingående i *varor* eller *kunders egendom* som består av

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor
- ur avsedda att bäras (t.ex. fick- och armbandsur, hängur
- *dator*, *dataprogram*, data- och TV-spel, elektronisk kommunikations- och navigationsutrustning, audiovisuell utrustning t.ex. kameror, projektorer, DVD-, band- och skivspelare, förstärkare, högtalare, radio-, video- och TV- apparater, samt tillbehör till uppräknade föremål, dock inte band och skivor och inte heller film till kameror.
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit.

Tätskikt

Tätskikt utgörs av tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta eller keramiska plattor tillsammans med bakomliggande tätskiktsprodukt.

Basvillkor - Företagsförsäkring

Årsomsättning

Med *årsomsättning* avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår, för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exklusive mervärdeskatt. Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras.

Nystartad rörelse, som saknar historisk omsättning, skall uppge den omsättning som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas för kommande 12 månader.

Produktvillkor - Förmögenhetsbrottsförsäkring

Version 2

Beteckning P4

2009-11-01

Innehållsförteckning

1		1.8	SKADEVÄRDERINGS- OCH	
	FÖRMÖGENHETSBROTTSFÖRSÄKRING		ERSÄTTNINGSGREGLER.....	6
1.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR OCH	1.9	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER.....	7
	FÖRSÄKRAD VERKSAMHET	1.9.1	Anmälan om skada och ersättningskrav	7
1.2	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....		.....	7
1.3	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER	1.9.2	Upplysningsplikt, medverkan och	
1.4	FÖRSÄKRINGSBELOPP		rättegång.....	7
1.5	SJÄLVRISK	1.10	ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER -	
1.6	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING		FÖRMÖGENHETSBROTT.....	7
1.6.1	Trygg-Hansas åtagande.....	1.10.1	Behörighet	7
1.6.2	Undantag			
1.7	SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	2	DEFINITIONER	8

1 Förmögenhetsbrottsförsäkring

1.1 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen omfattar den verksamhet som anges i försäkringsbrevet och gäller för *de försäkrade*.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för *brottslig handling* hos *den försäkrade* som förövas under försäkringstiden och upptäcks av *den försäkrade* under *försäkringstiden*. Försäkringen gäller även för *brottslig handling* som förövats under försäkringstiden och upptäcks inom 36 månader efter försäkringstidens utgång, förutsatt att den inte kan ersättas genom annan försäkring.

För *dotterbolag* krävs dessutom att den *brottsliga handlingen* upptäcks och, om bolaget blir *dotterbolag* under *försäkringstiden*, förövats under den tid bolaget är *dotterbolag*.

I de fall där ett *retroaktivt datum* har angetts i försäkringsbrevet gäller försäkringen för *brottslig handling* som förövats från och med det *retroaktiva* datumet.

Med tillämpning av denna punkt 1.2 skall alla *brottsliga handlingar* som leder till en och samma *serieskada* anses ha upptäckts av *den försäkrade* när någon av de *brottsliga handlingarna* första gången kom till *den försäkrades* kännedom.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för brottslig handling som fullbordats och kan prövas av domstol inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

1.4 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas åtagande är, för varje *brottslig handling* och sammanlagt för samtliga *brottsliga handlingar* som upptäcks i enlighet med punkt 1.2, begränsat till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet.

För *serieskada* är Trygg-Hansas ersättningsskyldighet begränsad till ett försäkringsbelopp.

1.5 Självrisk

Från försäkringsersättningen avdras den självrisk som angivits i försäkringsbrevet.

1.6 Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för *försäkrads förmögenhetsförlust*, dvs direkta ekonomiska skada och den försäkrades utomobligatoriska skadeståndsskyldighet för direkt ekonomisk skada för *tredje man* till följd av *brottslig handling* som bevisligen förövats av *anställd* i tjänsten hos *den försäkrade* i syfte att uppnå *olaglig ekonomisk vinning* för den anställde eller *tredje man*, dock inte för någon av *de försäkrade*. Med handling jämställs underlåtenhet att handla. Försäkringen gäller för förmögenhetsförlust på grund av handling eller underlåtenhet som förövats under *utpressning* och för *brottslig handling* som *tredje man* förövat i *maskopi* med *anställd*.

Nödvändiga externa utrednings- och revisionskostnader för att fastställa orsak och omfattningen av förmögenhetsförlusten omfattas av försäkringen upp till 0,5 basbelopp förutsatt att Trygg-Hansa i förväg godkänt dem .

Kan det inte fastställas vem som förövat den *brottsliga handlingen*, gäller försäkringen endast om *försäkrad* genom tillförlitlig utredning förmår styrka att någon eller några av *den försäkrades anställda* i tjänsten bortom allt rimligt tvivel bevisligen förövat den *brottsliga handlingen*.

Produktvillkor - Förmögenhetsbrottsförsäkring

Försäkringen gäller också för *försäkrads förmögenhetsförlust* till följd av *dataintrång* som bevisligen förövat av *tredje man* gentemot *den försäkrade* i syfte att uppnå *olaglig ekonomisk vinning* för sig själv eller någon annan, dock inte för någon av *de försäkrade*.

Försäkringen gäller för förlust eller skada på information lagrad på datamedia genom *dataintrång* och ersätter den försäkrades kostnader för rekonstruktion eller återskapande av data i mjukvara, programvara eller annan elektronisk lagrad data eller information. Återställandekostnader ersätts endast om de är ett direkt resultat av *dataintrånget*. Den högsta ersättningen för detta skydd är begränsat till 10 % av det totala försäkringsbeloppet.

1.6.1 Trygg-Hansas åtagande

Trygg-Hansa åtar sig - vid *förmögenhetsförlust* som omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk – att

- ersätta *den försäkrade* för *förmögenhetsförlusten*
- vid krav på skadestånd, föra *den försäkrades* talan samt betala rättegångs- och skiljedoms-kostnader som *den försäkrade* har att svara för.

1.6.2 Undantag

1.6.2.1 Skada på egendom eller personskada

Försäkringen gäller inte för skada på fysisk egendom eller personskada, dock omfattar försäkringen *förmögenhetsförlust* som består i förlust av egendom genom tillgrepp av densamma.

1.6.2.2 Förväntad förlust

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* som uppkommer under sådana omständigheter att det för *den försäkrades* VD, styrelseledamot eller ledande befattningshavare som inte förövar den *brottsliga handlingen*, borde ha stått klart att *förmögenhetsförlust* med stor sannolikhet skulle komma att inträffa och som de skäligen hade kunnat förhindra.

Försäkringen gäller inte heller för *förmögenhetsförlust* som *den försäkrade* vid försäkringens tecknande insåg eller borde ha insett skulle komma att inträffa.

1.6.2.3 Obehörig vinst

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav till den del *den försäkrade* har uppburit ett motsvarande belopp från den som drabbas av den *brottsliga handlingen* på grund av uppdrag som har samband med kravet, eller som *den försäkrade* kan kvitta mot en egen fordran mot den som drabbas av den *brottsliga handlingen*.

1.6.2.4 Anställningsförmån

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* till följd av sådan *olaglig ekonomisk vinning* som utgår i form av anställningsförmån beslutad av *den försäkrade*, t ex lön, provision, arvode, bonus eller befördran.

1.6.2.5 Indirekt förlust

Försäkringen gäller inte för indirekt förlust såsom utebliven vinst eller intäkt till följd av att *den försäkrade* inte kan bedriva sin verksamhet på avsett vis, förlust av potentiell inkomst, förlust av datorutnyttjande eller tid, kontraktsrättsliga skadestånd eller viten, förlust av goodwill eller någon indirekt förlust till följd av avslöjande av handels- eller affärshemlighet, tillverkningsmetod eller annan konfidentiell information av vilket slag det vara må.

1.6.2.6 Ränta

Försäkringen gäller inte för ränta på *förmögenhetsförlust*.

1.6.2.7 Svinn

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* där lagervärdering eller resultaträkning är det enda beviset på förlusten.

1.6.2.8 Förlust efter upptäckt

Om en *brottslig handling* som orsakats av *anställd* har upptäckts, gäller försäkringen inte för ytterligare *brottslig handling* som orsakats av samma *anställd* efter upptäckten av den tidigare brottsliga handlingen. Försäkringen gäller inte heller för förlust orsakad av *anställd* genom sådan *brottslig handling* som *den försäkrade* vid anställningstillfället hade kännedom om att vederbörande tidigare gjort sig skyldig till.

1.6.2.9 Aktieägare

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* som orsakats av *anställda* som tillsammans eller var för sig kontrollerar mer än 20 % av röstvärdet av aktierna i försäkringstagaren eller något *dotterbolag* eller, om bolaget inte är aktiebolag, varje *förmögenhetsförlust* orsakad av ägare.

1.6.2.10 Datamedia

Försäkringen gäller inte för förlust eller skada på information lagrad på datamedia om förlusten eller skadan är en följd av fysisk skada på eller förlust av dator eller datamedia.

1.6.2.11 Datavirus

Försäkringen gäller inte för *förmögenhetsförlust* orsakad av *datavirus*, annat än sådan del av *förmögenhetsförlusten* som motsvaras av uppnådd *olaglig ekonomisk vinning* enligt punkt 1.6 ovan.

1.6.2.12 Viten, böter

Försäkringen gäller inte för viten, böter eller straffskadestånd.

1.6.2.13 Krig eller upplopp

Skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, oavsett krigsförklaring avgetts, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror, upplopp, nationalisering, konfiskation, rekvisition eller förstörelse av eller skadegörelse på egendom genomförd av eller på order av någon regering eller nationell eller lokal myndighet .

1.6.2.14 Atomskada och atomolycka

Atomskada eller atomolycka vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

För tillämpning av detta undantag ska atomskada och atomolycka definieras i enlighet med de bestämmelser i atomansvarighetslagen (SFS 1968:45) eller motsvarande utländsk lagstiftning. Om motsvarande utländsk lagstiftning saknas, ska atomansvarighetslagens definition tillämpas.

1.7 Säkerhetsföreskrifter

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen (2005:104), en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Dataprogram och Datainformation

Förvaring av originalprogram

Original exemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att original exemplaret och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

Produktvillkor - Förmögenhetsbrottsförsäkring

Förvaring av licensbevis

Licensbevis skall förvaras på sådant sätt att licensen och installerat program inte kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska – framställas dagligen, under arbetsdag, eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde. Säkerhetskopiering skall vara korrekt och funktionsduglig.

Förvaring av säkerhetskopiering

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas vid samma tillfälle.

Inventering

Den försäkrade skall minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner och inventarier.

Revision

Den försäkrade skall anlita kompetent revisor samt i övrigt företa de revisioner och kontroller som är brukligt inom den försäkrades verksamhetsområde.

Datainspektionen m fl

Det åligger den försäkrade att följa av Datainspektionen eller annan tillsynsmyndighet meddelad föreskrift.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen (2005:104), är försäkringsbolaget fritt från ansvar när en säkerhetsföreskrift inte följts, om inte åsidosättandet kan antas saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle ha inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följts lämnas ersättning i denna del. Med den försäkrade likställs annan som har haft att tillse att föreskriften följdes.

1.8 Skadevärderings- och ersättningsregler

Ersättning beräknas enligt utomobligatoriska skadeståndsrättsliga regler.

Vid beräkning av förlustens storlek skall, om det kan ske lagligen, avdrag göras för fordran som den *anställda*, som förövat brottet, har gentemot *den försäkrade*.

Försäkringen skall inte bereda *den försäkrade* någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

Om misstänkt brott föranleder förundersökning, åtal och rättegång, föreligger dock ingen betalningsskyldighet förrän en månad förflutit sedan förundersökningen eller åtalet lagts ner eller lagakraftvunnen dom föreligger.

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att *den försäkrade* fullgjort vad som åligger honom enligt 1.9 (Skaderegleringsbestämmelser).

Vid dröjsmål med utbetalning av försäkringsersättning utgår ränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om räntebeloppet är mindre än 1% av basbeloppet.

1.9 Skaderegleringsbestämmelser

1.9.1 Anmälan om skada och ersättningskrav

Skada som kan medföra ersättningskrav mot Trygg-Hansa och händelse som kan leda till sådan skada, skall anmälas till Trygg-Hansa så snart som möjligt.

Försummas anmälningsplikten och har försummelsen medfört skada för Trygg-Hansa, kan den ersättning som Trygg-Hansa annars skulle ha betalat sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Dessutom åligger det *den försäkrade*, om Trygg-Hansa så anser erforderligt, att göra polisanmälan. Görs inte sådan anmälan, trots Trygg-Hansas begäran därom, bortfaller rätten till försäkringsersättning.

1.9.2 Upplysningsplikt, medverkan och rättegång

Den försäkrade är skyldig att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Trygg-Hansa polisintyg, förundersökningsprotokoll och eventuell efterföljande dom samt andra handlingar och upplysningar som kan vara av betydelse för skadeutredningen. *Den försäkrade* är vidare skyldig att utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av skadefallet och som kan genomföras inom *den försäkrades* verksamhet samt att styrka storleken av *förmögenhetsförlusten*.

Försummas denna upplysningsplikt och har försummelsen medfört skada för Trygg-Hansa, kan den ersättning som Trygg-Hansa annars skulle ha betalat sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om *den försäkrade* uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet oriktigt uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för skadans bedömning, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om talan aviseras eller väcks mot *den försäkrade*, skall detta omedelbart anmälas till Trygg-Hansa. Trygg-Hansa utser rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. *Den försäkrade* är skyldig att utan ersättning bistå i processen, såsom att tillhandahålla vittnes- och sakkunnigbevisning med anställd personal.

Föranleder skada att åtal väcks, skall *den försäkrade* på Trygg-Hansas begäran föra skadeståndstalan.

Trygg-Hansa är fritt från ansvar för skadeståndsskyldighet som *den försäkrade* medger utan Trygg-Hansas godkännande, om inte skadeståndet uppenbart var lagligen grundat.

Vid skadeståndsanspråk mot *den försäkrade* är denne skyldig att på Trygg-Hansas begäran ingå förlikning med den skadelidande. Görs inte detta gäller försäkringen beträffande skadeståndsanspråket endast för kostnader som har uppkommit före Trygg-Hansas begäran samt för sådant ansvar som skulle förelegat om förlikning ingåtts.

1.10 Allmänna avtalsbestämmelser - förmögenhetsbrott

Med tillämpning av Allmänna avtalsbestämmelser i övrigt gäller för denna försäkring följande.

1.10.1 Behörighet

Försäkringstagaren har ensam rätt att avtala med Trygg-Hansa om ändring eller upphörande av försäkringen och att mottaga eller avge uppsägning.

Trygg-Hansa äger rätt att förhandla uteslutande med försäkringstagaren angående försäkringsersättning samt att utbetala ersättning till försäkringstagaren eller den försäkringstagaren anvisar.

2 Definitioner

De försäkrade
Försäkringstagaren

Bolag som är *dotterbolag* vid *försäkringstidens* början och som anges i försäkringsbrevet.

Under *försäkringstiden* tillkommande *dotterbolag* är mot tilläggspremie automatiskt medförsäkrade i 60 dagar från och med tidpunkten då bolaget blir ett *dotterbolag*.

Fortsatt försäkringsskydd förutsätter att överenskommelse träffas om tilläggspremie och/eller ändrade villkor.

Dotterbolag

Bolag där försäkringstagaren och andra *dotterbolag* till försäkringstagaren gemensamt genom andelsägande har mer än hälften av rösterna för samtliga andelar i bolaget.

Anställd

Fysisk person som

- är *den försäkrades* arbetstagare i civilrättslig mening
- *den försäkrade* har principalansvar för enligt tillämplig lag även om anställningsförhållande inte föreligger.

Villkorets bestämmelser avseende *anställd* tillämpas även för styrelseledamöter och funktionärer utsedda enligt årsmötes- eller styrelseprotokoll.

Försäkringstid

Period enligt försäkringsbrevet.

Förmögenhetsförlust

Direkt ekonomisk skada för *den försäkrade* och *den försäkrades* utomobligatoriska skadeståndsskyldighet för direkt ekonomisk skada för tredje man.

Brottslig handling

Handling som är straffbar på platsen där handlingen fullbordats.

Dataintrång

Brottslig handling som förövas genom att någon olovligen bereder sig tillgång till en uppgift som är avsedd för automatiserad databehandling eller olovligen ändrar, utplånar, blockerar eller i register för in sådan uppgift. Detsamma gäller den som olovligen genom någon annan liknande åtgärd allvarligt stör eller hindrar användningen av en sådan uppgift.

Olaglig ekonomisk vinning

Ekonomisk vinning som är straffbar, oavsett för vem den är straffbar.

Tredje man

Fysisk person som inte enligt dessa villkor definierats som *anställd*.

Datavirus

Ett program eller ett antal instruktioner som kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer, (där de inte hör hemma).

Serieskada

All *förmögenhetsförlust* till följd av en serie *brottsliga handlingar* av likartad karaktär som förövats av en och samma person, eller flera personer i samförstånd. En *serieskada* betraktas alltid som en skada.

Produktvillkor - Förmögenhetsbrottsförsäkring

Retroaktivt datum

Har i försäkringsbrevet angivits att *retroaktivt datum* tillämpas innebär detta att den *brottsliga handlingen* skall ha förövats från och med detta datum för att försäkringen skall omfatta sådan *brottslig handling*.

Utpressning

Med utpressning avses där en eller flera med hjälp av olaga tvång förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den tvungne eller någon i vars ställe denne är.

Maskopi

Med maskopi avses att *tredje man* i samförstånd med *anställd* utför en *brottslig handling* i syfte att uppnå *olaglig ekonomisk vinning*.

TRYGG HANSA

Produktvillkor - Cisternförsäkring

Version 1

Beteckning P 12

2009-01-01

Innehållsförteckning

---

1 CISTERNFÖRSÄKRING.....	3	Tillval - Maskinförsäkring (ingår endast om så framgår av försäkringsbrevet).....	4
1.1 OMFATTNING.....	3	Tillval – Inbrottsförsäkring (ingår endast om så framgår av försäkrings-brevet).....	4
1.2 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER	3		

1 Cisternförsäkring

Med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

1.1 Omfattning

Försäkringen omfattar

- cistern och gäller för skada enligt 1.7.1 (Brand) i Kap 1. Definition: Till cistern räknas även från denna gående rörledningar t o m närmast cisternen befintlig ventil.
- innehåll i cistern och gäller enligt 1.7.1 (Brand) i Kap 1 och dessutom för skada genom plötslig och oförutsedd förlust, förstöring eller förorening av den vätska som rinner ut från eller finns i cisternen.

Undantag

Ersättning lämnas inte för skada

- genom normalt svinn eller stöld
- genom långsamt utträngande vätska (diffusion)
- på innehåll vid dess hantering eller lagring genom blandning med annat ämne eller annan vätska. Dock ersätts sådan skada som orsakats av ersättningsbar skada enligt sådan som anges för cistern ovan.
- som uppstår på andra föremål än försäkrad cistern jämte innehåll inom och utom försäkringsställe genom att vätska rinner ut från cisternen.

Särskild självrisk

Självrisk är 5 basbelopp vid skada enligt 1.7.1.8 (Storm eller hagel) i Kap 1 på ytterbeklädnad (isolering och täckplåt).

1.2 Säkerhetsföreskrifter

Med säkerhetsföreskrift avses i 4 kap 6 § 2 st. försäkringsavtalslagen, (2005:104) en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Allmänna säkerhetsföreskrifter

För försäkringen gäller föreskrift som meddelats i lag, av myndighet, tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande. Det finns exempelvis föreskrifter för elsäkerhet, explosiva och brandfarliga varor, kemiska produkter och miljöskydd. Föreskrifterna kan även gälla anvisningar om service och underhåll.

Särskilda säkerhetsföreskrifter

Utöver ovan angivna allmänna säkerhetsföreskrifter gäller särskilda säkerhetsföreskrifter. Sådana säkerhetsföreskrifter kan förekomma under respektive villkorspunkt eller i övrigt framgå av försäkringsavtalet, exempelvis besiktningsprotokoll till vilket försäkringsbrevet hänvisar.

Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna

Den försäkrade svarar gentemot Trygg-Hansa för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- övriga anställda hos den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs

Enligt 8 kap 12 § försäkringsavtalslagen, är försäkringsbolaget fritt från ansvar när en säkerhetsföreskrift inte följs om inte åsidosättandet kan antas saknat betydelse för skadan. Kan den försäkrade göra antagligt att skadan delvis skulle inträffat oavsett om säkerhetsföreskriften följs lämnas ersättning i denna del. Med avvikelse från huvudregeln åtar sig Trygg-Hansa att när åsidosättandet haft

Produktvillkor - Cisternförsäkring

betydelse för skadan att ändå betala viss ersättning trots nedan angivna föreskrifter inte följts. Ersättningen som skulle betalats om säkerhetsföreskriften hade följts minskas med 20 % dock högst 10 basbelopp.

Cistern

För cistern som innehåller brännbar, explosiv eller frätande vätska ska i författning eller av myndighet meddelande följande föreskrifter iakttas. För närvarande gäller bl a följande föreskrifter:

- Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling (AFS 1994:39) Sprängämnesinspektionens föreskrifter om öppna cisterner och rörledningar m m för brandfarliga vätskor (SÄIFS 1989:14, med ändring SÄIFS 1994:6)

Avstånd till uppvärmningsanordning

Utan Trygg-Hansas medgivande får inom 15 meter från cistern för brännbar vätska eller i sådan cistern inte finnas uppvärmningsanordning för olja, eldstad eller bar eld i någon form.

Påfyllning / tappning

Vid påfyllning och tappning - dock minst en gång om året – ska vätskekvantiteten i cistern som rymmer mer än 50 kbm mätas och journalföras såväl före som efter påfyllningen respektive tappningen. Journalen ska vid skada samt då så begärs företes för Trygg-Hansas representant.

Ovanstående bestämmelse avser inte kontinuerlig tappning. Vid sådan tappning ska kontroll av normalt läckage eller svinn ske genom andra lämpliga åtgärder.

Jordning/ åskledare

Cistern för brännbar vätska ska vara elektriskt jordad. Cistern som inte är av plåt ska dessutom vara försedd med åskledare.

Uppvärmning

Uppvärms i cistern befintlig brännbar vätska på annat sätt än med varmvatten eller mättad ånga med högst 0,8 Mpa övertryck, ska anordningen vara utförd enligt Sprängämnesinspektionens anvisningar (se Statens Brandnämnd/Brandinspektion utgivet cirkulär).

Över- och undertryck

Cistern ska vara så utförd eller försedd med sådana anordningar att fara för bristning av cistern genom övertryck eller vakuum undanröjs.

Tillval - Maskinförsäkring (ingår endast om så framgår av försäkringsbrevet)

Cisternförsäkringen gäller utöver vad som angetts under 1.1 Omfattning ovan, även skada enligt Maskinförsäkring alternativt Allrisk- och Maskinförsäkring.

Särskild självrisk

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 0,2 *basbelopp* och högst 2 *basbelopp*, vid skada enligt Maskin alternativt Allrisk- och Maskinförsäkring.

Tillval – Inbrottsförsäkring (ingår endast om så framgår av försäkringsbrevet)

Inbrottsförsäkring

Cisternförsäkringen gäller utöver vad som angetts under 1,1 Omfattning ovan, även för skada enligt 1.7.3.1 (Stöld och skadegörelse genom inbrott) i Kap 1 Egendomsförsäkring och omfattar:

- cisterner med tillhörande rörledningar samt pumpanordning (mätare) belägna utanför byggnad såväl under som ovan jord
- innehåll i sådana cisterner.

Produktvillkor - Cisternförsäkring

Säkerhetsföreskrift

Påfyllnings- och tappanordningar samt övriga öppningar ska vara försedda med låsanordningar anpassade för ändamålet. Godkända låsanordningar är t ex hänglås certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 2/grade 3.

Om övriga öppningar inte kan låsas enligt ovan ska cisternen förvaras inom inhägnat område. Vid förvaring av egendom utomhus gäller följande särskilda säkerhetsföreskrift beträffande hur inbrottskyddet ska vara utfört.

Omslutningsyta

Området där den försäkrade egendomen förvaras ska vara omslutet av en inhägnad (stängsel, vägg, grind, port m m), som i sin helhet ger ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvårar bortförandet av stöldgods.

Inhägnad

Inhägnaden ska bestå av stängsel eller vägg och vara totalt minst 2,20 m hög, varav de översta 0,20 m utgörs av minst två rader taggtråd. Inhägnaden ska anslutas till marken så att inkrypning under områdesskyddet förhindras. Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag med mera ska vara förankrade i marken på ett godtagbart sätt.

- flätverksstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek inte överstigande 50 x 50 mm
- vägg av trä minst 25 mm tjock
- vägg av stålplåt minst 1 mm tjock.

Grind, port och dörr

Grind, port och dörr ska fylla samma krav på skydd mot inbrott som stängsel och vägg enligt ovan.

Låsning av grind port och dörr

Låsning ska ske med låsenhet som uppfyller Trygg-Hansas krav för *godkänd låsenhet* eller med av Trygg-Hansa godtagen elektromekanisk låsanläggning. Observera att låset inte får vara försett med fungerande vred/nödutrymningsbeslag. Vid gångjärnen ska finnas spärranordning som förhindrar avlyftning av grind i stängt läge. Port och dörr ska vara försedda med likvärdigt skydd.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om säkerhetsföreskrift inte följts gäller påföljd som framgår av 1.9.Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel.

Produktvillkor - Oljeskadeförsäkring för egen egendom

Version 2

Beteckning P 22

2009-10-16

Innehållsförteckning

OLJESKADEFÖRSÄKRING	3	Lagring och distribution av olja	3
---------------------------	---	--	---

Oljeskadeförsäkring

Lagring och distribution av olja

Med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

Omfattning

Försäkringen gäller genom oförutsedd utströmning av olja** på

- försäkrad egendom enligt Basvillkoret 1.5 (Försäkrad egendom)
- försäkringstagaren tillhörig eller arrenderad mark, sjö, vattendrag och vattentäkt,

dock enbart vid utströmning av olja från anläggning för oljehantering - såsom cistern (även bergrum) med tillhörande rörsystem, tankbil eller tankvagn eller annan anordning - som ägs eller används av försäkringstagaren.

** Med olja förstås här även annan brandfarlig vätska enligt förordningen om brandfarliga varor samt glykol och glykolblandat vatten.

Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på den läckande cisternen med tillhörande rörsystem
- utrunnen olja
- skada som i princip är ersättningsbar genom brandförsäkring (1.7.1 i Kap 1) eller cisternförsäkring
- skada genom inblandning av olja i annan vätska än yt- eller grundvatten
- skada som är en följd av normalt och beräknligt spill.

Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas ersättningsskyldighet vid varje skadetillfälle är begränsad till i försäkringsbrevet angivet belopp (förstariskförsäkring).

Självrisk

Försäkringen gäller med i försäkringsbrevet angiven självrisk.

TRYGG HANSA

Produktvillkor - Ansvarsförsäkring för VD och Styrelse

Version 4

Beteckning P 30

2015-01-01

Innehållsförteckning

1	ANSVARSFÖRSÄKRING FÖR VD OCH STYRELSE.....	3
1.1	VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR.....	3
1.2	FÖRSÄKRAD VERKSAMHET	3
1.3	NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	3
1.3.1	Försäkringstid och retroaktiv tid	3
1.3.2	Efteranmälningsskydd	3
1.4	VAR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER.....	4
1.5	FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING	4
1.6	TRYGG-HANSAS ÅTAGANDE	4
1.7	FÖRSÄKRINGSBELOPP	4
1.10	UNDANTAG.....	4
1.10.1	Kända krav eller omständigheter	4
1.10.2	Tidigare händelser.....	4
1.10.3	Åtagande utöver gällande rätt	5
1.10.4	Egen vinning/ Uppsåt/Brott	5
1.10.5	Krav mellan försäkrade	5
1.10.6	Person- eller sakskada.....	5
1.10.7	Skatt, böter m m	5
1.10.8	Miljöskada/ Atomskada/Krigsskada m m	5
1.10.9	Fusion och ägarförändring m m	5
1.11	SKADEREGLERINGSBESTÄMMELSER.....	6
1.11.1	Anmälan om skada och ersättningskrav	6
1.11.2	Skyldighet att lämna upplysningar.....	6
1.11.3	Skyldighet att utreda	6
1.11.4	Rättegång	6
1.11.5	Uppgörelse i godo.....	6
1.12	ALLMÄNNA AVTALSBESTÄMMELSER	7
1.12.1	Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen	7
1.12.2	Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden.....	7
1.12.3	Premiebetalning	7
1.12.4	Försäkringstagarens behörighet.....	8
1.12.5	Upplysningsplikt och riskökning.....	8
1.12.6	Räddningsplikt	9
1.12.7	Regress	9
1.12.8	Dubbelförsäkring.....	9
1.12.12	Force Majeure.....	9
1.12.14	Tillämplig lag	9
2	DEFINITIONER FÖRKLARINGAR	10

1 Ansvarsförsäkring för VD och styrelse

1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller uteslutande för *försäkrad*. Avlider *försäkrad* gäller försäkringen, avseende den avlidnes ansvar, för den *försäkrades* dödsbo. Vad som sägs nedan beträffande *försäkrad* gäller i det avseendet istället dennes dödsbo.

Försätts *försäkrad* i konkurs gäller försäkringen, avseende konkursgäldenärens ansvar för handlingar och underlåtenhet i tiden före konkursbeslutet, med oförändrade villkor. Tillämpliga konkursrättsliga regler bestämmer vilken rätt konkursboet har p g a försäkringen.

1.2 Försäkrad verksamhet

Försäkringen omfattar all verksamhet med undantag av verksamhet i finansiell institution.

1.3 När försäkringen gäller

1.3.1 Försäkringstid och retroaktiv tid

Försäkringen gäller för *ersättningsanspråk* som för första gången skriftligen framställs mot *försäkrad* under *försäkringstiden*. Försäkringen gäller även *ersättningsanspråk* som framställs mot *försäkrad* efter *försäkringstiden* om *försäkrad* under *försäkringstiden* för första gången får kännedom om och utan dröjsmål skriftligen anmäler till Trygg-Hansa och redogör för de handlingar, underlåtenheter eller omständigheter i övrigt som får antas medföra att *ersättningsanspråk* kommer att framställas.

För det fall försäkringen har ett retroaktivt datum, som anger begynnelsen av försäkringens *retroaktiva tid*, gäller försäkringen endast för *ersättningsanspråk* som grundas på *försäkrads* handling eller underlåtenhet som inträffat efter detta datum. En underlåtenhet skall anses ha inträffat när *försäkrad* senast hade kunnat förhindra uppkomsten av den omständighet *ersättningsanspråket* grundar sig på.

1.3.2 Efteranmälningskydd

Om försäkringen inte förnyas för en ny *försäkringstid* och förutsatt att premien är betald, har någon av de *försäkrade* och/ eller *försäkringstagaren* rätt att begära *efteranmälningskydd*. Utfärdat *efteranmälningskydd* gäller för alla av de *försäkrade*.

Efteranmälningskyddet innebär att försäkringen mot erläggande av tilläggspremie utsträcks att gälla för *ersättningsanspråk* som skriftligen framställs mot, eller aviseras av *försäkrad* såsom sägs i punkt 1.3.1, inom tolv (12), tjugofyra (24), eller trettiosex (36) månader från det att försäkringen upphör i övrigt på grund av uppsägningen eller den uteblivna förnyelsen. Tilläggspremien är:

- 12 månader för 50% av senaste årspremie.
- 24 månader för 75% av senaste årspremie.
- 36 månader för 85% av senaste årspremie.

Premien för *efteranmälningskyddet* skall betalas enligt vad som sägs om tilläggspremie (se 1.12.3.1) av den som begär *efteranmälningskydd*. Erläggs inte sådan premie i rätt tid gäller inte *efteranmälningskyddet*.

Begäran om *efteranmälningskydd* ska framställas skriftligen till Trygg-Hansa senast inom två veckor från uppsägningen eller, vid utebliven förnyelse, från *försäkringstidens* slut.

Efteranmälningskyddet gäller endast för *ersättningsanspråk* som grundas på handling eller underlåtenhet som inträffat inom den tid som sägs i punkt 1.3.1, sista stycket.

Efteranmälningskydd gäller inte för *ersättningsanspråk* som omfattas av annan försäkring till skydd för *försäkrads* ansvar.

Produktvillkor - Ansvarsförsäkring för VD och Styrelse

För försäkrade som pensionerats från bolaget ingår automatiskt 72 månaders efteranmälningsskydd för krav relaterade till den tid de ingått som försäkrade så länge försäkringen är i kraft.

1.4 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för *ersättningsanspråk* som kan prövas av domstol i Norden såvida inte annat framgår av försäkringsbrevet.

1.5 Försäkringens omfattning

Försäkringen omfattar, med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt, *försäkrads* ansvar för *ersättningsanspråk* avseende *förmögenhetsskada* som grundas på den *försäkrades* handling eller underlåtenhet i sin funktion som styrelseledamot, suppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, annan ledande befattningshavare eller i förekommande fall syssloman i *bolag* som omfattas av försäkringen.

Försäkringen gäller även för *ombudskostnader* till följd av *ersättningsanspråk* som omfattas av försäkringen.

I tillägg till ovan, men med de begränsningar/undantag som framgår av villkoren i övrigt, omfattar försäkringen även:

- *försäkrads* ansvar för företagets skatter enligt Skattebetalningslag 1997:483 (I 1.10 undantas uppsåtshandling).
- *undersökningskostnader*

1.6 Trygg-Hansas åtagande

Framställs mot *försäkrad ersättningsanspråk* som kan omfattas av försäkringen åtar sig Trygg-Hansa att

- utreda om skyldighet att betala *ersättningsanspråket* föreligger
- förhandla med den som framställt *ersättningsanspråket*
- enligt 1.11.4 föra *försäkrads* talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande om *ersättningsanspråket* och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som *försäkrad* åsamkas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det *ersättningsanspråk* som *försäkrad* är skyldig att ersätta.

1.7 Försäkringsbelopp

Trygg-Hansas betalningsåtagande för ersättningsanspråk som inte är *ombudskostnader* enligt denna försäkring inklusive eventuellt *efteranmälningsskydd* är sammanlagt begränsat till det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet

1.10 Undantag

1.10.1 Kända krav eller omständigheter

Försäkringen gäller inte för *ersättningsanspråk* som *försäkrad* vid försäkringens tecknande insåg eller borde ha insett skulle komma att framställas.

1.10.2 Tidigare händelser

Försäkringen gäller inte för ersättningsanspråk som grundas på handling, underlåtenhet eller annan omständighet som anmälts till tidigare försäkringsgivare.

1.10.3 Åtagande utöver gällande rätt

Försäkringen gäller inte för *ersättningsanspråk* på grund av särskilt utfäst ansvar, i den mån utfästelsen medför ersättningsskyldighet utöver eljest gällande rätt.

1.10.4 Egen vinning/ Uppsåt/Brott

Försäkringen gäller inte för *ersättningsanspråk* som grundas på eller är en följd av att

- *försäkrad* erhållit otillåten ersättning, förmån eller annan vinning
- *försäkrad* uppsåtligen eller genom brottslig handling orsakat skada, eller medvetet överträtt lag, förordning eller myndighets beslut. Dock ersätts rättegångskostnader vid sådana *ersättningsanspråk* om anspråket på de grunderna har ogillats genom lagakraftvunnen dom och kostnaderna ej kan ersättas av det allmänna eller motpart i tvist.

1.10.5 Krav mellan försäkrade

Försäkringen gäller inte för *ersättningsanspråk* framställt av *försäkrad* mot annan *försäkrad*.

1.10.6 Person- eller sakskada

Försäkringen gäller inte för *ersättningsanspråk* som direkt eller indirekt grundas på eller kan härledas till inträffad *person- eller sakskada*.

1.10.7 Skatt, böter m m

Med undantag av andra stycket 1.5 gäller försäkringen inte för *ersättningsanspråk* som direkt eller indirekt grundas på eller är en följd av

- böter, viten eller straffskadestånd (t ex så kallat punitive- eller exemplary damages)
- skatter, avgifter, skattetillägg eller liknande pålagor

1.10.8 Miljöskada/ Atomskada/Krigsskada m m

Försäkringen gäller inte för *ersättningsanspråk* som direkt eller indirekt grundas på eller är en följd av

- befarad eller inträffad miljöskada, miljöförorening eller miljöbrott
- befarad eller inträffad skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, asbest eller EMF (Elektromagnetiska fält)
- skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.

1.10.9 Fusion och ägarförändring m m

Försäkringen gäller inte för *ersättningsanspråk* som direkt eller indirekt grundas på eller är en följd av handling, underlåtenhet eller annan omständighet som inträffat efter det att under *försäkringstiden*

- *försäkringstagaren* fusioneras med annan
- någon ensam eller i samverkan med andra, direkt eller indirekt förvärvar rätten att utöva mer än femtio (50) procent av den sammanlagda rösträtt som vid *försäkringstidens* början tillkommer ägarna till *försäkringstagaren* såvida inte Trygg-Hansa på *försäkringstagarens* begäran inför sådan händelse skriftligen medger försäkringsskydd för särskilt fall.

1.11 Skaderegleringsbestämmelser

1.11.1 Anmälan om skada och ersättningskrav

Ersättningsanspråk ska omedelbart anmälas till Trygg-Hansa.

Försummas anmälningsplikten och har försummelsen medfört skada för Trygg-Hansa, kan den ersättning som Trygg-Hansa annars skulle ha betalat sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om *försäkrad* vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till försummelse enligt ovan, har Trygg-Hansa istället rätt att från *försäkrad* återkräva en skälig del av vad Trygg-Hansa har utgett till den skadelidande.

Den som har fordran på grund av försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till Trygg-Hansa inom ett år från det han fått kännedom om sin fordran.

Gällande preskription se Allmänna avtalsbestämmelser punkt 1.13.

1.11.2 Skyldighet att lämna upplysningar

Försäkrad och *bolag* som omfattas av försäkringen är skyldiga att utan dröjsmål och utan ersättning lämna Trygg-Hansa handlingar och andra upplysningar som kan vara av betydelse för utredning av försäkringsfall.

Försummas denna upplysningsplikt och har försummelsen medfört skada för Trygg-Hansa, kan den ersättning som Trygg-Hansa annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om *försäkrad* vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till försummelse enligt ovan, har Trygg-Hansa istället rätt att från *försäkrad* återkräva en skälig del av vad Trygg-Hansa har utgett till den skadelidande.

Om *försäkrad* uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för skadans bedömning, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

1.11.3 Skyldighet att utreda

Försäkrade och *bolag* som omfattas av försäkringen är skyldiga att utan ersättning verkställa sådana utredningar som är av betydelse för bedömning av *försäkrads* ansvar för framställt *ersättningsanspråk* och som kan genomföras inom deras verksamheter.

1.11.4 Rättegång

Om talan eller skiljeförfarande aviseras eller väcks respektive påkallas mot *försäkrad*, ska det omedelbart anmälas till Trygg-Hansa. Trygg-Hansa utser rättegångsombud och lämnar denne erforderliga anvisningar och instruktioner. *Försäkrad* och *bolag* som omfattas av försäkringen är skyldiga att utan ersättning bistå i processen, såsom att själv eller med anställd personal tillhandahålla vittnes- och sakkunnigbevisning.

1.11.5 Uppgörelse i godo

Trygg-Hansa är fritt från ansvar beträffande *ersättningsanspråk* som *försäkrad* utan Trygg-Hansas tillåtelse medger eller ersätter, om inte *ersättningsanspråket* uppenbart var lagligen grundat.

Försäkrad är, om Trygg-Hansa så önskar, skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den som framställt *ersättningsanspråk* mot honom.

Har Trygg-Hansa förklarat sig villigt att inom ramen för försäkringen bekosta uppgörelse i godo, som kan ske med den som framställt *ersättningsanspråk*, är Trygg-Hansa fritt från ytterligare åtaganden till

Produktvillkor - Ansvarsförsäkring för VD och Styrelse

följd av *ersättningsanspråket*. Detsamma gäller för det fall att försäkrads ersättningskyldighet fastställts genom tredskodom.

1.12 Allmänna avtalsbestämmelser

Påföljd, som anges nedan i detta avsnitt 1.12, på grund av underlåtenhet eller annan omständighet på *försäkrads* sida, gäller endast beträffande *försäkrad* på vars sida omständigheten förekommit.

1.12.1 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

Försäkringstiden anges i försäkringsbrevet och är avtalstiden för försäkringen.

Försäkringen kan förnyas vid *försäkringstidens* slut genom särskild överenskommelse. Förnyelse innebär en ny försäkring med en ny försäkringstid/ avtalstid.

1.12.2 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

Trygg-Hansa har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra 7 dagar efter uppsägningen.

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort.

Trygg-Hansa har rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen om

- *försäkringstagaren* eller *försäkrad* väsentligt har åsidosatt sina förpliktelser mot Trygg-Hansa såsom exempelvis att *försäkrad* inte tillåter Trygg-Hansa att besiktiga den försäkrade verksamheten eller försäkrad egendom, eller
- ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Trygg-Hansa inte har tagit i beräkning såsom exempelvis att risken för skada ökar såsom anges i 1.12.5.2 (Åsidosättande av upplysningsplikten), eller försäkringen innehåller säkerhetsföreskrift som åsidosatts och kan antas åsidosättas i framtiden.

1.12.3 Premiebetalning

Premien skall betalas i förskott. Trygg-Hansas ansvarighet inträder vid *försäkringstidens* början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller dock endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att Trygg-Hansa skickat ut premieavi.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändning av avi föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder Trygg-Hansas ansvarighet först dagen efter betalningen.

1.12.3.1 Tilläggspremie under försäkringstiden

För tilläggspremie på grund av ändring av försäkringen under *försäkringstiden* gäller vad som sägs i 1.12.3 om Premiebetalning, varvid det som sägs om Trygg-Hansas ansvarighet och uppsägning av försäkringen endast gäller ändringen.

1.12.3.2 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid

Om försäkringen efter *försäkringstagarens* uppsägning upphör att gälla skall Trygg-Hansa återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av - premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början bestämts gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter Trygg-Hansas uppsägning upphör att gälla återbetalar Trygg-Hansa oförbrukad del av premien.

Har skada/försäkringsfall inträffat anses premie för ett belopp motsvarande försäkringsersättningen vara förbrukad.

1.12.4 Försäkringstagarens behörighet

Försäkringstagaren har ensam rätt att avtala med Trygg-Hansa om ändring eller upphörande av försäkringen och att mottaga eller avge uppsägning av den.

Vid skadereglering av försäkringsfall för *försäkrad* som har hemvist i annat land än Sverige, skall den *försäkrade* företrädas av *försäkringstagaren*. Trygg-Hansa har rätt att vid sådan skadereglering förhandla och, med bindande verkan för *försäkrad*, avtala med *försäkringstagaren* om Trygg-Hansas ansvarighet och med befriande verkan utge skadeersättning för försäkringsfallet till denne.

1.12.5 Upplyningsplikt och riskökning

1.12.5.1 Upplyningsplikt

Den som vill teckna en företagsförsäkring är skyldig att på Trygg-Hansas begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen skall meddelas. Detsamma gäller om *försäkringstagaren* begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. *Försäkringstagaren* skall ge riktiga och fullständiga svar på Trygg-Hansas frågor. Även utan förfrågan skall *försäkringstagaren* lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden skall *försäkringstagaren* på begäran ge Trygg-Hansa upplysningar om förhållanden som anges i första stycket.

En *försäkringstagare* som inser att Trygg-Hansa tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgiften.

1.12.5.2 Åsidosättande av upplyningsplikten

Om *försäkringstagaren* vid fullgörande av sin upplyningsplikt enligt 1.12.5.1 har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder, är avtalet - ogiltigt enligt vad som sägs i avtalslagen, lag (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och Trygg-Hansa fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Har *försäkringstagaren* annars uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt sin upplyningsplikt enligt 1.12.5.1 och kan Trygg-Hansa visa att det inte skulle ha meddelat försäkring om upplyningsplikten hade fullgjorts, är Trygg-Hansa fritt från ansvar för inträffade försäkringsfall. Kan Trygg-Hansa visa att det skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än vad som avtalats, är dess ansvar begränsat till vad som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som har avtalats. Har Trygg-Hansa inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats, skall ansvaret anpassas efter detta.

Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas enligt andra stycket, om Trygg-Hansa när upplyningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga.

Detsamma gäller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknade eller senare har upphört att ha betydelse för avtalets innehåll.

1.12.5.3 Riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som angetts i försäkringsavtalet eller som *försäkringstagaren* uppgett för Trygg-Hansa i samband med avtalslutet och har *försäkrad* vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökningen, är bolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i 1.12.5.1 och 1.12.5.3. Detsamma gäller om annars en sådan riskökning har förekommit och *försäkringstagaren* har försummat att anmäla detta enligt vad som föreskrivs i avtalet.

1.12.5.4 Upplyningsplikt och riskökning för annan än försäkringstagaren

Försäkrad är skyldig att lämna upplysningar i enlighet med 1.12.5.1 och 1.12.5.3.

Produktvillkor - Ansvarsförsäkring för VD och Styrelse

Om *försäkringstagaren* eller *försäkrad* eftersätter sin upplysningskyldighet tillämpas 1.12.5.2 för *försäkrad* utan förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

1.12.6 Räddningsplikt

1.12.6.1 Räddningsplikt

Om skada inträffar eller befaras inträffa omedelbart, skall *försäkrad* efter förmåga tillse att skadan begränsas eller avvärs och att eventuell rätt till ersättning från tredje man bevaras. Om Trygg-Hansa meddelar särskilda anvisningar för detta skall *försäkrad* följa dessa.

Om annan än *försäkrad*, på grund av avtal med denne, råder över möjligheten att vidta räddningsåtgärder enligt första stycket, ansvarar *försäkrad* för att avtalsparten vidtar åtgärden.

1.12.6.2 Åsidosättande av räddningsplikt

Om *försäkrad* uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyllt räddningsplikten, minskas försäkringsersättningen i skälig utsträckning eller lämnas ingen ersättning alls, beroende på vilken nackdel som detta kan antas ha lett till för Trygg-Hansa.

1.12.7 Regress

I den mån Trygg-Hansa har betalat skadeersättning eller kostnad enligt försäkringen övertar Trygg-Hansa *försäkrads* rätt till ersättning från annan som är skyldig att ersätta skadan eller kostnaden. När Trygg-Hansa utkräver sådan rätt mot annan åtar sig Trygg-Hansa att på begäran samtidigt framföra andra betalningskrav som *försäkrad* kan ha mot denne på grund av skadan, om det kan ske utan olägenhet för Trygg-Hansa.

Om den ersättningskyldige är eller på grund av sitt ersättningsansvar blir insolvent, har *försäkrad* företräde till ersättning för egna betalningskrav på grund av skadan.

Försäkrad är skyldig att i Trygg-Hansas intresse bevara sin rätt till ersättning från annan, vilket framgår av 1.12.6.1 Räddningsplikt.

1.12.8 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i den förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll även för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig svensk lag om försäkringsavtal.

1.12.12 Force Majeure

Trygg-Hansa är vid tillämpning av försäkringen inte ansvarig för skada som orsakas av Trygg-Hansa på grund av lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, naturkatastrof, arbetskonflikt - även om Trygg-Hansa är föremål för eller själv vidtar konfliktåtgärd - eller annan liknande omständighet. Om någon sådan omständighet hindrar Trygg-Hansa från att fullgöra åtgärd enligt försäkringen, får åtgärden uppskjutas utan påföljd för Trygg-Hansa tills hindret upphört.

1.12.14 Tillämplig lag

För försäkringen gäller i övrigt tillämplig svensk lag om försäkringsavtal.

Svensk rätt skall gälla för tolkning och tillämpning av försäkringsavtalet. Tvist angående avtalet skall prövas av svensk domstol. Detta gäller även om tvisten avser skada som inträffar utomlands.

2 Definitioner Förklaringar

Bolag som omfattas av försäkringen

Aktiebolag, handelsbolag eller i förekommande fall ekonomisk förening, stiftelse, samfällighetsförening, bostadsrättsförening eller ideell förening - som anges i försäkringsbrevet, inklusive *dotterbolag*, förutsatt att de är *dotterbolag* vid *försäkringstidens* början.

Under *försäkringstiden* tillkommande *dotterbolag* med säte i Norden och som inte är *Finansiell institution* omfattas av försäkringen med automatik medan de är *dotterbolag*, för ersättningsanspråk grundade på handling under tiden de är dotterbolag.

Dotterbolag

Bolag där *försäkringstagaren* och andra *dotterbolag* till *försäkringstagaren* gemensamt genom andelsägende har mer än hälften av rösterna för samtliga andelar i bolaget.

Efteranmälningsskydd

Förlängning av försäkringsskyddet enligt 1.3.2 i dessa villkor för efteranmälda *ersättningsanspråk*.

Ersättningsanspråk

Anspråk som grundas på en och samma handling eller underlåtenhet av *försäkrad* och som är skadeståndsanspråk enligt gällande rätt eller ersättningsanspråk grundat på personligt betalningsansvar, allt enligt bestämmelserna i svensk aktiebolagslag, lag om ekonomiska föreningar, stiftelselag, lag om förvaltning av samfälligheter, bostadsrättslagen eller motsvarande tillämplig utländsk associationsrättslig lagstiftning.

Finansiell institution

Bolag vars verksamhet kräver tillstånd från Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet.

Förmögenhetsskada

Ekonomisk skada/förlust som uppkommit utan samband med att någon lider *person- eller sakskada*.

Försäkrad

Fysisk person som någon gång under *försäkringstiden* eller den *retroaktiva tiden* innehar funktion som styrelseledamot, suppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör eller i förekommande fall sysloman enligt lag om förvaltning av samfälligheter i *bolag* som omfattas av försäkringen.

För bolag som är en juridisk person i ett annat land än Sverige och som omfattas av försäkringen, är *försäkrad* även annan funktionär som enligt rättsordningen i det landet har motsvarande ansvar i bolaget som funktionär enligt första stycket.

Försäkringstagaren

Aktiebolag eller annan juridisk person som anges i försäkringsbrevet och som ingått detta försäkringsavtal med Trygg-Hansa.

Försäkringstid

Avtalstiden för försäkringen. Anges i försäkringsbrevet.

Ombudskostnader
Kostnader för ombud.

Personskada
Skada på person inklusive sjukdom och dödsfall.

Retroaktiv tid
Särskilt avtalad period före och intill *försäkringstiden* som i förekommande fall anges i försäkringsbrevet, med betydelse enligt 1.3.1 i dessa villkor.

Undersökningskostnader
Utgifter för nödvändiga och skäliga kostnader för *försäkrad* i samband med statliga/offentliga undersökningar i det specifika bolagets affärer. Gäller ej lön eller annan ersättning till *försäkrad*. Gäller aldrig i USA/Kanada.

TRYGG HANSA

Produktvillkor – Maskinförsäkring för byggnad

Version 4

Beteckning P 92

2014-01-01

Innehållsförteckning

---

1 MASKINFÖRSÄKRING FÖR BYGGNAD	3
FÖRSÄKRINGEN OMFATTNING	3
FÖRSÄKRAD EGENDOM.....	3

EGENDOM SOM INTE OMFATTAS – OFÖRSÄKRAD	
EGENDOM	3
Tilläggsavtal fordras	3
Högsta ersättning	3
Undantag	4

1 Maskinförsäkring för byggnad

Med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser gäller för denna försäkring följande:

Försäkringens omfattning

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på försäkrade föremål ingående i objekttyperna:

- *byggnad* enligt nedan.

Försäkringen gäller inte för skadehändelserna enligt Trygg-Hansas allmänna villkor för företagsförsäkring punkterna 1.7.1 – 1.7.6 samt 1.7.9 och inte heller för de där angivna undantagen och begränsningarna, oavsett om sådana försäkringar finns gällande eller inte.

Försäkrad egendom

Maskinförsäkring för *byggnad* omfattar inom fastigheten befintlig egendom som är avsedd för byggnadens och fastighetens bruk och består av

- system för vatten, värme, avlopp, ventilation, gas och elektricitet
- hissanläggning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran
- sopsuganläggning
- anläggning för data-, tele- och tv-kommunikation
- maskinellt manövrerad fordonsport med manöverorgan
- tvätt-, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk av de boende i fastigheten
- *dator* med tillhörande utrustning för fastighetens förvaltning och drift
- *ritningar, arkivalier och datainformation samt programlicenser.*

Egendom som inte omfattas – Oförsäkrad egendom

Maskinförsäkring för *byggnad* omfattar inte

- sanitetsgods (såsom tvättställe, badkar, toalettstol och bidé) och spis, disk-, tvätt- eller annan hushållsmaskin i bostadslägenhet
- belysningsarmatur
- *värmekulvert* om inte annat anges i försäkringsbrevet
- brunn och simbassäng
- rökgång, fundament, murverk och inmurning eller infodring
- elpatron i värmepanna eller varmvattenberedare.

Tilläggsavtal fordras

Utan tilläggsavtal gäller inte försäkringen för skada på fundament inklusive ankarbultar.

Högsta ersättning

Sammanlagd ersättningskyldighet för

- egendomsskador i samband med demontering, montering, transport eller förflyttning och
- därav föranledda skador som omfattas av Avbrotts-, Hyresförlust- och Extrakostnadsförsäkring

är vid varje skadetillfälle begränsad till högst 10 basbelopp. Denna begränsning gäller inte för skada i samband med egendomens underhåll på försäkringsstället.

Särskild självrisk

Frysning

Självriskens är ett basbelopp utöver annars gällande självrisk vid skada orsakad av frysning.

Produktvillkor – Maskinförsäkring för byggnad

Undantag

Vad försäkringen inte gäller för:

Undantag för skada genom

Försäkringen gäller inte för skada genom

- sprängningsarbete
- smälta
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion
- vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt ut ur avloppsledning, svämmat över eller på annat sätt kommit in i byggnaden, se dock 1.7.1.10
- hav, sjö eller vattendrag som svämmar över, se dock 1.7.1.10
- skadedjur, insekter, bakterier (ex salmonella), virus eller smittämnen
- vätska, fukt, röta, mögel eller svamp
- klotter eller graffiti.

Undantag för skada på

Försäkringen gäller inte för skada på

- förbrukningsmaterial, t ex bränsle, drivmedel och smörjmedel, dukar, däck och slangar, filter, filter, linor, packningar, remmar och kedjor, stenar, larvband, transportband, transportplåtar, viror och valsbeklädnad
- utbytbara verktyg, t ex formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg och slagor
- murverk, inmurning eller infodring.

Undantaget tillämpas inte om den försäkrade kan påvisa att skadan har uppkommit genom annan än i "Undantag för skada genom", "Undantag för skada som består i", eller "Undantag för skada av annan art", angiven plötslig och oförutsedd yttre orsak och skadan skulle ha uppkommit även om egendomen ej varit i drift. Skadan värderas till högst egendomens *tekniska värde*.

Undantag för skada som består i

Försäkringen gäller inte för skada som består i

- gradvis förändring eller annan långtidspåverkan
- förslitning, utmattning, förbrukning, svinn, diffusion, beläggning eller fortgående sprickbildning
- erosion, *kavitation* eller *korrosion*
- kontamination eller form- och strukturförändring såsom förgasning, färg- eller luftförändring
- svinn eller annan förlust som endast kan konstateras vid inventering
- sönderfrysning av förbränningsmotor eller till densamma hörande kylsystem
- förlust av egendom som glömts, förlagts eller tappats bort
- att *datainformation* blir obrukbar eller förloras till följd av
  - tillverkningsfel eller brist hos *datamedia*, felhantering, felprogrammering eller liknande
  - *datavirus*, intrång av s k hackers eller liknande
- stöld, bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott.

Undantag för skada av annan art

Försäkringen gäller inte för skada

- av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- som annan åtagit sig att försäkra.

Försäkringen gäller dock för försäkringstagarens intresse om den försäkringsansvarige helt eller delvis försummat sin skyldighet att hålla försäkring och inte på något annat sätt kan fullgöra sitt åtagande. Det åligger den försäkrade att visa detta.

Kollektiv olycksfallsförsäkring

KOLLEKTIV OLYCKSFALLS- FÖRSÄKRING 70:6

INNEHÅLL

A. FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING

Var gäller försäkringen	6
Begreppsförklaringar avseende försäkringens omfattning	7
Ersättningsmoment	8
Medicinsk invaliditet vid olycksfallsskada	8
Läke-, tandskade-, resekostnader vid olycksfallsskada	10
Merkostnader vid olycksfallsskada	12
Ersättning vid sjukhusvård till 18 års ålder vid olycksfallsskada	12
Hjälpmedelkostnader vid olycksfallsskada	13
Ersättning för ärr vid olycksfallsskada	13
Dödsfallsersättning	14
Kristerapi	14
Ersättningsmoment som ingår endast om detta anges i gruppavtalet	15
Ekonomisk invaliditet vid olycksfallsskada	15
Sveda och värk vid olycksfallsskada	17
Lyte och men vid olycksfallsskada	18

B. FÖRSÄKRINGSREGLER

Uppgifter som ligger till grund för försäkringsavtalet	19
Gruppavtalet	19
Försäkringens omfattning	19
Försäkringstid	19
Försäkringsbelopp och värdesäkring	20
Var försäkringen gäller	20
Trygg-Hansas ansvar	20

Den försäkrades rätt att säga upp försäkringen	20
Uppsägning från gruppens sida	21
Trygg-Hansas rätt att säga upp försäkringen	21
Ändring av försäkringsvillkoren	21
Överlåtelse eller pantsättning	21

C. PREMIEN

När premien behöver betalas	22
Uppsägning p g a dröjsmål med premien	22
Återupplivning	22
Underrättelse till annan om dröjsmål med premien	22
Betalning genom betalningsförmedlare	23
Återbetalning av premie	23

D. BEGRÄNSNINGAR AV TRYGG-HANSAS ANSVAR

Upplysningsplikt	24
Framkallande av försäkringsfall	24
Oriktiga uppgifter vid inträffat skadefall	24

E. REGLERING AV SKADA

Anmälan och ersättningskrav	25
Tidpunkt för utbetalning	25
Kostnader som ersätts av annan	25
Dubbelförsäkring	26
Regressrätt	26

F. PRESKRIPTION

Preskription	27
--------------	----

G. REGLER I SÄRSKILDA FALL

Krig, annan väpnad konflikt m m	28
Terrorhandling	28
Atomskador	28
Force majeure	29
Tillämplig lag	29
Information enligt personuppgiftslagen	29

H. VAD GÖR DU OM DU INTE TYCKER SOM VI?

Personförsäkringsnämnden	30
Försäkringsnämnden	30
Allmänna Reklamationsnämnden	31
Allmän domstol	31
Konsumenternas Försäkringsbyrå	31

I. BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Begreppsförklaringar	32
----------------------	----

A. FÖRSÄKRINGENS OMFATTNING

Var gäller försäkringen?

Försäkringen gäller i hela världen med nedanstående begränsningar vid vistelse utanför Sverige:

Försäkringen gäller för	Försäkringen gäller inte för
<p>Vistelse utomlands upp till ett år. Vistelse utomlands längre tid än ett år om den försäkrade, den försäkrades make/maka, sambo eller registrerad partner är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i utlandstjänst hos svenska staten, ett svenskt företag eller en svensk ideell förening. • i tjänst hos ett utländskt företag med fast anknytning till Sverige alt. som är moder-, dotter- eller systerbolag till ett svenskt företag. • i tjänst hos en sammanslutning av stater där Sverige är medlem. • i tjänst hos internationell organisation med fast anknytning till Sverige.	<p>Läke-, rese-, tand- och merkostnader som uppstått efter ett års utlandsvistelse. Ersättning för sveda och värk samt via krisförsäkringen efter ett års utlandsvistelse.</p>

Vistelse utanför Sverige anses inte avbruten genom tillfälliga uppehåll i Sverige för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt.

Begreppsförklaringar avseende försäkringens omfattning

Olycksfallsskada

Med olycksfallsskada avses det här	Men inte det här
<p>Kroppsskada, som drabbat den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse, ett utifrån kommande våld mot kroppen – olycksfallsskada.</p> <p>Hälseneruptur samt vridvåld mot knä.</p> <p>Skada som uppkommit genom användning av medicinska preparat, ingrepp, behandling eller undersökning. Detta gäller endast då preparatet intas eller då ingreppet, behandlingen eller undersökningen sker med anledning av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring.</p> <p>Smitta p g a fästingbett.</p> <p>Förfrysning.*</p> <p>Värmeslag.*</p> <p>Solsting.*</p>	<p>Olycksfallsskada – eller följder därav- som inträffat före försäkringstiden.</p> <p>Kroppsskada till följd av överansträngning, ensidig rörelse eller förslitningsskada.</p> <p>Smitta genom bakterier, virus eller annat smittämne.</p> <p>Försämring av hälsotillståndet om denna försämring enligt medicinsk erfarenhet sannolikt skulle ha inträtt även om olycksfallsskada inte inträffat.</p> <p>Skada som uppkommit genom ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranletts av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring.</p> <p>Från 18 års ålder;</p> <p>Skada som uppkommit i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig brottslig handling som enligt svensk lag kan leda till fängelse.</p>

* Sådan kroppsskada anses ha inträffat den dag den/det visade sig.

Om kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring, fysiskt eller psykiskt handikapp) förelåg när olycksfallsskadan inträffade eller om detta tillstött senare utan samband med olycksfallsskadan gäller följande: Kan det antas att kroppsfelet medfört att skadans följder förvärrats, lämnas endast ersättning för de följder, som har uppkommit oberoende av kroppsfelet och enbart på grund av olycksfallsskadan. Särskilda begränsningar finns även vid behandlingskostnader för tandskador.

Observera speciellt följande:

Som framgår ovan är det fyra kriterier (kroppsskada, ofrivillig, plötslig, yttre händelse) som måste vara uppfyllda för att en olycksfallsskada i försäkringsvillkorens mening ska föreligga. Detta kan medföra att händelser som i dagligt tal kallas olycksfall inte är en olycksfallsskada.

Invaliditet

Med invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av kroppsfunktionen (medicinsk invaliditet) eller att arbetsförmågan för framtiden minskat med minst 50 % till följd av skadan (ekonomisk invaliditet). Vid bedömning av invaliditetsgraden skiljer man mellan medicinsk och ekonomisk invaliditet.

Försäkringen omfattar medicinsk invaliditet, den kan även omfatta ekonomisk invaliditet vilket i sådant fall framgår av gruppavtalet.

Medicinsk invaliditet är den fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som fastställs oberoende av den försäkrades yrke, arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som medicinsk invaliditet räknas även bestående värk, förlust av inre organ och sinnesfunktion. Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden även med beaktande av protesfunktionen.

Ekonomisk invaliditet är den bestående nedsättningen av den försäkrades arbetsförmåga till följd av olycksfallsskadan. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats. En förutsättning för att rätten till ersättning för ekonomisk invaliditet ska prövas är att arbetsförmågan bedöms vara bestående nedsatt med minst 50 %.

Ersättningsmoment

Medicinsk invaliditet vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
Olycksfallsskada som inom tre år från olycksfallet medfört en mätbar invaliditet. Av olycksfallsskada orsakad för framtiden bestående nedsättning av den försäkrades fysiska eller psykiska funktionsförmåga.	Mer än 100% invaliditet för en och samma olycksfallsskada.

Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker med ledning av vid varje utbetalningstillfälle gällande branschgemensamma tabellverk.

Ersättningens storlek

Ersättning utbetalas med så stor del av försäkringsbeloppet som motsvarar den medicinska invaliditetsgraden.

Var funktionsförmågan redan tidigare nedsatt frånräknas den medicinska invaliditetsgraden för denna nedsättning.

Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt.

Om försäkringsbeloppet är angivet i prisbasbelopp tillämpas gällande prisbasbelopp vid utbetalningstillfället.

Om ersättningen avtrappas med hänsyn till den försäkrades ålder framgår det av försäkringsbeskedet.

För olycksfallsskada orsakad av atomkärnreaktion, utan samband med militär verksamhet

i vilken den försäkrade är sysselsatt, är försäkringsersättningen begränsad till totalt högst 200 000 kr per försäkrad oavsett om försäkrad omfattas av försäkringskydd enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

Rätten till ersättning

Rätt till invaliditetsersättning inträder när olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades kroppsfunction och tillståndet är stationärt och inte livshotande. Med stationärt tillstånd menas att tillståndet varken ändras till det bättre eller sämre.

Vid medicinsk invaliditet inträder rätt till invaliditetsersättning tidigast 12 månader efter det att olycksfallsskadan inträffade.

Invaliditetsbedömningen kan dock uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till föreliggande rehabiliteringsmöjligheter är nödvändigt.

Kan, när invaliditetstillståndet inträtt den definitiva medicinska invaliditetsgraden ännu inte bedömas, utbetalas när så är möjligt förskott till den försäkrade. Detta ska svara mot den medicinska invaliditet som kan säkerställas. Vid slutlig invaliditetsbedömning utbetalas belopp motsvarande den procentuella höjningen av invaliditetsgraden.

Ersättningen utbetalas till den försäkrade. Är den försäkrade omyndig och ersättningen vid utbetalningstillfället överstiger ett prisbasbelopp sätts ersättningen in på konto med överförmyndarspär.

Inträffar dödsfall innan rätt till invaliditetsersättning inträtt, utbetalas inte invaliditetsersättning. Har rätt till invaliditetsersättning inträtt utbetalas det belopp som svarar mot den säkerställda definitiva medicinska invaliditet som beräknas ha förelegat vid dödsfallet.

Möjlighet till omprövning av ersättningen om invaliditeten ökar

Om olycksfallsskadan medför att den försäkrades kroppsfunction väsentligt försämras efter det att Trygg-Hansa tagit slutlig ställning till den försäkrades rätt till ersättning med anledning av olycksfallsskadan, har den försäkrade rätt att på grund av de nya omständigheterna få invaliditetsgraden omprövad.

Vuxenolycksfallsförsäkring

Omprövning av medicinsk invaliditet medges om den försäkrade senast inom tio år från det olycksfallsskadan inträffade, skriftligen anmäler sitt önskemål om omprövning till Trygg-Hansa och samtidigt lämnar uppgifter som kan medföra rätt till omprövning.

Barnolycksfallsförsäkring

Rätt till omprövning av medicinsk invaliditet föreligger fram till 30-årsdagen. Den försäkrade ska skriftligen anmäla önskemål om omprövning till Trygg-Hansa och samtidigt lämna uppgifter som kan medföra rätt till omprövning.

Läke-, tandskade- och resekostnader vid olycksfallsskada

Allmänt

Försäringen ersätter	Försäringen ersätter inte
<p>Kostnader för vård och behandling av läkare eller tandläkare och för resor vid olycksfallsskada som drabbar den försäkrade inom fem år efter olycksfallsskadan.</p> <p>Endast kostnader som skulle ha ersatts om den försäkrade varit ansluten till allmän försäkringskassa i Sverige.</p>	<p>Läke-, rese- och tandskadekostnader som uppstått efter ett års utlandsvistelse.</p> <p>Privat sjukhusvård.</p> <p>Förlorad arbetsinkomst.</p> <p>Kostnader vid sjukdom.</p>

Anspråk på ersättning för kostnader ska styrkas med originalverifikationer eller med intyg om utbetald reseersättning.

Läkekostnader vid olycksfallsskada

Försäringen ersätter	Försäringen ersätter inte
<p>Nödvändiga och skäligen kostnader för vård och behandling av behörig läkare, vård på sjukhus samt behandling och hjälpmedel som läkare föreskrivit för skadans läkning.</p> <p>Vård och behandling i Sverige under förutsättning att behandlingen utförs av läkare som är ansluten till allmän försäkring eller har vårdavtal med sjukvårdshuvudman.</p> <p>Behandlingskostnader avseende vård hos sjukgymnast eller avseende annan behandling i Sverige under förutsättning att behandling sker enligt ordination av läkare som är ansluten till allmän försäkring eller har vårdavtal med sjukvårdshuvudman.</p>	<p>Kostnader för privat vård och behandling, samt privata operationer och därmed sammanhängande vårdkostnader.</p> <p>Läkekostnader sedan definitiv medicinsk invaliditetsersättning betalats ut.</p> <p>Kostnader för vård på sjukhus under tid sjukhusvistelseersättning lämnas.</p>

Behandlingskostnader för tandskador vid olycksfallsskada

Försäringen ersätter	Försäringen ersätter inte
<p>Nödvändiga och skäligen kostnader för behandling som utförts av behörig tandläkare vilken är ansluten till allmän försäkring i Sverige.</p>	<p>Skada vid tuggning eller bitning.</p>

Ersättningens storlek

Vid behandling med singelimplantat lämnas ersättning med högst 50 % av prisbasbeloppet. Vid implantat i form av broterapi lämnas ersättning med högst 50 % av prisbasbeloppet per implantatstöd, dock maximalt ett prisbasbelopp för hela implantatbehandlingen. Gällande prisbasbelopp vid utbetalningstillfället tillämpas.

Behandling och arvode ska vara på förhand godkänt av Trygg-Hansa. För nödvändig akutbehandling ersätts dock skäligen kostnad även om godkännande inte har hunnit inhämtas.

Den försäkrade ska utan dröjsmål söka tandläkare och anmäla skadan. Efter 19 års ålder ska anmälan åtföljas av utredning på blankett som Trygg-Hansa tillhandahåller.

Föreligger vid olycksfallsskadan sjukliga eller i övrigt för åldern inte normala förändringar lämnas ersättning endast för den skada som kan antas ha blivit följderna om förändringarna inte funnits då skadan inträffade.

Skada på fast protetik ersätts enligt regler som gäller för skada på naturlig tand. Detta gäller även löstagbar protes som när den skadades var på plats i munnen.

Har försäkringen lämnat ersättning för slutbehandling av tandskadan lämnar försäkringen inte ytterligare ersättning. Ersättning kan dock lämnas om försäkring inträtt som inte var förutsägbar vid slutbehandlingen och beror på olycksfallsskadan. Detta ska ske senast inom fem år sedan slutbehandling utförts.

För försäkrad yngre än 25 år gäller även:

Måste slutbehandling på grund av den försäkrades ålder uppskjutas till senare tidpunkt, ersätts även kostnader för den uppskjutna behandlingen under förutsättning att Trygg-Hansa tagit ställning innan den försäkrade fyllt 25 år och då godkänt den uppskjutna behandlingen, dock längst till 30 år.

Resekostnader vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
<p>Resekostnader för nödvändiga resor för sådan vård och behandling som föranletts av olycksfallsskadan. Resor ska tillstyrkas av behörig läkare eller tandläkare. Resekostnader ersätts med högst det belopp som motsvarar den egenavgift som bestämts av aktuellt landsting.</p> <p>Merkostnad för resor mellan fast bostad och arbetsplats eller skola under skadans akuta behandlingstid, om olycksfallsskadan orsakat sådan nedsättning av den försäkrades förmåga att förflytta sig att särskilt transportmedel måste anlitas för att kunna utföra ordinarie yrkesarbete eller skolutbildning. Billigaste färdsmätt som hälsotillståndet medger ska användas. Behovet måste styrkas av behörig läkare.</p>	<p>Resekostnader sedan definitiv medicinsk invaliditetsersättning betalats ut.</p> <p>Resekostnader till och från privat vård.</p> <p>Resor med privatbil som kostnadsfritt lånats, tjänstebil, förmånsbil etc där kostnad inte uppkommit.</p>

Observera speciellt följande:

Resor till och från fast arbetsplats kan ersättas av arbetsgivaren eller av Försäkringskassan. Resor till och från vård kan ersättas av Landstinget. Ersättning ska därför i första hand begäras därifrån.

Ersättning för merkostnader vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
<p>Om olycksfallsskadan medfört läkarbehandling lämnas ersättning, beräknad enligt skadeståndsrättsliga regler för:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nödvändiga och skäligen merkostnader som olycksfallet medfört under skadans akuta behandlingstid. • normalt burna personliga kläder, glasögon samt hörapparat och andra handikapphjälpmedel som skadats vid olycksfallet. (Om skadade kläder eller glasögon går att reparera lämnas ersättning för reparationskostnaden.) 	<p>Övriga personliga tillhörigheter som skadats i samband med olycksfallsskadan.</p> <p>Förlorad arbetsinkomst eller andra ekonomiska förluster.</p>

Observera speciellt följande:

Ett absolut krav för att ersättning ska kunna lämnas är att skadan är så allvarlig att läkarbehandling krävs. Det räcker alltså inte med att läkare tittat på skadan. Med behandling avses här exempelvis sårskada som måste sys eller tejpas. Förluster som uppkommit på grund av skadan, till exempel förlorad arbetsinkomst, ersätts inte.

Ersättning vid sjukhusvård till 18 års ålder vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
<p>100 kr per dag om olycksfallsskadan medfört sjukhusvård längre tid än tre dagar före den försäkrade fyllt 18 år. Ersättning lämnas i högst 90 dagar.</p>	<p>Sjukhusvård vid olycksfallsskada som inträffar efter det att den försäkrade fyllt 18 år.</p>

Med sjukhusvård avses här att barnet är inskrivet för vård. Ersättning utbetalas till den vårdnadshavare där barnet är folkbokfört.

Kostnader för hjälpmedel vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
Hjälpmedel och rehabiliteringshjälpmedel som av läkare bedöms som nödvändiga för att lindra ett invaliditetstillstånd. Handikappfordon och liknande hjälpmedel. Billigaste vanligen förekommande hjälpmedel som med hänsyn till den försäkrades tillstånd kan användas.	Hjälpmedel om olycksfallsskadan inte medfört någon fastställd invaliditet. Detta krav gäller inte för rehabiliteringshjälpmedel. Kostnader för hjälpmedel mer än fem år efter olycksfallsskadan.

Hjälpmedel och kostnader ska på förhand godkännas av Trygg-Hansa.

Ersättning för ärr vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
Ärr eller annan utseendemässig förändring till följd av olycksfallsskada som krävt läkarbehandling.	Skada som inte krävt läkarbehandling. Ärr eller annan utseendemässig förändring genom detta moment om lyte och men ingår i gruppavtalet.

Ersättningens storlek

Ersättning lämnas enligt en av Trygg-Hansa fastställd tabell gällande vid utbetalningstillfället.

Rätten till ersättning

Rätt till ersättning inträder först efter avslutad behandling och sedan ärran eller den utseendemässiga förändringen bedömts vara kvarstående för framtiden, dock tidigast ett år från det olycksfallsskadan inträffade.

Observera speciellt följande:

Om skada inte anmäls inom tre år från det fordringen kunnat göras gällande inträder pre-skription. Anmäl därför även ärr så snart som möjligt.

Ett absolut krav för att ersättning ska kunna lämnas är att ärran/den utseendemässiga förändringen är synlig och märkbar för annan person och att skadan är så allvarlig att läkarbehandling krävts. Det räcker alltså inte med att läkare tittat på skadan utan att ge någon behandling. Med behandling avses här exempelvis sårskada som måste sys eller tejpas.

Dödsfallsersättning

Försäringen ersätter	Försäringen ersätter inte
Med ett i gruppavtalet angivet belopp om den försäkrade avlider inom tre år från olycksfallsskadan till följd av denna. Dödsfall oavsett orsak före 18 års ålder om försäkringen är tecknad att gälla på heltid, dvs dygnet runt.	Dödsfall p g a olycksfallsskadan senare än tre år från olycksfallet. Dödsfall av annan orsak än olycksfallsskada efter 18 års ålder.

Observera speciellt följande:

Försäringen gäller vid dödsfall oavsett orsak före 18 års ålder under förutsättning att försäkringen är tecknad att gälla på heltid, dvs dygnet runt.

Vilka som är försäkrade samt till vilken omfattning framgår av försäkringsavtalet samt försäkringsbeskeden.

Vem som erhåller ersättningen

Ersättningen betalas ut till den försäkrades dödsbo, om inte särskilt förmånstagarförordnande har anmälts till Trygg-Hansa. Särskilt förmånstagarförordnande kan göras från 18 års ålder. Särskild förmånstagarblankett finns att beställa hos Trygg-Hansa.

Kristerapi

Försäringen ersätter	Försäringen ersätter inte
Skälig kostnad för behandling och resekostnader avseende kristerapi begränsad till tio behandlingstillfällen för varje försäkringsfall hos legitimerad psykolog om den försäkrade drabbats av krisreaktion på grund av: <ul style="list-style-type: none"> • ersättningsbar olycksfallsskada. • nära anhörigs* död. • överfall, hot, rån eller våldtäkt som polisanmälts. • brand, explosion och inbrott i egen bostad. • krishändelse i skolmiljö.** Behandlingen ska utföras i Sverige och i förväg vara godkänd av Trygg-Hansa.	Kristerapi för händelse som uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd. Kristerapi för skada som den försäkrade tillfogats av annan familjemedlem. Med familjemedlem avses make/maka/sambo, registrerad partner, barn, föräldrar och syskon. Kristerapi senare än ett år efter varje försäkringsfall.

* Med nära anhörig avses make/maka/sambo, registrerad partner samt den försäkrades barn. För försäkrat barn under 18 år avses med nära anhörig även föräldrar och syskon.

** Med krishändelse i skolmiljön avses händelse i form av hot eller våldshandling från utomstående som drabbar enskild elev, elevgrupp eller lärare.

Ersättning kan lämnas till den elev, lärare eller grupp som drabbats av eller bevittnat händelsen.

Med skolmiljö avses här verksamhet i skola, daghem, familjedaghem eller liknande verksamhet under

- lektioner, raster och annan obligatorisk verksamhet under skoldagen.
- praktisk yrkesorientering.
- praktikperiod som ingår i läroplanen eller om eleven vistas på arbetsplats som led i pågående utbildning.
- fritidsverksamhet, idrottsutövningar, läger, studiebesök, utflykter, skolresor mm anordnade av skolan eller på uppdrag av skolan under ordinarie lästermin eller efter densammas slut.
- direkt färd till och från angivna verksamheter.

Ersättningens storlek

Kristerapi ersätts med upp till 10 behandlingstillfällen inom en period av 12 månader från försäkringsfallet. Val av psykolog/terapeut sker genom kontakt med Trygg-Hansa.

Ersättningsmoment som ingår endast om detta anges i gruppavtalet

Ekonomisk invaliditet vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
<p>Ekonomisk invaliditet till följd av olycksfallsskada som inträffar före 55-årsdagen under förutsättning att nedanstående är uppfyllt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbetsförmågan är för framtiden bestående nedsatt med minst 50 %. • olycksfallsskadan medfört medicinsk invaliditet. • medicinsk och yrkesmässig rehabilitering ska ha utretts och genomförts. • ekonomisk invaliditet har uppkommit inom 10 år från det olycksfallsskadan inträffat, gäller för försäkrad som vid skadetillfället fyllt 18 år. • ekonomisk invaliditet har uppkommit före 60-årsdagen. 	<p>Ekonomisk invaliditet vid nedsättning av arbetsförmågan med mindre än 50 %.</p> <p>Ekonomisk invaliditet för olycksfallsskada som inträffar efter 55-årsdagen.</p> <p>Ekonomisk invaliditet efter 60-årsdagen.</p> <p>Ekonomisk invaliditet efter 30-årsdagen om olycksfallsskadan inträffat före 18-årsdagen.</p>

Till grund för bestämning av den ekonomiska invaliditeten läggs endast sådana av olycksfallsskadan föranledda symtom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas av Trygg-Hansa. Hänsyn ska endast tas till nedsättning av sådan arbetsförmåga som utnyttjades omedelbart före olycksfallsskadan och som sannolikt skulle ha utnyttjats om arbetsförmågan inte förlorats.

Bestämningen sker med hänsyn till den försäkrades förmåga att trots olycksfallsskadan utföra sitt vanliga arbete eller annat arbete som motsvarar hans/hennes krafter och färdigheter. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete även i annat yrke prövats. Samtliga möjligheter till rehabilitering ska också vara utredda.

Bestämningen av invaliditetsgraden sker med ledning av den förlust av arbetsförmågan som olycksfallsskadan medfört. Olycksfallsskadan ska dessutom innan den ekonomiska invaliditeten har inträtt och inom tre år från skadedagen ha medfört medicinsk invaliditet.

Ersättningens storlek

Ersättningen utgör en mot invaliditetsgraden svarande del av försäkringsbeloppet.

Ersättningen bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten. Bestämning ska dock ske på grundval av den medicinska invaliditeten om detta leder till högre ersättning.

Vid ekonomisk invaliditet lämnas följande ersättning:

- Vid hel arbetsoförmåga betraktas invaliditeten som 100-procentig. Ersättning lämnas med 100 % av försäkringsbeloppet.
- Vid tre fjärdedels arbetsoförmåga betraktas invaliditeten som 75-procentig. Ersättning lämnas med 75 % av försäkringsbeloppet.
- Vid halv arbetsoförmåga betraktas invaliditeten som 50-procentig. Ersättning lämnas med 50 % av försäkringsbeloppet.

Har ersättning för medicinsk invaliditet utbetalats, sker utbetalning motsvarande resterande invaliditetsgrad.

Om ersättningen avtrappas med hänsyn till den försäkrades ålder när olycksfallet inträffar framgår det av försäkringsbeskedet.

För olycksfallsskada orsakad av atomkärnreaktion, utan samband med militär verksamhet i vilken den försäkrade är sysselsatt, är försäkringsersättningen begränsad till totalt högst 200 000 kr per försäkrad oavsett om försäkrad omfattas av försäkringsskydd enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

När hel ekonomisk invaliditet utbetalats upphör rätt till ersättning enligt detta moment. Inträffar dödsfall innan rätt till ersättning inträtt utbetalas inte ersättning för ekonomisk invaliditet.

Möjlighet till omprövning av ersättningen om invaliditeten ökar

Om olycksfallsskadan medför att den försäkrade förlorar ytterligare arbetsförmåga efter det att Trygg-Hansa tagit slutlig ställning till den försäkrades rätt till ersättning med anledning av olycksfallsskadan har den försäkrade rätt att på grund av de nya omständigheterna få invaliditetsgraden omprövad.

Vuxenolycksfallsförsäkring

Omprövning av ekonomisk invaliditet medges om den försäkrade senast inom tio år från det att Trygg-Hansa tagit slutlig ställning till ekonomisk invaliditet, skriftligen anmäler sitt önskemål om omprövning till Trygg-Hansa och samtidigt lämnar uppgift om de omständigheter som kan medföra rätt till omprövning. Omprövning av ekonomisk invaliditet medges dock inte efter 60 års ålder.

Barnolycksfallsförsäkring

Rätt till omprövning av ekonomisk invaliditet föreligger fram till 30-årsdagen. Den försäkrade ska skriftligen anmäla sitt önskemål om omprövning till Trygg-Hansa och samtidigt lämna uppgift om de omständigheter som kan medföra rätt till omprövning.

Ersättning för sveda och värk vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
<p>Sveda och värk om olycksfallsskadan medfört sjuk-skrivning till minst 25 % under mer än 30 dagar under skadans akuta behandlings- och läkningstid.</p> <p><i>För barn upp till 16 års ålder gäller följande i stället för krav på sjukskrivning:</i></p> <p>Läkarintyg ska finnas som styrker att barnet till följd av olycksfallet är helt oförmöget att utföra normala fritidsaktiviteter under minst 30 dagar. Orsak kan vara gipsbehandling eller annan immobilisering.</p>	<p>Om sveda- och värkersättning erhållits från annat håll enligt lag, författning eller från annan försäkring.</p>

Ersättningsens storlek

Ersättningen beräknas med ledning av tabell fastställd av Trygg-Hansa. Tabell gällande vid utbetalningstillfället används.

Ersättningen utbetalas när den akuta behandlings- och läkningstiden upphört.

Lyte och men vid olycksfallsskada

Försäkringen ersätter	Försäkringen ersätter inte
Lyte och men* om olycksfallsskadan medför invaliditet. Kosmetisk defekt. Förlust av tänder. *Lyte = Kroppsfel som kan sägas vanställa den skadade och kan direkt iakttagas av utomstående, t ex ärr eller annan vanställdhet. *Men = T ex förlust av lukt eller smak, nedsättning av hörsel mm.	–

Ersättningens storlek

Ersättningens storlek beräknas efter den medicinska invaliditetsgraden och enligt en av Trygg-Hansa fastställd tabell gällande vid utbetalningstillfället.

För olycksfallsskada orsakad av atomkärnreaktion, utan samband med militär verksamhet i vilken den försäkrade är sysselsatt, är försäkringsersättningen begränsad till totalt högst 200 000 kr per försäkrad oavsett om försäkrad omfattas av försäkringskydd enligt flera försäkringar i Trygg-Hansa.

B. FÖRSÄKRINGSREGLER

Uppgifter som ligger till grund för försäkringsavtalet

Avtalet grundar sig på de uppgifter som gruppen har lämnat.

Gruppavtalet

Avtal om Kollektiv Olycksfallsförsäkring ingås mellan Trygg-Hansa och gruppen.

För försäkringsskyddet enligt gruppavtalet gäller vad som anges i gruppavtalet och därtill hörande handlingar samt i dessa allmänna försäkringsvillkor. Bestämmelse i gruppavtalet har företräde framför bestämmelse i dessa försäkringsvillkor.

Gruppavtalet innehåller bestämmelser om gruppens sammansättning, försäkringsomfattning, försäkringsskyddets ikraftträdande och giltighetstid, automatisk förlängning och uppsägning av gruppavtalet. Försäkringens omfattning framgår även av försäkringsbeskedet.

Trygg-Hansa Försäkringsaktiebolag, 106 26 Stockholm, är försäkringsgivare för olycksfallsförsäkringen samt för dödsfallsmoment upp till två prisbasbelopp. Vid dödsfallsbelopp överstigande två prisbasbelopp samt för livmomentet i barnförsäkringen är Holmia Livförsäkring AB försäkringsgivare.

Försäkringens omfattning

Försäkringens omfattning bestäms i gruppavtalet och anges i försäkringsbeskedet.

Försäkringen ger ersättning enligt de försäkringsvillkor som gäller när olycksfallsskada inträffar.

Försäkringstid

Försäkringstiden är den tid för vilken gruppavtalet har träffats. Försäkringstiden framgår av gruppavtalet. Försäkringen tecknas för försäkringstiden och förlängs vid årsförfallodagen med en ny försäkringstid av ett år i sänder så länge gruppavtalet gäller mellan Trygg-Hansa och gruppen. Förnyelse sker dock inte om försäkringen sagts upp att upphöra av Trygg-Hansa eller gruppen.

Försäkringsskyddet upphör dessförinnan att gälla då gruppmedlem anmäler att hon eller han avstår från försäkringen eller inte längre tillhör den i gruppavtalet bestämda grupp av personer som försäkras.

För försäkringen gäller inte efterskydd eller rätt till fortsättningsförsäkring, eftersom gruppmedlem som lämnar gruppen bedöms kunna få skydd av samma slag som i gruppavtalet genom annan försäkring.

Trygg-Hansa ansvarar endast för skada som inträffar under försäkringstiden.

Försäkringsbelopp och värdesäkring

När försäkringen tecknas och därefter varje år inför försäkringens årsförfallodag anger Trygg-Hansa den premie och de försäkringsbelopp som ska gälla för tiden fram till nästa årsförfallodag.

Från årsförfallodagen ändras försäkringsbeloppen i takt med förändringen i penningvärdet år för år. För detta ändamål tillämpas Statistiska Centralbyråns konsumentprisindex för oktober månad. Ändringen sker med den procentsats med vilken konsumentprisindex ändrats mellan oktober månad året före ändringen och oktober månad året dessförinnan.

I vissa fall används förändringen av prisbasbeloppet som värdesäkring vilket i sådant fall framgår av gruppavtalet.

Utbetalning från försäkringen grundas på det försäkringsbelopp som gäller vid utbetalningstillfället. Om rätt till ersättning inträder trots att försäkringen inte längre är i kraft grundas utbetalningen på de försäkringsbelopp som skulle ha gällt vid aktuell tidpunkt om försäkringen hade varit i kraft.

Var försäkringen gäller

Begränsningar i försäkringsskyddet utomlands anges vid beskrivning av försäkringens omfattning, se A.

Trygg-Hansas ansvar

Trygg-Hansas ansvar inträder den dag då Trygg-Hansa mottagit ansökan och sådana handlingar att försäkringen kan beviljas enligt de bestämmelser som gäller för gruppavtalet.

I gruppavtalet kan avtalas att försäkringen ska träda ikraft från annan senare tidpunkt. Samma bestämmelser gäller vid ikraftträdande av höjning av försäkringsbelopp eller annan ändring av försäkringsskyddet.

Om försäkringen ska gälla kortare tid än en månad inträder Trygg-Hansas ansvar vid tidpunkt som anges i gruppavtalet under förutsättning att premien betalas innan försäkringsskyddet ska börja gälla.

Den försäkrades rätt att säga upp försäkringen

En försäkrad gruppledmedlem kan när som helst genom anmälan avstå från försäkringen. Sådan anmälan kan ske muntligt eller skriftligt.

Uppsägningen får verkan dagen efter den dag då den mottogs av Trygg-Hansa eller gruppföreträdaren.

Uppsägning från gruppens sida

Gruppen får säga upp gruppavtalet att upphöra vid försäkringstidens utgång. Försäkringskyddet upphör för samtliga försäkrade vid den tidpunkt som anges i uppsägningen, dock tidigast en månad efter det att uppsägningen kom till Trygg-Hansa. När sådan uppsägning mottagits meddelar Trygg-Hansa de försäkrade om uppsägningen.

Trygg-Hansas rätt att säga upp försäkringen

Trygg-Hansa får genom uppsägning till gruppen och meddelande till gruppmedlemmarna säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringstidens utgång. En uppsägning eller ett meddelande om ändring får verkan en månad efter det att Trygg-Hansa avsände uppsägningen och meddelandet.

Ändring av försäkringsvillkoren

Trygg-Hansa har rätt att i den utsträckning som följer av gruppavtalet ändra försäkringen vid förnyelse.

Överlåtelse eller pantsättning

Försäkringen får inte överlåtas eller pantsättas.

C. PREMIEN

När premien behöver betalas

Första premien för försäkringen ska betalas inom fjorton dagar från den dag då Trygg-Hansa avsänt krav på premie. Detta gäller inte vid korttidsförsäkring med giltighet upp till en månad. För dessa försäkringar ska premien betalas i förskott.

Förnyelsepremien för en redan gällande försäkring ska betalas senast den dag då den nya försäkringstiden börjar. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad från den dag då Trygg-Hansa avsände krav på premien till gruppföreträdaren.

Uppsägning p g a dröjsmål med premien

Betalas inte premien i rätt tid, får Trygg-Hansa säga upp försäkringen för upphörande, om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. Uppsägningen ska sändas till gruppen och alla gruppmedlemmar.

Uppsägningen får verkan 14 dagar efter den dag då den avsändes om inte premien betalas inom denna frist.

Då försäkrad bedöms kunna få samma slag av försäkringsskydd som i den uppsagda grupp-försäkringen genom annan försäkring, ges de försäkrade inte rätt till fortsättningsförsäkring om försäkringen upphör till följd av premiedröjsmål.

Återupplivning

Har en uppsägning fått verkan och Trygg-Hansas ansvar upphört, återupplivas försäkringen till sin tidigare omfattning under förutsättning att den obetalda premien betalas inom tre månader från den dag då försäkringen upphörde efter uppsägningen. Detta gäller inte om dröjsmålet avser premie för nytecknad försäkring.

Trygg-Hansas ansvar gäller vid återupplivning från och med dagen efter den dag då premien betalats.

Underrättelse till annan om dröjsmål med premien

Trygg-Hansa underrättar alltid förmånstagare med oåterkalleligt förmånstagarförordnande om premien är obetald, under förutsättning att personen är känd för Trygg-Hansa.

Betalning genom betalningsförmedlare

Försäkringen är betald när ett betalningsuppdrag avseende premien lämnats till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

Återbetalning av premie

Upphör försäkringen efter det att premie betalats i förskott, återbetalar Trygg-Hansa den del av premien som avser tiden efter ansvarets upphörande.

Är försäkringsavtalet ogiltigt enligt 12 kap 2 § första stycket försäkringsavtalslagen, får Trygg-Hansa ändå behålla betald premie för förfluten tid.

D. BEGRÄNSNINGAR AV TRYGG-HANSAS ANSVAR

Upplysningsplikt

Gruppen och den försäkrade är skyldiga att på Trygg-Hansas begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas, utvidgas eller förnyas. Gruppen och den försäkrade ska ge riktiga och fullständiga svar på Trygg-Hansas frågor.

I försäkringsavtalslagen finns ytterligare regler om uppsägning och ansvarsbegränsning om oriktiga uppgifter lämnas.

Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade uppsåtligen har framkallat ett försäkringsfall är Trygg-Hansa fritt från ansvar. Begränsningen gäller inte om den försäkrade var under 18 år eller allvarligt psykiskt störd.

Har den försäkrade genom grov vårdslöshet framkallat ett försäkringsfall eller förvärrat dess följder, kan ersättningen sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandena och omständigheterna i övrigt. Detta gäller även då skadan kan antas ha föranletts av att hon eller han varit påverkad av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska preparat eller genom felaktig användning av läkemedel. På samma sätt bedöms vidare de fall när den försäkrade på annat sätt måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebär en betydande risk för att skadan skulle inträffa. Begränsningarna gäller inte om den försäkrade var under 18 år eller allvarligt psykiskt störd.

Nedsättning görs normalt med 25 %. Avdraget kan höjas i allvarligare fall, till och med så att ingen ersättning alls betalas. Avdraget kan minskas om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter.

Oriktiga uppgifter vid inträffat skadefall

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Nedsättning görs normalt med 25 %. Avdraget kan höjas i allvarligare fall, till och med så att ingen ersättning alls betalas. Avdraget kan minskas om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter.

E. REGLERING AV SKADA

Anmälan och ersättningskrav

Anmälan om olycksfallsskada som kan ge rätt till ersättning ska göras till Trygg-Hansa snarast möjligt. Den som gör anspråk på ersättning ska om Trygg-Hansa begär det sända in läkarintyg och övriga handlingar, som är av betydelse för bestämning av rätten till ersättning. Kostnaderna för läkarintyg och övriga handlingar ersätts av Trygg-Hansa. Anspråk på ersättning för kostnader ska styrkas med originalverifikationer.

En förutsättning för rätt till ersättning är att den försäkrade utan dröjsmål anlitar behörig läkare och under sjuktid står under fortlöpande läkartillsyn.

Trygg-Hansa har rätt att föreskriva att den försäkrade inställer sig för undersökning hos läkare som Trygg-Hansa anvisar om detta bedöms vara nödvändigt för fastställande av rätten till ersättning. Kostnaderna för denna undersökning, inklusive nödvändiga resor, ersätts av Trygg-Hansa.

Medgivande för Trygg-Hansa att för bedömning av rätt till ersättning inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om Trygg-Hansa begär det.

Tidpunkt för utbetalning av försäkringsersättning

Trygg-Hansa ska betala försäkringsersättning, som inte avser periodiska utbetalningar, senast en månad efter det att rätten till ersättning inträtt och den som gör anspråk på ersättning fullgjort vad som krävs i avsnittet om Anmälan och ersättningskrav.

Om den som gör anspråk på ersättning uppenbarligen har rätt till åtminstone ett visst belopp, ska detta genast betalas ut och avräknas från den slutliga ersättningen.

Trygg-Hansa ska betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), om inte betalning sker i tid.

Kostnader som ersätts av annan

Ersättning lämnas inte enligt denna försäkring för kostnader som ersätts av annan enligt särskild lag eller författning, internationell konvention, kollektivavtal eller annat ersättningsinstitut, som kan tas i anspråk för försäkringsfallet.

Inte heller lämnas ersättning för kostnader som ersätts enligt annan försäkring än sjuk- och olycksfallsförsäkring.

Dubbelförsäkring

Om samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsbolag, är varje försäkringsbolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade meddelat försäkring. Den försäkrade har dock när det gäller kostnader inte rätt till högre ersättning sammanlagt från bolagen än som svarar mot skadan eller förlusten. Överstiger summan av bolagens ansvarsbelopp för kostnader skadan eller förlusten, fördelas ansvarigheten mellan försäkringsbolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

Regressrätt

Trygg-Hansa inträder i den försäkrades rätt till skadestånd eller annan ersättning från den som är ansvarig för olycksfallet beträffande ersättning för sjukvårdskostnader och andra utgifter och förluster som Trygg-Hansa har ersatt enligt försäkringsavtalet.

F. PRESKRIPTION

Den som vill göra anspråk på försäkringsersättning måste väcka talan mot Trygg-Hansa inom tre år efter att ha fått kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det anspråket tidigast kunde göras gällande. Annars går rätten till ersättning förlorad. Om anspråk har framställts till Trygg-Hansa inom denna tid, är fristen enligt första meningen alltid minst sex månader från det att Trygg-Hansa meddelat sitt slutliga ställningstagande till anspråket.

Trygg-Hansa förbehåller sig rätten att åberopa specialpreskription mot den försäkrade oberoende av om skadereglering i någon form inleds med anledning av anmälan.

G. REGLER I SÄRSKILDA FALL

Krig, annan väpnad konflikt m m

Försäkringen gäller inte i Sverige eller i annat land för olycksfallsskada som är direkt orsakad av och beror på krig, annan väpnad konflikt eller krigsliknande politiska oroligheter, som pågår där olycksfallsskadan orsakas.

Om den försäkrade under försäkringstiden vistas utanför Sverige i område där krig, väpnad konflikt eller krigsliknande oroligheter utbryter, tillämpas inte begränsningen under de första tre månaderna efter det att det tillstånd som medför de nya riskerna inträtt. Detta under förutsättning att den försäkrade inte deltar i eller tar befattning som rapportör eller liknande med de handlingar som medför de nya riskerna.

Försäkringen gäller för olycksfallsskada som orsakas av deltagande i militär fredsbevarande verksamhet i FN:s regi, eller annan av Sveriges riksdag godkänd fredsbevarande insats.

Terrorhandling

Försäkringen gäller inte för olycksfallsskada som orsakats av eller står i samband med eller annars är en följd av spridning eller användning av biologiska eller kemiska ämnen eller kärnämnen, kärnavfall eller andra ämnen med skadlig strålning i samband med eller i följd av terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämma en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Atomskador

Försäkringen gäller inte för olycksfallsskada som är direkt orsakad av atomkärnreaktion i samband med militär verksamhet i vilken den försäkrade är sysselsatt. Denna begränsning av försäkringen gäller även för dödsfall som är en direkt följd av sådan skada.

Force majeure

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadeutredning eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse eller på grund av naturkatastrof.

Tillämplig lag

För försäkringsavtalet gäller svensk lag. De viktigaste bestämmelserna finns i försäkringsavtalslagen (2005:104). Tvist med anledning av försäkringsavtalet ska handläggas vid svensk domstol, med tillämpning av svensk lag. Kostnad för juridiskt ombud ersätts inte av försäkringen.

Information enligt personuppgiftslagen

Alla uppgifter som du lämnat till oss behandlas i enlighet med personuppgiftslagen (PUL). Uppgifterna kan kompletteras med information från offentliga register. Ansvarig för personuppgifterna är Trygg-Hansa Försäkringsaktiebolag (org. nr 516401-7799).

Vi sparar på uppgifterna för att kunna bedöma försäkringsansökningar, administrera försäkringsavtal, utreda skadeärenden, upprätta försäkringsstatistik, bedriva produktutveckling samt genomföra marknadsföring. Vi kan även komma att lämna ut personuppgifter till andra bolag inom samma koncern eller samarbetspartner, andra företag, organisationer och föreningar som vi samarbetar med. Nödvändiga uppgifter lämnas till samarbetspartner för exempelvis skadereglering och till andra bolag inom samma koncern. Enligt lag kan vi även behöva lämna ut uppgifter till myndigheter. Trygg-Hansa registrerar även anmälda skador i ett för försäkringsbranschens gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Vi sparar uppgifter om försäkringar som inte blivit beviljade och försäkringar som blivit avslutade under begränsad tid.

Om du inte vill få ytterligare produkt- och tjänsteerbjudanden kan du anmäla detta till Trygg-Hansa kundservice på telefon 0771-111 600. Vill du få upplysning om vilka personuppgifter som vi har om dig eller begära rättelse av felaktiga uppgifter behöver vi en skriftlig begäran från dig. Ange försäkrings- eller personnummer och skriv under begäran med din namnteckning och skicka den till Trygg-Hansa, Personuppgiftsansvarig, 106 26 Stockholm.

H. VAD GÖR DU OM DU INTE TYCKER SOM VI?

Vänd dig först till den skadereglerare som har hand om ärendet. Ett samtal kan ge kompletterande upplysningar och eventuella missförstånd kan klaras upp. Om du inte tycker att du fått rättelse kan du vända dig till skadereglerarens närmsta chef. Om du efter förnyad kontakt med oss ändå inte är nöjd finns nedanstående möjligheter att få ärendet omprövat.

Personförsäkringsnämnden

Nämnden har till uppgift att på begäran av försäkringstagare avge rådgivande yttrande i tvister mellan försäkringstagare och försäkringsbolag inom sjuk-, olycksfalls- och livförsäkring. Nämndens behörighet är begränsad till ärenden i vilka nämnden behöver stöd av rådgivande läkare i försäkringsmedicinska frågor. Prövningen är kostnadsfri och du begär överprövning hos:

Personförsäkringsnämnden

Box 24067

104 50 Stockholm

Tel 08-522 787 20,

Fax 08-522 787 30.

Trygg-Hansas försäkringsnämnd

Nämnden ska opartiskt bedöma fakta och väga synpunkter från Trygg-Hansa och den försäkrade, försäkringssökande eller skadelidande. I nämnden, som är helt opartisk, är endast sekreteraren från Trygg-Hansa. Ordförande är domare eller annan jurist.

Enligt nämndens reglemente finns vissa begränsningar för att få ett ärende prövat, bland annat prövar inte nämnden ärenden som lämpligen bör handläggas av annan nämnd. Detta gäller till exempel medicinska bedömningar i skadeärenden som ska prövas av Personförsäkringsnämnden. Den som begär prövning i nämnden ska anmäla detta till nämndens kansli. Anmälan kan hämtas på Trygg-Hansas hemsida www.trygghansa.se, eller genom att ringa 075-243 10 31. Om du vill att ärendet ska överprövas måste detta begäras inom sex månader från vårt beslut. Prövning i Trygg-Hansas försäkringsnämnd är kostnadsfri.

Allmänna Reklamationsnämnden

Allmänna Reklamationsnämnden är ett statligt organ som prövar konsumentfrågor. Reklamationsnämnden har bland annat en avdelning som prövar försäkringsärenden. Dess beslut har formen av en rekommendation till försäkringsbolag och skadelidande. Trygg-Hansa följer som regel nämndens rekommendationer i enskilda skadefall.

Adressen till nämnden är:

Allmänna Reklamationsnämnden

Box 174

101 23 Stockholm

Tfn 08-508 860 00 (9.00–12.00)

Fax 08-508 860 01

E-post arn@arn.se

www.arn.se

Allmän Domstol

Oavsett om nämndprövning skett kan du ta upp tvisten till rättslig prövning i domstol. Vissa möjligheter finns att få kostnader ersatta av den allmänna rättshjälpen och från rättsskydds-försäkringen i till exempel hemförsäkringen.

Du kan också få upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor av:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215

104 51 Stockholm

Tfn 08-22 58 00 (9.00–12.00)

Fax 08-24 88 91

www.konsumenternasforsakringsbyra.se

I. BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Arbetsoförmåga

Att den försäkrade till följd av olycksfallsskada har förlorat arbetsförmågan och har fått den nedsatt till någon del.

Försäkrad

Den person på vars liv eller hälsa en försäkring gäller.

Försäkringsbesked

För försäkringen utfärdas försäkringsbesked som ger en översiktlig information enligt försäkringsavtalslagen om försäkringens omfattning.

Försäkringsfall

Ersättningsgrundande händelse.

Försäkringstid

Den tid för vilken den försäkrade gruppen omfattas av försäkringen.

Grupp

Den juridiska person som genom sin behöriga ställföreträdare träffat gruppavtal med Trygg-Hansa.

Gruppavtal

Försäkringsavtal mellan Trygg-Hansa och en grupp som anger villkoren för kollektiv olycksfallsförsäkring för en i avtalet angiven försäkrad grupp av personer.

Gruppföreträdare

Den fysiska person som enligt överenskommelse mellan Trygg-Hansa och gruppen företräder gruppen eller dess medlemmar i kontakten med Trygg-Hansa.

Gruppmedlem

Den person som tillhör den grupp som bestäms av gruppavtalet och försäkras genom gruppavtalet.

Kapitalförsäkring

Kollektiv olycksfallsförsäkring är en kapitalförsäkring. Kapitalförsäkring är en juridisk term i inkomstskattelagstiftningen. Den innebär att premien inte är avdragsgill och att utfallande belopp inte inkomstbeskattas.

Korttidsförsäkring

Gruppavtal som har en avtalstid på högst en månad.

KPI (Konsumentprisindex)

Fastställs av Statistiska Centralbyrån och utgör ett mått på prisförändringar i samhällsekonomin.

Prisbasbelopp

Prisbasbelopp enligt lagen om allmän försäkring, bestäms av regeringen för varje år.

Registrerad partner

Person med vilken gruppmedlem låtit registrera partnerskap enligt lagen om registrerat partnerskap.

Sambo

Man eller kvinna som stadigvarande sammanbor med gruppmedlem i ett parförhållande och har gemensamt hushåll under förutsättning att ingen av dem är gift eller registrerad partner.

Trygg-Hansa
Försäkringsaktiebolag (publ)

106 26 Stockholm

Säte: Stockholm

Organisationsnummer:

516401-7799

www.trygghansa.se

Vi finns på plats vardagar
kl 8–17 för att svara på
frågor och hjälpa dig att
vara rätt försäkrad:

0771-111 690

Om du råkar ut för en skada:

0771-111 500

C00532 1312

Beteckning SI 01, Version 1
2014-01-01

Inbrottsskydd - Skyddsklass 1

Med tillämpning av övriga villkorsbestämmelser avseende inbrottsförsäkringens krav på säkerhetsföreskrifter gäller för denna försäkring att nedanstående inbrottsskyddsklass ska uppfyllas.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om säkerhetsföreskrifterna inte följts, gäller påföljd som framgår av 1.9. Säkerhetsföreskrifter under Huvudregel i Basvillkoret, i den mån inte annan påföljd anges nedan under respektive avsnitt.

1. Allmänt

Försäkringslokalens omslutningsyta omfattar väggar, golv, tak samt dörr, port, lucka och fönster med tillhörande lås- och reglingsanordningar.

Inbrottsskyddets alla delar ska vara i gott skick och monterade enligt tillverkarens anvisningar.

2. Väggar, golv och tak

Ytterväggar* och yttertak* av sten, betong, lättbetong, trä, två lager korrugerad plåt eller flerskikt-konstruktioner av blandade material med motsvarande styrka är godtagbara. Även väggar som är certifierade enligt SSF:s norm för inbrottsskyddande väggar, klass 1 är godtagbara. Övriga vägg- och takkonstruktioner ska förstärkas, se nedan.

Tänk på att kraven även gäller för innerväggar/skiljeväggar till annan lokal eller utrymme, som till exempel annan hyresgäst, allmänna utrymmen och liknande. Kontrollera också att väggar sluter tätt mot bärande bjälklag så att överkrypning förhindras.

Godtagbart sätt att förstärka en svagare vägg/tak av till exempel gips eller spånskiva är att:

- mellan två inre lager byggskivor montera en minst 0,8 mm tjock stålplåt eller
- på insidan montera två stycken, minst 6 mm tjocka, plywoodskivor på befintlig byggskiva. Plywoodskivorna ska förskjutas i förhållande till varandra, så att genomgående skarvar undviks.

Stålplåt alternativt plywoodskivor ska förankras i väggens/takets regler med lämpliga kraftiga skruvar och med ett avstånd av högst 100 mm mellan fästpunkterna. Skruvar ska monteras inifrån den skyddade lokalens insida. Skarvning av plåt- eller plywoodskivor mellan regler får inte förekomma. Observera att förstärkning ska göras över hela det svaga väggpartiet/taket.

* Med "ytterväggar och yttertak" menas här konstruktioner som är ljud, fukt och temperaturisolerande samt är avsedda att placeras i en fastighets ytterfasad och har en konstruktion som uppfyller gällande normer och regler för sådan placering.

3. Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka ska vara i gott skick, och monterad enligt tillverkarens anvisningar.

- Dörrar som är certifierade enligt SS 81 73 45, klass 1 eller SS-ENV 1627, klass 2 godtas utan förstärkning. Även kraftiga ytterdörrar* i trä samt aluminium och plåtdörrar godtas.
- Dörrar i aluminium/trä med en eller flera dörrspeglar förstärkes med galler eller 1 mm aluminiumplåt/0,5 mm stålplåt på dörrrens insida. Detta för att försvåra insparkning av speglarna.
- Svaga ytterdörrar* av trä ska förstärkas med minst 0,5 mm stålplåt alternativt med 6 mm plywood. Plåten/plywooden ska helst monteras på insidan, täcka hela dörrbladet och fästas så att den inte kan skruvas eller brytas loss.
- När galler/jalusier används som enda inbrottsskydd, till exempel som skydd för kundentré i köpcentrum, ska galler/jalusi certifierade enligt SSF:s norm för galler, klass 1 alternativt SS-ENV 1627, klass 4 användas. Låsning av galler/jalusi ska ske enligt avsnitt 4/8.
- I stället för ovan nämnda förstärkningar kan en gallergrind monteras innanför befintlig dörr. Grinden ska vara certifierad enligt SSF:s norm för gallergrind.

Dörr/grind ska vara stabilt monterad i omslutande vägg så att dörrspringan inte kan vidgas eller hela dörren/grinden kan brytas loss från väggen. Kilning ska alltid finnas mellan slutbleck och vägg samt mellan gångjärn och vägg.

Glas i dörren ska i möjligaste mån undvikas. Detta gäller speciellt om dörren vetter mot en undanskymd plats, som till exempel bakdörr mot gård, lastkaj eller trapphus. För glasade partier gäller samma krav som för fönster. (Se avsnitt 13.)

* Med "ytterdörrar" menas här konstruktioner som är ljud-, fukt och temperaturisolerande samt är avsedda att placeras i en fastighets ytterfasad och har en konstruktion som uppfyller gällande normer och regler för sådan placering.

4. Låsning av dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka ska vara låst med en godkänd låsenhet bestående av godkänd låskista, låscylinrar/tillhållarpaket och slutbleck. Vanligtvis används lås av tillhållare eller cylindertyp. Lås och slutbleck ska vara certifierade enligt SS 3522, klass 3. Observera att låset inte får vara försett med fungerande vred/nödutrymningsbeslag. (För låsning av utrymningsväg se avsnitt 12.)

Slutblecket ska vara försett med en skyddande kåpa samt i tråkarmar snedställda skruvar. Även hänglås certifierade enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 för invändig låsning respektive klass 4/grade 5 för utvändig låsning godtages. Hänglåsbeslag certifierat enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 3/grade 4 för invändig låsning respektive klass 4/grade 5 för utvändig låsning ska användas.

Lås med tillhörande beslag samt slutbleck ska vara monterade enligt tillverkarens anvisningar.

Genom att kontrollera märkningen på lås, slutbleck, hänglås och hänglåsbeslag kan låsmeden upplysa om låsningen i sin helhet är godkänd.

5. Bakkantssäkring av utåtgående dörr, port och lucka

Dörrens bakkant ska vara säkrad mot utbrytning med en bakkantssäkring. Den utgörs av särskilt bakkantbeslag certifierat enligt SS 3487, klass 2 eller stiftning med minst två karmstift av stål. Stiften placeras i karmen, ett i varje gångjärn. Motsvarande hål i dörrbladets gångjärn.

6. Låsning av pardörr, parport och vikport

Den aktiva dörren/porten ska förses med godkänt lås. Tillhörande slutbleck monteras i den inaktiva dörren/porten. Vikportars aktiva och inaktiva dörrblad ska låsas med invändig spanjolett eller invändig låsbom. (Se avsnitt 10.)

Om dörr/portbladen är av trä bör låset ha godkänt dörrförstärkningsbehör. Även slutblecket kan behöva förstärkas med förstärkningsbehör.

Den inaktiva dörren/porten kan låsas på olika sätt:

- spärrande hävarmskantreglar upp- och nedtill,
- låsbar invändig spanjolett med cylinderlås eller med kraftiga påsvetsade vinkel- och plattjärnsbeslag som låses med hänglås certifierade enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4. Spanjoletten/garageregeln ska vara fastsatt på insidan antingen genom nitning, svetsning eller med kraftiga skruvar/vagnsbult som inte utan avsevärd svårighet kan demonteras.
- genom en invändig eller utvändig låsbom låst med hänglås enligt avsnitt 10.

7. Låsning av taksjutport

Porten ska, oavsett elektrisk manövrering och spärrning, låsas på något av följande sätt:

- invändigt fabriksmonterat lås bestående av en skjutregel som spärras av ett cylinderlås,
- hänglås certifierad enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 monterade just ovan ett av de nedre hjulen i gejderskenan. Breda portar förses med hänglås i båda skenorna,
- invändigt monterade hänglåsbeslag med hänglås certifierad enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4, fabriksmonterat lås certifierat enligt SS 3620, klass B.

Vid utvändig manövrering av låset, se avsnitt 4.

8. Låsning av skjutdörr

Skjutdörr ska vara upphängd och styrd så att avlyftning och intryckning förhindras.

Skjutdörrar ska låsas i fram- och bakkant mot anslutande dörr, karm/väggparti med godkänt hakregellås.

9. Låsning av fönsterdörr

Fönsterdörr bör om möjligt ersättas med en dörr av bättre kvalitet. (se avsnitt 3).

Fönsterdörren ska vara låst med låsenhet certifierad enligt SS 3620, klass B alternativt SS 3522, klass 3 eller säkerhetsspanjolett certifierad enligt SS 3535, klass 3.

Fönsterdörrens nedre parti är ofta av klen utförande och ska därför förstärkas invändigt med 1 mm aluminiumplåt eller 0,5 mm stålplåt alternativt 6 mm plywood. (Se även avsnitt 13 avseende infästning av glaset.)

10. Låsning med låsbom

Vid låsning med låsbom ska, om möjligt, bommen monteras invändigt. Bommar i något av nedan angivna utföranden godtages:

- Invändig bom certifierad enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag/ låsbom, klass 3/grade 4 eller utvändig bom certifierad enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag/låsbom, klass 4/grade 5. Bom ska låsas med hänglås, eller annan likvärdig låsenhet, se avsnitt 4.
- Invändig stålbom av dimension min. 8 x 50 mm eller fyrkantör med en dimension av min. 40 x 40 x 3 mm som låses med hänglås certifierad enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4. (Godtages inte vid låsning av container).
- Utvändig stålbom av dimension min. 10 x 60 mm eller fyrkantör med en dimension av min. 40 x 40 x 5 mm som låses med hänglås certifierad enligt SSF:s norm för hänglås, klass 4/ grade 5. (Godtages inte vid låsning av container)

Vid utvändig låsning ska bommen vara utförd med skyddande kåpa över hänglåset. Kåpan ska ha motsvarande styrka som hänglåset. Beslagen som fixerar bommen ska ha motsvarande styrka som hänglåsen, vara väl förankrade i karm eller väggparti och i övrigt utförda så att dörr, port eller lucka inte kan öppnas eller bommen lyftas av i låst läge.

Vid delad dörr, port eller lucka ska bombeslag finnas svetsade eller bultade på varje del.

11. Låsning med elmanövrerade lås/slutbleck

Vid låsning med elektromekanisk låsanläggning ska, om möjligt, produkter som är certifierade enligt SSF:s norm för materiel till elektromekanisk låsanläggning användas.

Om så inte är möjligt ska ingående låsenheter uppfylla fordringar motsvarande klass 3 enligt SS 3522.

12. Låsning av dörr i utrymningsväg

Dörr i utrymningsväg ska vara låst med godkänd låsenhet, se avsnitt 4. Utrymningslås med vred eller andra utrymningsbehör uppfyller inte kraven på godkänd låsning.

Enligt Räddningstjänsten ska dörrar till eller i en utrymningsväg vara lätt öppningsbara.

För att uppfylla Räddningstjänstens krav på säker utrymning och samtidigt försäkringsbolagets krav på godkänd låsning finns följande godtagbara lösningar:

- Låsning med godkänt lås enligt avsnitt 4, kompletterat med elektrisk låskontroll som kopplas till en för verksamheten viktig funktion.
- Låsning med elmanövrerat godkänt lås enligt avsnitt 12, kompletterat med elektrisk låskontroll som kopplas till en för verksamheten viktig funktion alternativt i kombination med inbrottslarm.

Obs! Räddningstjänstens synpunkter bör inhämtas.

13. Fönster – glasade partier

Fönster och fönsterkarmar samt övriga glasade partier ska vara i gott skick samt utförda och monterade så att de inte, utan svårighet, kan lossas ur vare sig fönsterbåge, fönsterlister eller omgivande

byggnadsdel. Utvändiga fönsterlister ska vara säkrade med envägsskruvar eller på annat sätt som ger motsvarande skydd mot demontering. För isolerglasrutor godtas även fackmannamässigt utförd montering med beständig fogmassa runt hela glaskanten. Tänk på att fönsterruta eller glasparti monterad med s.k. snäpplist, gummiprofiler eller list med icke säkrade skruvförband och som är åtkomliga utifrån inte kan godtas.

14. Regling av öppningsbart fönster

Öppningsbart fönster ska vara stängt och invändigt reglat. Ventilationsfönster ovanför dörr får dock vara öppet om det har inkrypningskydd/stoppbom.

För stoppbom gäller att största öppning får vara 150 mm.

15. Särskilt skydd mot stöld utifrån genom fönster

I syfte att förhindra stöld utifrån genom krossat fönster eller genom uppbrutet fönster, utan att ta sig in i försäkringslokalen, ska fönster vara skyddat genom ett av följande alternativ:

- galler/rullgaller certifierat enligt SSF:s norm för galler, klass 1 alternativt SS-ENV 1627, klass 4. Maskvidden ska anpassas efter egendomens storlek och form så att föremål inte kan tillgripas genom gallrets öppningar. Låsning av öppningsbart galler/jalusi ska ske med invändigt hänglås certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 2/grade 3 eller med annan likvärdig låsenhet.
- Laminerat glas certifierat enligt SS 22 44 25, klass B1 respektive SS-EN 356, klass P6B
- polykarbonatskiva certifierat enligt SS 22 44 25, klass B1 respektive SS-EN 356, klass P6B. Alternativt godtas en minst 6 mm tjock polykarbonatskiva.

Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Vid försäkringsfall som avses i detta avsnitt, åtar sig Trygg-Hansa med avvikelse från huvudregeln att när åsidosättandet haft betydelse för skadan ändå betala viss ersättning när säkerhetsföreskriften inte följts. Den del av skadan som inte ersätts enligt huvudregeln ersätts ändå men endast intill ett maximalt belopp om 0,2 basbelopp.

16. Brandventilator

Finns brandventilator ska den vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig reglingsanordning eller ha inkrypningskydd.

Obs! Räddningstjänstens synpunkter bör inhämtas.

17. Andra öppningar

Finns andra oskyddade öppningar i omslutningsytan, till exempel ventilationskanal eller ventilationsöppning som är större än 15 x 30 cm ska de ha inkrypningskydd certifierat enligt SSF:s norm för galler, klass 3 alternativt SS ENV 1627, klass 4.

SÄRSKILT VILLKOR SÖ 36, version 1

Ersättningsregler avseende glas

Med komplettering av 1.11.6 (Ersättningsregler i övrigt) gäller vid försäkring av glas större än 5 kvm följande:

Finns på försäkringsstället flera glas än som anges i försäkringsbrevet, är Trygg-Hansas ansvarighet begränsad till vad som svarar mot förhållandet mellan antalet försäkrade glas och sammanlagda antalet glas.

Trygg-Hansa Allmänna Avtalsbestämmelser och Definitioner

Version 5

Beteckning A 2
2015-07-01

Innehållsförteckning

1 ALLMÄNNA	
AVTALSBESTÄMMELSER	3
1.1 FÖRSÄKRINGSTIDEN OCH FÖRNYELSE AV FÖRSÄKRINGEN.....	3
1.2 RÄTT ATT SÄGA UPP FÖRSÄKRINGEN UNDER FÖRSÄKRINGSTIDEN	3
1.3 PREMIEBETALNING.....	3
1.3.1 Första premie	3
1.3.2 Premie vid förnyat avtal.....	4
1.3.3 Tilläggspremie under försäkringstiden ..	4
1.3.4 Uppdelad premie	4
1.4 PREMIEÅTERBETALNING NÄR FÖRSÄKRINGSAVTALET UPPHÖR I FÖRTID	4
1.5 UPPLYSNINGSPLIKT OCH RISKÖKNING	4
1.5.1 Upplyningsplikt	4
1.5.2 Påföljd vid åsidosättande av upplyningsplikt	5
1.5.3 Riskökning.....	5
1.5.4 Upplyningsplikt och riskökning för annat än försäkringstagarens förhållanden	5
1.5.5 Framkallande av försäkringsfall	5
1.6 RÄDDNINGSPLIKT	6
1.6.1 Räddningsplikt	6
1.6.2 Åsidosättande av räddningsplikt.....	6
1.7 REGRESS	6
1.8 ÅTERKRAV	6
1.9 DUBBELFÖRSÄKRING.....	6
1.10 TVIST OM VÄRDERING.....	6
1.11 KVITTNINGSFÖRBEHÅLL.....	7
1.12 FORCE MAJEURE.....	7
1.13 PRESKRIPTION OCH PREKLUSION.....	7
1.14 TILLÄMPLIG LAG	7
1.15 DATAUNDANTAG FÖR EGENDOMS- OCH AVBROTTSFÖRSÄKRING	7
1.16 INFORMATION	8
1.17 ÖVERLÅTELSE AV EGENDOM ELLER RÖRELSE	8
1.18 TERRORISTHANDLING.....	8
1.19 DEFINITIONER	9

1 Allmänna avtalsbestämmelser

1.1 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

Försäkringstiden anges i försäkringsbrevet och är avtalstiden för försäkringen. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden från det klockslag då försäkringsavtalet ingås.

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen automatiskt för en ny försäkringstid om ett år i sänder, om inte försäkringstagaren eller Trygg-Hansa meddelar den andre senast 30 dagar före försäkringstidens slut att försäkringen inte skall förnyas.

Försäkrad som går i konkurs under försäkringstiden äger dock inte rätt att få försäkringen förnyad utan denna upphör, utan uppsägning, att gälla vid försäkringstidens slut.

Om högre premie eller ändrade villkor skall gälla för den nya försäkringen, skall Trygg-Hansa meddela ändringarna senast i samband med premiefaktureringen. Försäkringstagaren har därvid rätt att senast 14 dagar efter meddelandet, genom underrättelse till Trygg-Hansa hindra förnyelse av försäkringen eller om förnyelse redan har skett, säga upp försäkringen till omedelbart upphörande.

1.2 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen
Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om

- försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet. Försäkringstagaren äger dock inte rätt att säga upp försäkringsavtalet på grund av att denne tecknat eller avser att teckna försäkring i annat försäkringsbolag.
- Trygg-Hansa väsentligen åsidosatt sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet
- Trygg-Hansa ändrar försäkringsvillkoren under försäkringstiden.

Trygg-Hansas rätt att säga upp försäkringen och att ändra försäkringsvillkoren
Trygg-Hansa har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra 7 dagar efter uppsägningen.

Trygg-Hansa har rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägning om

- försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Trygg-Hansa (exempelvis att den försäkrade inte tillåter Trygg-Hansa att besiktiga den försäkrade verksamheten eller försäkrad egendom) eller
- ett i villkoret angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Trygg-Hansa inte kan antas ha tagit i beräkning (exempelvis att risken för skada ökar såsom anges i 1.5.1 (Upplysningsplikt) och 1.5.3 (Riskökning), eller försäkringen innehåller säkerhetsföreskrift som åsidosatts och kan antas åsidosättas i framtiden).

Under samma förutsättningar har Trygg-Hansa istället rätt att ändra försäkringsvillkoren med verkan 14 dagar efter den dag meddelandet om ändringen avsändes.

1.3 Premiebetalning

1.3.1 Första premie

Premien skall betalas i förskott. Trygg-Hansas ansvarighet inträder vid försäkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller dock endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att Trygg-Hansa skickat ut faktura.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändningen av faktura föreligger dröjsmål med premiebetalningen. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder Trygg-Hansas ansvarighet först dagen efter betalningen.

Allmänna avtalsbestämmelser

1.3.2 Premie vid förnyat avtal

Premien för förnyad försäkring skall betalas senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 14 dagar efter det att Trygg-Hansa skickat ut premiefaktura.

Försäkringen förnyas även om premien betalas senare, dock endast under förutsättning att betalningen sker inom en månad från senaste förfallodag för betalningen enligt föregående stycke. Trygg-Hansas ansvarighet inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

1.3.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

För tilläggspremie på grund av ändring av försäkringen under försäkringstiden gäller vad som sägs i 1.3.1 (Första premie), varvid det som sägs om Trygg-Hansas ansvarighet och uppsägning av försäkringen endast gäller ändringen.

1.3.4 Uppdelad premie

För försäkringstagare med betalkonto i Trygg-Hansa skall premien betalas enligt de bestämmelser som anges i kontoavtalet mellan Trygg-Hansa och försäkringstagaren.

Trygg-Hansas ansvarighet inträder i och med att kontoavtalet ingås men endast under förutsättning att den första kontobetalningen skett vid första autogireringen eller vid fakturabetalning senast på första fakturans senaste betalningsdag. Sker första kontobetalningen senare men innan kontot upphör att gälla, inträder Trygg-Hansas ansvarighet dagen efter betalningen. Om kontoavtalet upphör att gälla på grund av bristande första betalning har försäkringen aldrig varit i kraft.

Om den första kontobetalningen skett i tid men kontoavtalet upphör att gälla på grund av bristande betalning senare, upphör Trygg-Hansas ansvarighet den dag premien var betald till senast.

1.4 Premieåterbetalning när försäkringsavtalet upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla skall Trygg-Hansa återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter Trygg-Hansas uppsägning upphör att gälla återbetalar Trygg-Hansa oförbrukad del av premien.

Har skada/försäkringsfall inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

1.5 Upplyningsplikt och riskökning

1.5.1 Upplyningsplikt

Den som vill teckna en företagsförsäkring är skyldig att på Trygg-Hansas begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen skall meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren skall ge riktiga och fullständiga svar på Trygg-Hansas frågor. Även utan förfrågan skall försäkringstagaren lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden skall försäkringstagaren på begäran ge Trygg-Hansa upplysningar om förhållanden som anges i första stycket.

En försäkringstagare som inser att Trygg-Hansa tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Allmänna avtalsbestämmelser

1.5.2 Påföljd vid åsidosättande av upplysningsplikt

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplysningsplikt enligt 1.5.1 har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder, är avtalet ogiltigt enligt vad som sägs i lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och Trygg-Hansa fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Har försäkringstagaren annars uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt sin upplysningsplikt enligt 1.5.1 och kan Trygg-Hansa visa att det inte skulle ha meddelats försäkring om upplysningsplikten hade fullgjorts, är Trygg-Hansa fritt från ansvar för inträffade försäkringsfall. Kan Trygg-Hansa visa att det skulle ha meddelats försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, är dess ansvar begränsat till vad som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som har avtalats. Har Trygg-Hansa inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats, skall ansvaret anpassas efter detta.

Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas enligt andra stycket, om Trygg-Hansa när upplysningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga.

Detsamma gäller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknade eller senare har upphört att ha betydelse för avtalets innehåll.

1.5.3 Riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som angetts i försäkringsavtalet eller som försäkringstagaren uppgett för Trygg-Hansa i samband med avtalsslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökningen, är bolaget helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i 1.5.2. Detsamma gäller om annars en sådan riskökning har förekommit och försäkringstagaren har försummat att anmäla detta enligt vad som föreskrivs i avtalet.

1.5.4 Upplysningsplikt och riskökning för annat än försäkringstagarens förhållanden

Samtliga försäkrade är skyldiga att lämna upplysningar om egen och annan försäkrads förhållanden i enlighet med 1.5.1 och 1.5.3.

Eftersättes upplysningsskyldigheten av någon tillämpas 1.5.2 för den skadedrabbade försäkrade. Nedsättning sker ej för försäkrad med förmånsvärde i fast egendom eller tomträtt.

1.5.5 Framkallande av försäkringsfall

Försäkringen gäller inte om den försäkrade har framkallat ett försäkringsfall uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Har den försäkrade förvärrat följderna av en skada på sätt som sägs i föregående stycke är Trygg-Hansa fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken företagsledningen eller arbetsledningen haft vetskap om eller borde ha haft vetskap om skaderisken.

Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

Försäkringen gäller inte heller när annan försäkrad har framkallat försäkringsfallet enligt ovan.

1.6 Räddningsplikt

1.6.1 Räddningsplikt

Om skada inträffat eller kan befaras inträffa omedelbart, skall den försäkrade efter förmåga tillse att skadan begränsas eller avvärs och att eventuell rätt till ersättning från tredje man bevaras. Om Trygg-Hansa meddelar särskilda anvisningar för detta skall den försäkrade följa dessa.

Om annan än den försäkrade, på grund av avtal med denne, råder över möjlighet att vidta räddningsåtgärd enligt första stycket, ansvarar den försäkrade för att avtalsparten vidtar åtgärden.

Kostnad för räddningsåtgärd enligt ovan ersätts endast om och i den utsträckning som anges i övriga villkorsbestämmelser.

Den försäkrade är skyldig att på egen bekostnad återta, reparera, återställa, byta ut, ta bort eller dra in levererad produkt samt följa de föreskrifter som Trygg-Hansa meddelar för att begränsa serieskada, oavsett kostnaderna härför.

1.6.2 Åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyllt räddningsplikten, minskas försäkringsersättningen i skälig utsträckning eller lämnas ingen ersättning alls, beroende på vilken nackdel som detta kan antas ha lett till för Trygg-Hansa.

Om den försäkrade inte uppfyller sin räddningsplikt enligt 1.6.1 sista stycket, är Trygg-Hansa berättigat till avdrag på ersättningsbeloppet som svarar mot de kostnader som på grund härav uppstått.

1.7 Regress

I den mån Trygg-Hansa har betalt skadeersättning eller kostnad enligt försäkringen övertar Trygg-Hansa den försäkrades rätt till ersättning från annan som är skyldig att ersätta skadan eller kostnaden.

Den försäkrade är skyldig att i Trygg-Hansas intresse bevara sin rätt till ersättning från annan, vilket framgår av 1.6 (Räddningsplikt).

Vid regress tillämpas en mellan försäkringsbolagen träffad regressöverenskommelse (RÖ).

1.8 Återkrav

Har Trygg-Hansa betalat ersättning på felaktig grund som beror på den försäkrade, är denne skyldig att genast återbetala beloppet jämte dröjsmålsränta enligt tillämplig svensk räntelag från dagen för utbetalningen.

1.9 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i den förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll även för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig svensk lag om försäkringsavtal.

För vissa fall av dubbelförsäkring tillämpas fördelning i enlighet med en mellan försäkringsbolagen träffad dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ).

1.10 Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller om avbrottsförlust skall på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande enligt tillämplig svensk lag om skiljemän. Vardera parten utser en skiljeman, som skall vara opartisk och sakkunnig i den fråga tvisten gäller. Tredje skiljeman utses av de båda skiljemännen om annan överenskommelse inte träffas.

Tredje skiljemannens värde gäller, om det inte överstiger det högsta eller understiger det lägsta värde som någon av de två andra kommit till. I annat fall gäller det högsta respektive det lägsta av de belopp vartill de andra skiljemännen kommit.

Allmänna avtalsbestämmelser

Vid värderingen tillämpas villkorens värderingsregler. Parterna skall ges tillfälle att lägga fram den utredning de vill åberopa och närmare utveckla sin uppfattning. I skiljedomen skall anges hur värdet av skadan beräknats.

Skiljedomen skall meddelas senast sex månader efter den dag då tredje skiljemanden utsetts.

1.11 Kvittningsförbehåll

Trygg-Hansa har rätt att infria sin ersättningskyldighet gentemot försäkrad genom kvittning med fordran som Trygg-Hansa kan ha mot annan försäkrad eller försäkringstagaren.

1.12 Force majeure

Trygg-Hansa är vid tillämpning av försäkringen inte ansvarigt för skada som orsakas av Trygg-Hansa på grund av lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, naturkatastrof, arbetskonflikt - även om Trygg-Hansa är föremål för eller självt vidtar konfliktåtgärd - eller annan liknande omständighet. Om någon sådan omständighet hindrar Trygg-Hansa från att fullgöra åtgärd enligt försäkringen, får åtgärden uppskjutas utan påföljd för Trygg-Hansa tills hindret upphört.

1.13 Preskription och Preklusion

Preskription

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringskydd måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om den som vill ha försäkringskydd har framställt anspråket till försäkringsbolaget inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket.

Om talan inte väcks enligt denna paragraf, går rätten till försäkringskydd förlorad.

Preklusion

Trygg-Hansa får skriftligen förelägga den försäkrade att väcka talan inom en kortare tid än vad som anges under punkten Preskription. Fristen får inte vara kortare än ett år från det att den försäkrade har fått del av förelägandet.

Den som har fordran på grund av försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till Trygg-Hansa inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringskyddet inträdde.

Övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser avseende preskription och preklusion gäller för försäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2015 och inte förnyats därefter (äldre försäkringar), om inte annat följer av stycket nedanför.

Bestämmelserna i punkt 1.13 i detta villkor avseende preskription och preklusion, tillämpas även på äldre försäkringar, om det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringskydd inträder efter den 1 januari 2015.

1.14 Tillämplig lag

För försäkringen gäller i övrigt tillämplig svensk lag om försäkringsavtal.

Svensk rätt skall gälla för tolkning och tillämpning av försäkringsavtalet. Tvist angående avtalet skall prövas av svensk domstol. Detta gäller även om tvisten avser skada som inträffar utomlands.

1.15 Dataundantag för Egendoms- och Avbrottsförsäkring

Försäkringen omfattar inte skada som består i förlust eller förändring av datainformation och heller inte kostnad eller förlust till följd av sådan händelse.

Allmänna avtalsbestämmelser

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

1.16 Information

Personuppgiftslagen

Alla uppgifter om våra försäkringstagare behandlas konfidentiellt. Uppgifterna, däribland personuppgifter, måste sparas för att Trygg-Hansa ska kunna administrera försäkringsavtal, bedriva produktutveckling och skadeförebyggande forskning, upprätta försäkringsstatistik samt genomföra marknadsföring. Uppgifterna erhålls huvudsakligen från försäkringstagaren men kan kompletteras med uppgifter från offentliga register. Vissa uppgifter måste lämnas vidare till samarbetspartners för exempelvis skadereglering. Uppgifter som inte längre behövs raderas.

Försäkringstagare som inte vill erhålla ytterligare produkt- och tjänsteerbjudanden kan anmäla detta till Trygg-Hansas Kundservice på telefon 077-11 11 600.

Försäkringstagare som önskar upplysning om vilka personuppgifter som finns kan efter skriftlig ansökan, som skall vara egenhändigt undertecknad och med angivande av försäkrings- eller personnummer, ställd till Trygg-Hansa, Division Privatmarknad, Verksamhetsstöd, 106 26 Stockholm erhålla sådan information samt begära rättelse av felaktiga uppgifter.

Gemensamt skadeanmälningsregister

Trygg-Hansa äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador kopplade till denna försäkring. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är Försäkringsförbundet.

1.17 Överlåtelse av egendom eller rörelse

Egendomsförsäkringar

Överlåter försäkringstagaren egendom eller rörelsen till annan genom försäljning eller på annat sätt gäller försäkringen från överlåtelsedagen i 7 dagar - under tiden försäkringen är i kraft.

Övriga försäkringar

För övriga försäkringar gäller försäkringen inte från överlåtelsedagen.

1.18 Terrorhandling

Terrorhandling genom biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen

Försäkringen omfattar inte skada och därav föranledda följdskador som orsakats av *terrorhandling* och vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt har samband med spridning eller användning av biologiska, kemiska, nukleära eller radiologiska ämnen.

1.19 Definitioner

Ansvarsförsäkring

Försäkring som omfattar den försäkrades skadeståndsskyldighet

Ansvarstid

Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag skada eller händelse inträffat.

Arbeten (Objekttyp)

Med *arbeten* avses

egendom och arbetsprestationer ingående i försäkringstagarens åtaganden eller i utföranden i egen regi, t ex byggnader, anläggningar, installationer, montage, demontage och markarbeten samt material och varor avsedda att ingå häri

egendom av förbrukningskaraktär

egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller.

Till *arbeten* räknas inte befintlig egendom som berörs av åtgärd för fullgörande av avtalat åtagande eller av utförande i egen regi, t ex sådan egendom som är föremål för reparation, om- och tillbyggnad eller tillsyn.

Arbetsområde

Med arbetsområde avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med byggnads- eller montageverksamhet. Till arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Atomskada eller atomolycka

Atomskada: dels skada som orsakas av radioaktiva egenskaper hos atombränsle eller radioaktiv produkt eller av radioaktiva egenskaper i förening med giftiga, explosiva eller andra farliga egenskaper hos bränslet eller produkten, dels skada som orsakas av joniserande strålning från annan strålningskälla i en atomanläggning än atombränsle eller radioaktiv produkt.

Atomolycka: sådan händelse eller serie händelser med samma ursprung som orsakar atomskada.

Automat

Med automat avses automat för vars funktion krävs pengar, polletter, kontokort eller motsvarande (t ex försäljnings-, musik-, växlings- och spelautomat).

Basbelopp

Med basbelopp avses här prisbasbeloppet d.v.s. det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring/socialförsäkringsbalken (2010:110) och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Befintlig egendom

Med *befintlig egendom* avses *byggherren* tillhörig egendom inom eller i direkt anslutning till *arbetsområde*. Med *befintlig egendom* avses inte *arbeten* eller *hjälpmedel*.

Borrutrustning

Med borrutrustning avses hjälpmedel som huvudsakligen har borregenskaper. Exempel på borregenskaper är att slaghuvudet roterar runt sin egen axel för att åstadkomma en successiv genomträngning i materialet eller utrustning som har tryck-, stöt-, skjut-, eller huggfunktion.

Byggherre

Med byggherre avses ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs

Allmänna avtalsbestämmelser

Byggnad (Objekttyp)

Med byggnad avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt Kap 2 § 2 i jordabalken, som lyder: "Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel. I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket hör ej till byggnaden.

Till byggnad räknas även

- ledningar och utrustning för datoruppkoppling och kabel-TV för boendes gemensamma bruk
- sopsuganläggning samt oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

Byggnadsverksamhet

Med byggnadsverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden - exempelvis hiss och fläktsystem - och som enligt reglerna i Kap 2 § 2 jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till montageverksamhet.

Datainformation

Med datainformation avses information som lagras på *datamedia*.

Datamedia

Med datamedia avses det fysiska underlaget på vilket *datainformation* registreras eller lagras (databärare).

Datavirus

Med datavirus avses att ett program eller ett antal instruktioner kopierar sig själv (smittar) till andra existerande program och filer (där det inte hör hemma) i avsikt att åstadkomma oönskade effekter.

Dator

Med dator avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in - och utenheter t. ex bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, CD-läsare, scanners, modem, datavideoprojektor (PC-kanon), digitaliseringsbord, nätverkskabla-ge och nätverksutrustning.

Bärbar dator är en persondator, som är avsedd för mobilt användande, inkluderande bildskärm och tangentbord. Som bärbar dator räknas även handdatorer.

Entreprenadverksamhet

Med entreprenadverksamhet avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och annat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden, exempelvis hiss och fläktsystem och som enligt reglerna i kap 2 § 2 i jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till montageverksamhet.

Allmänna avtalsbestämmelser

Explosion

Med explosion avses skada genom ögonblickligt uppträdande kraftyttring, försakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

Försäkringslokal

Med *försäkringslokal* avses samtliga lokaler som direkt ansluter till varandra och som disponeras av försäkringstagaren för den försäkrade verksamheten. Om försäkringstagaren disponerar hela byggnaden anses hela byggnaden som försäkringslokal.

Vid fastighetsförsäkring avses lokal för fastighetens förvaltning och annan lokal som är avskild från allmänna utrymmen som försäkringslokal.

Försäkringsställe

Med *försäkringsställe* avses den gatuadress eller fastighetsbeteckning som anges i försäkringsbrevet där verksamhet bedrivs.

Förvaringsplats

Med förvaringsplats avses här byggnad samt om det särskilt angivits i försäkringsbrevet, egendom utomhus, i plasthall, tält eller container.

Godkänd låsenhet

Med godkänd låsenhet avses låsenhet

- låskista, låscylindrar/tillhållarpaket och slutbleck vilka är certifierade enligt SS 3522 klass 3
- hänglås
- vid utvändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 4/grade 5 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 4/grade 5
- vid invändig låsning - hänglås, som är certifierat enligt SSF:s norm för hänglås, klass 3/grade 4 och hänglåsbeslag certifierade enligt SSF:s norm för hänglåsbeslag, klass 3/grade 4.

Godkänd värdeförvaringsenhet

Med godkänd värdeförvaringsenhet - enhet för skydd av pengar, värdeföremål och värdehandlingar mot inbrott - avses här kassa-, säkerhets och värdeskåp som efter provning blivit certifierade enligt nedanstående standard.

För kassa och säkerhetsskåp gäller beteckningarna

- enligt svensk standard, SS 3493 för kassaskåp och SS 3492 för säkerhetsskåp.

För värdeskåp gäller beteckningarna

- svensk standard, SS 3000
- svensk standard, SS 3150/ INSTA 610
- SIS 704001 och SIS 837501
- LPS 1183 utgåva 3 och 4
- europeisk standard SS - EN 1143-1 och 1143-2

Värdeförvaringsenheten skall vara varaktigt märkt med typ, skyddsvärdespoäng, "Grade", tillverkningsår och tillverkningsnummer.

Beloppsbegränsningar

För de ovan uppräknade kassa- säkerhets och värdeskåpen gäller följande beloppsbegränsningar för hur högt värde som tillåts förvaras i respektive skåp.

Kassa- och säkerhetsskåp

För kassaskåp enligt SS 3493 och säkerhetsskåp enligt SS 3492 är beloppsgränsen 1 basbelopp

Värdeskåp enligt standard SS 3000

Skyddsvärdespoäng	Basbelopp	Skyddsvärdespoäng	Basbelopp
60-80	1,5	161-200	13

Allmänna avtalsbestämmelser

81-120	2,5	201-280	18
121-160	8	281-360	26

Värdeskåp enligt standard SS 3150/Insta 610

Skyddsvärdespoäng	Basbelopp	Skyddsvärdespoäng	Basbelopp
40	4,5	200	26,5
50	5,5	210	27,5
60	6	220	31,5
70	6,5	230	33
80	7,5	240	34,5
90	9	250	37
100	9,5	260	38,5
110	11,5	270	40
120	14,5	280	42,5
130	15,5	290	44
140	16,5	300	45,5
150	17	310	48
160	19	320	49,5
170	21	330	52
180	23	340	53,5
190	25	350	59
-	-	360	60

Värdeskåp enligt standard SIS 704001 och SIS 837501

Klass	Basbelopp
V2	1,5
V2S	2,5
V3	13

Värdeskåp enligt standard LPS 1183

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	6,5
Grade I	2	Grade V	10,5
Grade II	2,5	Grade VI	18
Grade III	4,5	Grade VII	34,5

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-1

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
Grade 0	1,5	Grade IV	9
Grade I	2	Grade V	14
Grade II	3,	Grade VI	21
Grade III	5,5	Grade VII	41

Värdeskåp enligt standard SS-EN1143-2

Grade	Basbelopp	Grade	Basbelopp
D-I	1	D-IV	5
D-II	2	D-V	8
D-III	3	DVI	13

Hus

Med hus avses här byggnad, väsentligen belägen ovan mark samt helt omsluten av hela och täta golv, väggar och tak.

Inkrypningsskydd

Med inkrypningsskydd avses skyddsanordning för öppning i omslutningsytor (vägg, golv och tak) som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in genom öppningen, t ex stålgaller.

Allmänna avtalsbestämmelser

Installation

Med installation avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl- eller frysanläggning, antennenläggning, sopsuganläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande. Med *installation* avses dock inte dräneringssystem.

Karens och karenstid

Med karens avses att försäkringen inte lämnar ersättning för bortfall av täckningsbidrag under viss tid (karenstiden). Karenstiden räknas från den tidpunkt egendomsskadan eller annan händelse som omfattas av avbrottsförsäkringen enligt Basvillkoret 2.1.7 inträffat.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor, i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågavarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under slagverkan, t ex vid propellrar, vattenturbiner, rörförträngningar. Två huvudtyper av kavitationsangrepp kan särskiljas, nämligen

- kavitationserosion, varvid angreppet är enbart mekaniskt
- kavitationskorrosion, varvid angreppet utgörs av samtidig korrosion och kavitationserosion.

Konsortium

Med *konsortium* avses lösare sammanslutning av personer eller företag - ofta i form av enkelt bolag - med uppgift att genomföra en viss affärstransaktion eller ett gemensamt åtagande, t ex uppförande av en större byggnad på entreprenad under viss tid, varvid sammanslutningen inte utgör en s k juridisk person.

Kontraktsumma

Kontraktsumma avser i kontraktshandlingarna angiven ersättning för kontraktarbetena, exklusive mervärdesskatt.

Korrosion

Definieras av Tekniska Nomenklaturcentralen som "angrepp på ett material genom kemisk eller elektrokemisk reaktion med omgivande medium". Kemisk korrosion förekommer i torr miljö, t ex i torra gaser eller i vattenfria organiska vätskor. I närvaro av vatten sker korrosion genom elektrokemiska reaktioner.

Kunders egendom (Objekttyp)

Med kunders egendom avses kunder tillhörig egendom som är i försäkringstagarens vård och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

Leveranskontrakt

Med leveranskontrakt menas skriftligt avtal om köp eller försäljning av vara eller tjänst som innehåller uppgift om pris, mängd, tid/ varaktighet mm.

Levererad produkt

Med levererad produkt avses lös egendom som försäkrad eller annan för försäkrads räkning satt i omlopp.

Maskiner/inventarier (Objekttyp)

Med maskiner/inventarier avses egendom som inte är hänförlig till annan objekttyp. Till maskiner/inventarier hänföres sålunda bl a

- maskiner, inventarier, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen *byggnad*
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker så som kataloger och reklamtryck, varuprover
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster
- emballage av inventariekaraktär

Allmänna avtalsbestämmelser

- fast inredning som tillhör hyresgäst
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- *datamedia*.

Miljöskada

Med miljöskada menas skada genom

- förorening av eller annan inverkan på omgivningen, t ex vattendrag, sjöar eller andra vattenområden, grundvatten, luft och mark, byggnad, anläggning eller anordning
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt, ljus
- fukt eller kondens
- annan liknande störning

som den försäkrade kan bli skadeståndsskyldig för enligt Miljöbalken.

Montageverksamhet

Med *montageverksamhet* avses montage av mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnadens stadigvarande bruk.

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för

- maskiner/inventarier den kostnad som skulle ha uppkommit, om ny egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats vid denna tidpunkt.

I värdet skall inräknas alla kostnader, t.ex för in- och urmontering, transport, material och arbete, som fordras för att egendomen skall kunna tas i bruk.

- byggnad den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid denna tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk.

Objekttyper

Beteckning för försäkrade föremål

Arbetstagares egendom

Byggnad

Fastighetsinventarier

Kunders egendom

Maskiner/inventarier

Pengar, värdehandlingar och värdebevis

Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser

Trädgård, tomt och markanläggningar

Varor

Värmekulvert

I entreprenadförsäkring förekommer även följande objekttyper:

Arbeten

Hjälpmedel

Befintlig egendom

Pengar, värdehandlingar och värdebevis (Objekttyp)

Med pengar, värdehandlingar och värdebevis avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, inlösta lottsedlar, växlar, checkar, och andra fordringsbevis eller värdebevis t.ex färd- inträdesbiljetter, månads- och årskort, telefonkort samt förköpshäften.

Som värdebevis avses inte bank- eller kreditkort

Prestandaprov

Provning som är avsedd att visa att anläggning under produktion uppfyller de särskilda krav avseende prestanda och andra egenskaper som anges i avtalet och vars uppfyllelse enligt detta skall fastställas vid prestandaprov.

Allmänna avtalsbestämmelser

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada förstås ekonomisk skada som uppkommit utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

Ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser (Objekttyp)

Med ritningar, arkivalier, datainformation och programlicenser avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- den information som finns på datamedia
- användarlicenser för programvara, varmed förstås användarlicens inkl.kodfunktion (hårdvaru- eller mjukvarulås) innebärande rätt att, enligt användaravtal, använda leverantörs/konstruktörs programvara.

ROT-entreprenad

Med ROT-entreprenad avses reparations-, om- eller tillbyggnads entreprenad, dock inte i sådan verksamhet som är att hänföra till montage eller installation av maskiner och annan utrustning för industriell verksamhet som tillförts fastighet som helt eller delvis är inrättad för detta ändamål.

ROT-entreprenör

Med *ROT-entreprenör* avses entreprenör som utför *ROT-entreprenad*.

Serieskada

Flera skador av samma typ som orsakas av liknande fel, defekter eller säkerhetsbrister hos en eller flera produkter.

Skyddsklass

Den nivå på inbrottsskydd som ställs på det mekaniska inbrottsskyddet för försäkringslokalen. Skyddsklassen delas in i 3 klasser. Vilken skyddsklass som gäller för försäkringen framgår av försäkringsbrevet.

Standardbestämmelse

Standardbestämmelse avser allmänna leveransbestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, till exempel AB (Allmänna bestämmelser för byggnad-, anläggnings- och installationsentreprenader), ABT (Allmänna bestämmelser för totalentreprenader avseende byggnads- anläggnings- och installationsentreprenader), eller annan jämförbar standardbestämmelse utgivna av branschorganisationen inom den försäkrades verksamhetsområde.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom menas egendom ingående i varor eller kunders egendom som består av

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor
- ur avsedda att bäras (t.ex. fick- och armbandsur, hängur
- dator, dataprogram, data- och TV-spel, elektronisk kommunikations- och navigations-utrustning, audiovisuell utrustning t.ex kameror, projektorer, DVD-, band- och skivspelare, för-stärkare, högtalare, radio-,video- och TV- apparater, samt tillbehör till uppräknade föremål, dock inte band och skivor och inte heller film till kameror.
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *nyanskaftningsvärdet* vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet*. *Med avdrag för omodernitet avses även den värdeminskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Terrorhandling

Med *terrorhandling* avses handling som innebär användning och/eller bruk av våld eller maktmedel eller hot därom, som begås av individ/er eller grupp av individer, oavsett om handlingen begås för egen

Allmänna avtalsbestämmelser

räkning, i samröre med eller på uppdrag av organisation/er eller regering/ar och vars syfte/en eller skäl är politiska, religiösa, ideologiska och/eller etniska och där handlingens avsikt är att sätta skräck i befolkning eller grupp av individer eller tvinga regering/ar, myndighet/er eller organisation/er att genomföra eller avstå från att genomföra viss åtgärd eller på annat sätt påverka deras agerande eller beslut.

Trädgård, tomt och markanläggning (Objekttyp)

Med trädgård, tomt och markanläggningar avses tomtmark med växtlighet, asfaltbeläggning, staket, stängsel, flaggstång och annan anordning för stadigvarande bruk inom fastigheten (ex vis utomhusbelysning, uttag för motorvärmare, parkeringsautomat, skulpturer, lekplatsutrustning, brygga), dock inte brunn och vattentäkt.

Anmärkning: Särskilt avtal fordras för viss egendom, se 1.5.1.1 (Tilläggsavtal fordras).

Täckningsbidrag

Med täckningsbidrag i avbrottsförsäkring förstås försäljningsvärdet för såld, levererad vara eller utförda tjänster - exklusive mervärdeskatt - minskat med nedanstående kostnader för försäljning, tillverkning och drift bestående av

- lämnade rabatter, bonus och provisioner till annan än fast anställd
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, samt tullavgifter
- emballage
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- förbrukning av direkt och indirekt material, d.v.s. huvudsakligen råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av maskiner, verktyg och övriga driftsinventarier
- energi-, vatten- och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningskatter.

I täckningsbidraget inräknas här löner till alla arbetare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Anvisning till definitionen

Kostnad för direkt och indirekt material skall så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser.

Vissa avdragsposter i definitionen hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym. Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av egentillverkat hel- och halvfabrikatlager. Denna korrigering sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet skall omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste tillverkningskostnaderna reduceras för att överensstämja med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste tillverkningskostnaderna ökas. Vid justering på grund av lagerförändring skall in- och utgående lager av hel- och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings- och driftskostnader enligt definitionen.

Tätskikt

Tätskikt utgörs av tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta eller keramiska plattor tillsammans med bakomliggande tätskiktsprodukt.

Varor (Objekttyp)

Med varor avses egendom avsedd för försäljning t ex

- råvaror
- produkter i arbete
- hel- eller halvfabrikat
- varor anskaffade för försäljning
- osålda lotter, som ska redovisas
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller försäljas tillsammans med denna.

Allmänna avtalsbestämmelser

Verktyg och mindre maskiner

Med verktyg och mindre maskiner avses här handverktyg, mindre redskap och eldrivna verktyg vars enskilda värde är högst 0,5 basbelopp.

Ytbeläggning

Med ytbeläggning avses ytskikt eller beläggning, t ex målning, tapetsering, beklädnad på ytter- och innertak, beklädnad på ytter- och innerväggar samt golvbeläggning.

Årsomsättning

Med *årsomsättning* avses försäljningsvärdet enligt senast avslutade räkenskapsår för såld, levererad vara och/eller utförda tjänster exkl mer värdeskatt.

Omfattar senaste räkenskapsår längre eller kortare tid än 12 månader skall omräkning motsvarande 12 försäljningsmånader göras. Nystartad rörelse, som saknar historisk omsättning, skall uppge den omsättning som med hänsyn till budget och faktiska omständigheter kan förväntas för kommande 12 månader.

Återställande

Återställande innebär för

- byggnad reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål.
- maskiner/inventarier reparation eller återanskaffande av egendom av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.